PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. [illegible] nije)
[illegible]23

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 213 (12.538)

Trst, sreda, 10. septembra 19[illegible]

OSREDNJA K.
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE
66001 KOPER

Po Craxijevem posvetu s pristojnimi za protiteroristični boj

Odslej podrobnejši pregledi tudi za prtljago diplomatov

RIM — Italijanska vlada je zelo zaskrbljena zaradi nevarnega naraščanja mednarodnega terorizma in bo naredila vse za zatrtje tega nasilnega pojava, ki tako močno ogroža ne samo miroljubno sožitje med narodi, ampak tudi celo mir v svetu. Zaskrbljenost zaradi posledic nedavnih krvavih atentatov v Karaču in Istanbulu je prisotna med vsemi političnimi silami, pozornost rimskih krogov pa je v teh urah uprta v Washington in predvsem Tel Aviv, od koder, kot se je vedno zgodilo doslej, pričakujejo nasilne odgovore na pokol v turški sinagogi. Rim odločno nasprotuje represalijam, je pa baje pripravljen na ostre politične in gospodarske sankcije proti tistim državam, ki na katerikoli način podpirajo terorizem ali nudijo zatočišče zločinskim tolpam. Evropa mora enotno in odločno nastopiti proti novemu valu terorja, je podčrtal zunanji minister Andreotti, najboljše orožje proti nasilju pa ostaja še vedno politika.

Politične sile, posebno tiste, ki podpirajo Craxijevo vlado, niso doslej dale povoda za polemike in za razhajanja, ki so se v preteklosti redno pojavljala po podobnih terorističnih akcijah in ki so že nekajkrat pripeljala vlado na rob krize. Določeno nezadovoljstvo je opaziti le med socialdemokrati in med republikanci, ki so že »po tradiciji« od vedno na strani ZDA in Izraela, vsi pa se dobro zavedajo, da bi bile polemike v tem trenutku škodljive in bi v marsičem odvrnile pozornost od boja proti terorizmu. Različna stališča se pojavljajo šele pri poimenovanju ocenah vzrokov arabskega in posebno palestinskega terorizma, medtem ko je treba hkrati podčrtati, da si je Gadafi, zlasti po napadalnem govoru na vrhu neuvrščenih v Harareju, zapravil še tisto minimalno razumevanje, ki ga je užival v Italiji. Na vrhu v Zimbabveju je kot znano libijski voditelj med drugim zmagoslavno izjavil, »da je Libija letos spomladi za kazen skoraj zravnala z zemljo italijanski otok Lampedusa«. Rim noče kriminalizirati Libije, s katero je ohranil precej dobre gospodarske odnose in se bo še dalje zavzemal za dialog in za sožitje v Sredozemlju, ne bo pa pasivno spre-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Bejrutu šiiti ugrabili ameriškega državljana

BEJRUT — Včeraj so ugrabili enega zadnjih ameriških državljanov, ki je še živel v Bejrutu. Gre za Franka Reeda, enega izmed voditeljev »Libanese International College«, ki velja za eno najbolj ekskluzivnih šol v Bejrutu. Ugrabili so ga neznanci v jutranjih urah v bližini bejrutske bolnišnice. Nekaj ur kasneje so si odgovornost za ugrabitev z običajnim anonimnim telefonskim pozivom prevzeli predstavniki šiitske organizacije »Islamski džihad«. Gre za skupino, ki je v zadnjih letih ugrabila že najmanj šest ameriških državljanov. Zadnji ameriški državljan je izginil v maju letošnjega leta, vendar za to ugrabitev ni nihče prevzel odgovornosti.

V komisiji za varstvo okolja SR

SKRB ZA ELEKTRARNI V PLOMINU IN MILJAH

LJUBLJANA — »Od predstavnika zveznega izvršnega sveta smo dobili informacijo, da intenzivno pripravljajo sprejem zakona o ratifikaciji konvencije o prekomernem onesnaževanju zraka na velike daljave v Evropi«, je med drugim dejal Tomaž Vuga, predsednik republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora na včerajšnji seji komisije za varstvo okolja skupščine SR Slovenije.

Tudi komisija za varstvo okolja zvezne skupščine je priporočila, da zvezni organi pospešijo priprave za podpis te konvencije. Zanimivo je, da so o ratifikaciji omenjene konvencije spregovorili hkrati, ko so na dnevnem redu imeli stališča skupščine SR Slovenije v zvezi z gradnjo termoelektrarn Plomin II. in Milje, ki so jih izoblikovali na zahtevo delegatov — šlo je za delegatski vprašanji o vplivih na okolje, če bi obe termoelektrarni gradili brez čistilnih naprav. Tomaž Vuga je izkoristil priložnost ter na zvezni komisiji za varstvo okolja predstavil onesnaženost zraka v Sloveniji, kaj se dogaja s slovenskimi gozdovi, oziroma kakšne neprecenljive posledice bi bile, če bi dovolili, da obe termoelektrarni zgradijo brez čistilnih naprav.

Zvezna komisija za varstvo okolja je ugotovila, da onesnaževanje ne pozna republiških niti državnih meja, zato je menila, da bi za ta in tudi druge primere, povezane z varovanjem okolja, morali ustanoviti medrepubliško komisijo, predstavniki obeh republik, pa naj bi vprašanja, ki so obojestranskega interesa, razreševali skupno — z dogovarjanjem.

Zvezna komisija tudi predlaga zveznemu izvršnemu svetu, naj vzpostavi stike z vlado Italije, da zagotovi stalno obojestransko informiranje za vse načrtovane gradnje, ki bi utegnile poslabšati ekološke razmere. Predvidoma še ta mesec pa se bodo sestali italijanski in slovenski meteorologi, saj hidrometeorološki zavod Slovenije razpolaga z drugačnimi podatki, kot jih imajo italijanski kolegi, in ki so, po zagotovilu hidrometeorološkega zavoda, bolj realni. To pa pomeni, da bi bil vpliv onesnaženega zraka precej večji, zato je čistilna naprava nujna. Vendar pa bo treba poleg žvepla poskrbeti tudi za čiščenje dušikovih oksidov. V zvezi s termoelektrarno Plomin II. pa so na včerajšnji seji komisije za varstvo okolja izpostavili tudi vprašanje radioaktivnosti premoga iz Raše, ki ga bo ta termoelektrarna uporabljala kot gorivo. Ne bi se smelo zgoditi, da bi dovolili tovrstno onesnaževanje velikega dela Istre. *(dd)*

Afera Daniloff kali odnose med SZ in ZDA

MOSKVA, WASHINGTON — Aretacija ameriškega časnikarja Nicholasa Daniloffa v Moskvi je hudo skalila odnose med SZ in ZDA. Ameriški predsednik Ronald Reagan je na zborovanju Republikanske stranke v Denverju dejal, da zadrževanje Daniloffa v sovjetskem zaporu »postaja največja ovira za odnose med državama« in pozval sovjetsko vlado, naj časnikarja takoj izpusti, češ da je obtožba vohunstva proti njemu povsem neosnovana. Sovjetska stran na vse to odgovarja dokaj previdno in malce zmedeno. Po eni strani vztraja, da so Daniloffa zasačili pri dejanju, po drugi strani pa se čudi ameriškim reakcijam in hkrati daja razumeti, da je zadevo mogoče rešiti na za vse zadovoljiv način.

Nicholas Daniloff je bil aretiran 30. avgusta, potem ko se je sestal z nekim sovjetskim državljanom po imenu Miša. Po pisanju dnevnika »Izvestja« naj bi sam takole izpovedal: »Mišu sem predal nekaj knjig, on pa mi je dal omot črne barve, s katerim so me aretirali. V kabinetu preiskovalca sem spoznal, da so bili v njem poleg časopisnih izrezkov fotografije, sheme in zemljevili z označbo vojaških objektov, pa tudi drugi podatki vojaškega značaja.«

Kot piše moskovsko časopisje, naj bi se material nanašal na Afganistan. Za sovjetske oblasti to dokazuje, da je Daniloff vohun. Očitno jim ne gre ali noče iti v račun, da bi se za takšno gradivo lahko zanimal zgolj časnikar. Mimo tega pa v Washingtonu pravijo, da je najbrž vse skupaj zrežiral Komite državne varnosti (KGB). S tem naj bi Moskva pridobila »figuro«, ki naj bi jo uporabila za izpustitev sovjetskega uradnika pri OZN Genadija Zaharova iz ameriškega zapora. Zaharova so aretirali 23. avgusta v New Yorku pod obtožbo, da vohuni.

VEČ NA 12. STRANI

Ob prisotnosti šolskih in političnih oblasti

V Trstu včeraj uradno odprli seminar za slovenske šolnike

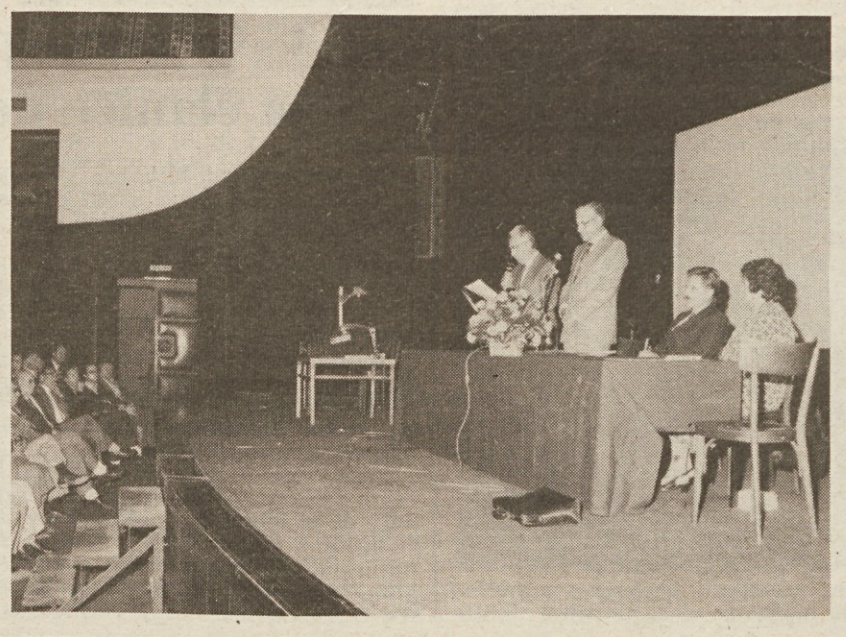

TRST — Z nagovoroma tržaškega in deželnega šolskega skrbnika Ottaviana Corbija in predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije Francija Pivca so včeraj v Kulturnem domu v Trstu ob številni prisotnosti vzgojiteljic, učiteljev in profesorjev uradno odprli letošnji 22. seminar za slovenske šolnike na Tržaškem. Govornika sta poudarila pomen vzgoje in izobraževanja za slovensko narodnostno skupnost in potrebo po sprotnem poklicnem izpopolnjevanju šolnikov. Seminar ima prav ta namen, da nudi vzgojiteljem, učiteljem in profesorjem možnost za dodatno izobraževanje.

V ta okvir je spadalo včerajšnje uvodno predavanje dr. Aleksandre Kornhauser o znanju za jutri. Po odprtju je generalni konzul SFRJ v Trstu Mirošič pripravil sprejem za udeležence seminarja. Le-ta se bo nadaljeval že danes

NA 4. STRANI

JUŽNOAFRIŠKE OBLASTI OBESILE TRI PREDSTAVNIKE GIBANJA ANC

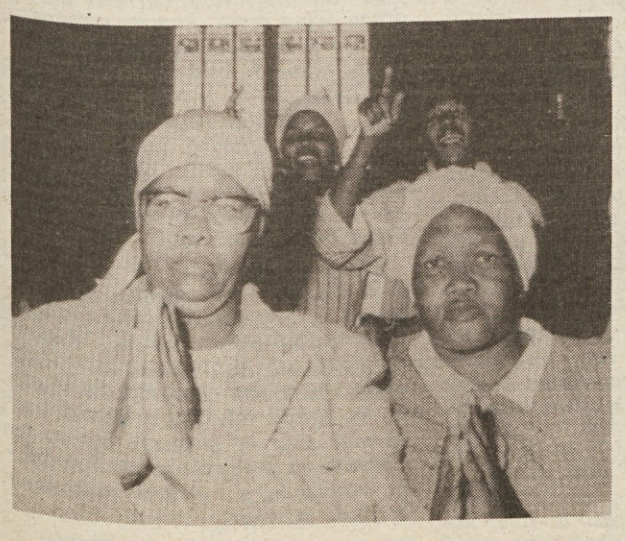

JOHANNESBURG — Južnoafriške oblasti so včeraj obesile tri predstavnike gibanja »African National Congress«, ki so bili obtoženi, da so izvedli vrsto atentatov, v katerih je izgubilo življenje šest ljudi. Do izvršitve smrtne obsodbe je prišlo včeraj zjutraj ob 7. uri, kljub številnim pozivom z vseh strani sveta, naj južnoafriške oblasti prekličejo smrtno kazen.

Vsi trije usmrčeni obtoženci so bili zelo mladi: Andrew Zondo, 19 let, je bil obsojen, ker je nastavil pred Božičem lanskega leta mino v neko trgovino in je pri eksploziji izgubilo življenje pet oseb, šestdeset pa jih je bilo ranjenih. Druga dva, Lucky Payi in Sipho Xulu, oba dvajsetletna, sta bila obsojena zaradi umora nekega informatorja policije.

Na pogrebni svečanosti (na sliki med mašo), ki je bila včeraj, je generalni tajnik sveta južnoafriških cerkva Sol Jacobs poudaril, da je trojica žrtvovala življenje za svobodo in je poudaril, da so umrli za vse tiste, ki se borijo za mir in za pravico v državi. S temi smrtnimi obsodbami je število obešenih jetnikov v letošnjem letu naraslo že na 82. Lansko leto je bilo obešenih 137 oseb, od katerih kar 132 črncev.

Biasutti pri Waldheimu

DUNAJ — Avstrijski predsednik Kurt Waldheim je včeraj sprejel delegacijo dežele Furlanije - Julijske krajine, ki jo je vodil predsednik deželne vlade Adriano Biasutti. Do srečanja je prišlo ob priliki današnje otvoritve dunajskega sejma, na katerem je zastopana tudi dežela Furlanija - Julijska krajina z razstavo o kamnolomih. Delegacijo dežele so sestavljali še odbornik za turizem Vespasiano, predsednik tržaške trgovinske zbornice Tombesi in predsednik tržaške pristaniške ustanove Zanetti. Waldheim je dejal, da je seznanjen s problematiko odnosov med Avstrijo in Furlanijo - Julijsko krajino in zagotovil svoje posredovanje, da bi Trst res postal preferenčno pristanišče za Avstrijo, kot sta se državi dogovorili leta 1982.

Na italijanskem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju

Poletovec Samo Kokorovec že prvi dan osvojil zlato

NA 10. STRANI

● Pregledi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

jemal groženj, ki prihajajo iz Tripolisa.

Spričo nevarnega naraščanja terorističnega nasilja je ministrski predsednik Craxi sklical sinoči v palači Chigi posebno zasedanje, ki so se ga poleg ministrov Andreottija, Scalfara in Spadolinija, udeležili tudi najvišji poveljniki policije in karabinjerjev ter odgovorni za tajne in protivohunske službe. Na seji, ki je trajala več ur, so z zaskrbljenostjo ocenili nedavne prevratniške izpade, se sporazumeli za nekatere nove ukrepe in preverili ves varnostni sistem v državi, ki ga bo treba v kratkem še učinkoviteje povezati z zahodnoevropskimi napori na tem področju. Med drugim so sklenili, da bodo odslej pregledovali z metal-detektorji tudi prtljago diplomatov. Mednarodni terorizem je bil včeraj v središču pozornosti tudi na sestankih vodstev nekaterih strank. Tragične dogodke v Pakistanu in v Turčiji so ocenili socialisti in komunisti, medtem ko republikanci spet predlagajo, da je treba v protiterorističnem boju na vsak način angažirati tudi Sovjetsko zvezo.

V Rimu so pristojna telesa vsekakor precej okrepila zaščito potencialnih terorističnih ciljev, posebno na letališču Fiumicino in pred uradi letalskih družb ter drugih predstavnistev »vročih« držav. Istočasno so okrepili zaščito tudi pred predstavništvi ameriških firm in letalskih družb, potem ko je že pred dnevi Reaganov odposlanec Walters opozoril na nevarnost novih terorističnih napadov v Italiji. Ne gre tudi pozabiti, da je v Rimu svoj čas delovala nevarna bližnjevzhodna teroristična skupina, ki je izvedla božični pokol na letališču in ki je varnostni organi niso še popolnoma onesposobili. Preiskovalci močno sumijo, da se nekateri teroristi, ki baje pripadajo zloglasni Abu Nidalovi skupini, še skrivajo v Rimu ali drugod v državi.

SANDOR TENCE

Odložen sestanek Mubarak-Peres

JERUZALEM — Po vsem videzu za jutri napovedanega izraelsko-egiptovskega sestanka na najvišji ravni med predsednikom Hosnijem Mubarakom in premierom Šimonom Peresom v Aleksandriji ne bo. Vest je objavil izraelski radio, ki pripisuje odložitev za nedoločen čas neuspehu včerajšnjega zadnjega poskusa v Kairu, da bi odpravili še zadnje ovire za rešitev spora o suverenosti nad malim področjem Tabe na Sinaju ob Rdečem morju.

Povečana represija v okviru obsednega stanja, prorežimska manifestacija v Santiagu

Čilski diktator Pinochet izkorišča stanje po atentatu za utrditev svoje majave oblasti

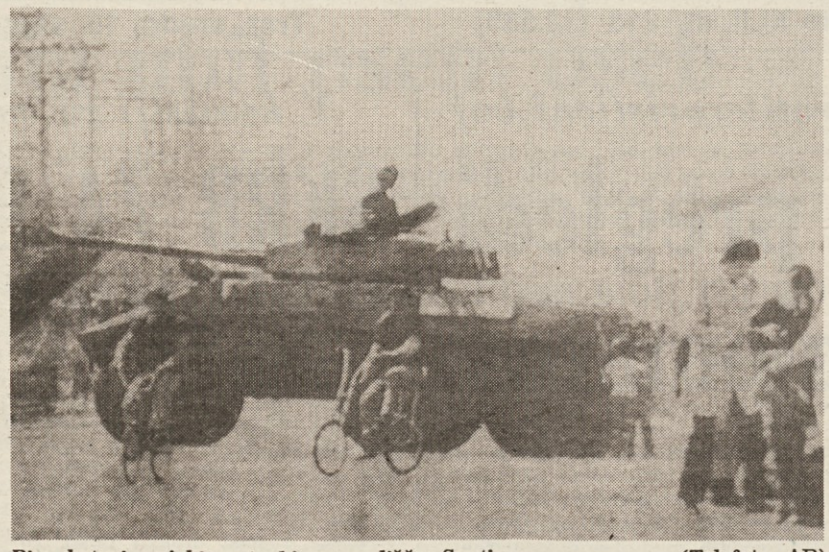

Pinochetovi vojaki s tanki v središču Santiaga (Telefoto AP)

SANTIAGO DE CHILE — Čilski diktator gen. Augusto Pinochet skuša izkoristiti stanje, ki je nastalo po neuspelem nedeljskem atentatu nanj, da bi utrdil svojo vse bolj majavo in osporavano oblast. Od nedelje velja po vsej državi obsedno stanje in z njim se je povečala represija. Poleg tega je režim ob povečanju vsesplošne prisile lahko lagodneje mobiliziral državne uslužbence in druge prebivalce, da so se včeraj udeležili manifestacije v podporo gen. Pinochetu. Manifestacija je bila že pred časom napovedana

Policija in druge varnostne službe so zaprle na desetine ljudi, med temi tudi več vidnejših predstavnikov politične opozicije in šest duhovnikov. Vladni krogi so razširili vest, da je policija aretirala tudi enega izmed atentatorjev. To naj bi bil Cesar Bunster Aristia, sin bivšega čilskega veleposlanika v Londonu. Na njegovo ime naj bi bili registrirani nekateri avtomobili, ki naj bi bili najeti za izvedbo atentata. V okviru povečane represije so oblasti ukinile šest revij, zaplenile zadnje številke praktično vsega periodičnega tiska, ki ni striktno režimski.

Včeraj je neki glasnik Domoljubne fronte Manuel Rodriguez v Franciji potrdil, da je njegova organizacija izvedla atentat. Povedal je, da so informacije za njegovo pripravo posredovali nekateri čilski generali, ki simpatizirajo s Fronto, zanikal pa je govorice, po katerih naj bi atentatorji imeli pomoč iz tujine. Omeniti velja, da so atentat obsodili predstavniki zmerne opozicije in čilska cerkvena hierarhija. Med osebnostmi, ki so se ogradile od terorističnega dejanja, sta voditelj čilske Krščanske demokracije Gabriel Valdes in predsednik Demokratičnega zavezništva Enrique Silva Cima.

S 43. beneškega mednarodnega filmskega festivala

Sorodna »La storia« in »Božji polbrat«

BENETKE LIDO — Organizacija včerajšnjega sporeda je očitno slonela na tajni domembi prirediteljev. Včeraj so namreč vrteli prvenec Benita Rabala »El hermano bastardo de Dios« (Božji polbrat) in, izven konkurence, Comencinijev 4-urni filmski umotvor »La storia« (Zgodovina). Obe deli sta imeli namreč toliko skupnih točk, da je postala selekcija res sumljiva. Oba filma namreč slonita na literarni podlagi: Rabal je segel po romanu Joseja Luisa Colla, Comencini pa je izbral literaturo Else Morante. Oba avtorja sta se pri tem opredelila za popolnoma enako tematiko (običajno tako drago slovenskim filmskim avtorjem): »kako otrok podoživlja grozote druge svetovne vojne«. Še najbolj zanimivo, a žal s festivalskega vidika najbolj zoprno, pa je bilo, da sta se oba avtorja odločila za uporabo sličnega filmskega jezika (da ne pozabim, izbrala sta celo istega igralca, Francisca Rabala). Oba se namreč poslužujeta flash-backov in to na najbolj tradicionalen način, t.j. s črnobelimi posnetki (Comencini se poslužuje celo ekscerptov originalnih fašističnih dokumentarcev), ki ju potem »obarvata« in tako gledalcu »pokažeta«, da je zgodovinsko dejstvo postalo del filmske pripovedi. Tudi dogajanja so si v obeh filmih izredno podobna in kako bi tudi ne bila, ko sta se oba režiserja lotila pravzaprav enake teme. To, da je Rabal postavil svojo filmsko zgodbo v francovsko Španijo, Comencini pa v fašistično Italijo, še bolj utrdi vez, ki jo je beneški festival »naključno« odkril. Kar pa je ob vsem tem najbolj presenetljivo je spoznanje, da v beneškem antagonizmu med »debitantom« Rabalom in »veteranom« Comencinijem, jo žal skupi stara garda.

Comencinijeva adaptacija globokega zapisa Morantejeve o vdovi, ki deli skrbi najhujših vojnih let s svojim nezakonskim sinom (neki nemški vojak jo je posilil, ko se je vračala iz službe), se namreč izneveri v dokaj dolgo televizijsko dramo, ki ji tudi glavna igralka, sicer jezikava Claudia Cardinale, ni kos. Veliko bolje se izkažejo nekateri izmed ostalih igralcev, npr. Antonio Degli Schiavi (v filmu njen odrasli sin Nino, fašist vse do trenutka, ko se bolj splača prestopiti mejo in se pridružiti partizanom), Lambert Wilson (anarhist židovskega porekla Carlo Davide) ter Fiorentino Fiorentini (priletni komunist Cucchiarelli - Falce e martelli). Malega Giuseppa pa sicer kar dostojno igra Andrea Spada, ki je presenetljivo podoben otroku, ki je leta 1971 odigral naslovno vlogo v Comencinijevem klasiku »Ostržek« in je morda prav zaradi tega bolj podoben pravljični figuri, kot pa nesrečnemu pankrtu.

N č karikaturalnega pa ni v otročadi Rabalovega filma »El hermano bastardo de Dios«. Tudi nad temi španskimi fantiči se je zgrnila vojna vihra in jim je, kot sicer vsem vrstnikom, odvzela pravico do razposajenega otroštva. To je generacija otrok, ki se, nepripravljeni na spraševanjih, še polulajo v hlačah, a si istočasno, po sili razmer, postavljajo dokaj metafizična vprašanja. Rabala zanima predvsem odgovor na vprašanje »Kako je mogoče, da Bog, po definiciji dobrota vseh dobrot, dopušča pobijanje ljudi in vse ostale vojne grozote?« Španski otroci mu bodo odgovorili povsem logično in sicer, da mora pač obstajati kak božji polbrat, ki mu lahko naprtimo odgovornost za vse, kar se nerazumljivega in krutega dogaja pod milim nebom. S teološkega vidika bo morda tak odgovor sporen, Rabala pa čista teologija sploh ne zanima. Zanima ga bolj naivnost otrok, ki pa je v kričečem nesoglasju z dokajšnjim poznavanjem drugih resorov »odraslega« sveta, npr. spolnosti. Kljub vojni in nerešenim problemom v zvezi z »božjim« krivcem, se bodo Rabal in njegovi fantiči kaj kmalu osredotočili le na konkonkretno iskanje bistvenih razlik med njimi in deklicami, ki so pri desetih letih manj naivne od svojih vrstnikov, kdaj še celo preveč poučene.

EVA FORNAZARIČ

Srečanje Craxi-Garcia

Perujski predsednik Alan Garcia se je na povratku s konference neuvrščenih srečal včeraj v Rimu s predsednikom italijanske vlade Craxijem (AP)

V Gradcu predstavili turistično karto za članice delovne skupnosti Alpe-Adria

GRADEC — Tudi turistična karta je lahko izraz dobrega sodelovanja. To je misel, ki se nam je utrnila ob včerajšnji predstavitvi turistične karte Alpe-Adria, ki so jo skupaj izdale Furlanija - Julijska krajina, Veneto, Slovenija, Hrvatska, Štajerska, Koroška in Zgornja Avstrija, sicer aktivne članice omenjene delovne skupnosti, ki ima tudi tri aktivne opazovalce — Lombardijo, Salzburg in Bavarsko.

Turistična karta je v zadnjih mesecih tudi že tretji konkretni izraz vse boljšega sodelovanja znotraj skupnosti, kjer imajo ravno na področju turizma vse članice močne posamične interese in je vsaka taka akcija zato vredna še veliko več.

Konec lanskega leta se je delovna skupnost predstavila s svojo turistično ponudbo v Londonu, predvsem z željo, da bi pritegnili še več turistov iz Velike Britanije in da bi s takšna skupno ponudbo zainteresirali tudi več obiskovalcev iz dalnih dežel, kot so Japonska, Avstralija, ZDA in Kanada. V juniju pa so se nekatere članice predstavile s svojo kulinarično ponudbo v Trevisu in nekaterih bližnjih mestih, kar bo v bodoče sicer postala tradicionalna tovrstna prireditev.

Znotraj delovne skupnosti pa tako prihaja vse bolj do izraza tudi osnovna ideja — sodelovanje med deželami in republikami z različnimi družbeno-ekonomskimi ureditvami. V zadnjih letih je bilo tako že veliko dogovorov, katerih konkretizacija je ravno zaradi omenjenih razlogov izredno pomembna. To še posebej velja za področje turizma, kjer ima vsaka od članic gotovo veliko svojih interesov, upoštevajoč pomen te dejavnosti v tem delu Evrope.

Kljub vsemu pa je postalo jasno, da moderni turisti pričakujejo še nekaj več in nekaj od tega ponuja tudi omenjena turistična karta. Ta se ravno po tem bistveno razlikuje od standardnih avtomobilskih kart. Razen prometnic ponuja namreč vse, kar lahko zanima turista, tega pa je na območju Alpe-Adria izredno veliko, gotovo največ v Evropi. Vsaka dežela-članica je dobila po 10.000 omenjenih kart, ki so jih sicer natisnili v šestih jezikih.

ROBERT MECILOŠEK

Zelo črne perspektive za bodočnost celine

Suša in kobilice ogražajo že sam obstanek Afričanov

NAIROBI — Na seminarju v celinski prestolnici Slonokoščene obale v Yamoussoukru, ki se ga udeležujejo ministri in drugi delegati iz okrog 50 afriških držav, se je tudi generalni direktor Svetovne organizacije za hrano in kmetijstvo (FAO) dr. Edouard Saouma pridružil dramatičnim opozorilom o lakoti in hrani v Afriki. Saouma je dejal, da se bodo razmere v Afriki v prihodnjih 20 letih usodno zaostrile, če države na tej celini ne bodo takoj in temeljito spremenile kmetijske politike.

Po teh opozorilih bo morala podsaharska Afrika čez dobrih dvajset let uvažati približno polovico hrane, države severne Afrike pa celo dve tretjini, če ne bodo več vlagale v kmetijstvo (le-to bi moralo dobiti absolutno prednost), spodbujale kmetovalcev za povečanje pridelkov, če ne bodo izboljšale sedanjih strahotno slabih infrastruktur in uvažale več umetnih gnojil, zaščitnih sredstev, kmetijskih strojev in nadomestnih delov zanje. Vendar se je Afrika tudi na tem strateško pomembnem področju znašla v precepu, kajti uvoz mehanizacije, umetnih gnojil in podobno se vedno bolj draži, medtem ko cene tradicionalnim afriškim izvoznim pridelkom padajo (letos je izjema le kava, ki na svetovnem trgu dosega najvišje cene v zadnjem desetletju, medtem ko se cene kakau, bombažu, palmovemu olju, sadju in sočivju zmanjšujejo.

Generalni direktor FAO je ob tem kritiziral kmetijski protekcionizem razvitih držav, ki bi mogel pripeljati do tega (če se razmere ne bodo spremenile), da bi morale afriške države ob koncu stoletja dvakrat več plačati za uvoz iz razvitega sveta, kakor pa bodo iztržile za izvoz kmetijskih pridelkov. Saouma je poudaril, da bo posledica takšne politike (na Zahodu in v Afriki) kronična in še hujša lakota od tiste, s kakršno so se afriške države soočale v minulih letih, ko so na celini umrli milijoni zaradi lakote (samo lani naj bi v Afriki zaradi lakote umrlo milijon ljudi), vedno večje siromašenje celine, poglabljanje ekološke katastrofe in politična nestabilnost, ki bo presegla okvire obvladljivosti.

Pod naslovom »Afriško kmetijstvo v prihodnjih letih« je med drugim zapisano, da se bo ob nespremenjeni kmetijski politiki v Afriki zmanjševala proizvodnja hrane na prebivalca (v zadnjih dvajsetih letih se je že zmanjšala za petino). Socialno-ekonomski položaj na celini postaja vedno bolj eksploziven zaradi visokega naravnega prirastka (globalna ocena za Afriko znaša 3 odstotke na leto, kar pomeni, da se bo afriško prebivalstvo malodane podvojilo v manj kot dvajsetih letih, medtem ko se bo v Evropi v šestkrat daljšem obdobju), hkrati pa so v Afriki priče vse hujšemu in težko zaustavljivemu propadanju naravnega okolja.

Edouard Saouma je sicer dejal, da so za letos in prihodnje leto na seznamu ogroženih držav le Bocvana, Angola, Mozambik in Lesoto, vendar so ravno v teh dneh prišla v javnost opozorila o lakoti, suši in rojih kobilic, ki ogrožajo posevke v delu Vzhodne Afrike (Etiopija in južni Sudan) in v sahelskih zahodnoafriških državah (Mali, Niger, Burkina Faso in Mavretanija). Novembra in decembra (ponekod pa že oktobra) je v velikem številu afriških držav druga žetev prosa, koruze, sorguma, tefa (v Etiopiji) in drugih pridelkov, ki jih ogrožajo velikanski roji kobilic. Znano je, da je ta naravna nadloga v preteklih desetletjih povzročila Afriki ogromno škodo, saj so velikanski roji kobilic ponekod v enem dnevu požrli do 80.000 ton žit, kar bi zadostovalo za prehrano milijona ljudi za eno leto.

Zadnje dni je slišati, da so se razmere zaradi suše, napadov kobilic, lakote in državljanskih vojn dramatično poslabšale v Sudanu, Angoli (v osrednjem delu države je zaradi vojne razseljenih okrog 600.000 ljudi, ki jih ogroža lakota), v Mozambiku (zaradi suše in vojne je ogroženih 1,8 milijona prebivalcev), v Bocvani, v Etiopiji in v nekaterih zahodnoafriških državah.

AVGUST PUDGAR

Znanstveniki iz vsega sveta bodo v Ljubljani razpravljali o »zdravju« naših gozdov

LJUBLJANA — Mednarodna zveza gozdarskih raziskovalnih organizacij sodi med najstarejše mednarodne organizacije, saj bo v kratkem praznovala stoletnico delovanja. Vsakih pet let ima ta razvejana organizacija svoj kongres in to v deželi od koder je predsedujoči.

Letos je kongres IUFRO v Ljubljani. Slovesna otvoritev je bila v ponedeljek v Cankarjevem domu. Številne strokovnjake iz različnih držav sveta in iz Jugoslavije je pozdravil predsednik ZIS Branko Mikulić, ki je med drugim dejal: "Rad bi poudaril pripravljenost Jugoslavije, da s svojimi znanstvenimi, strokovnimi in drugimi potenciali tvorno sodeluje z vsemi državami sveta v prizadevanjih za boljše gospodarjenje in za boljši odnos do gozdov." Že pred njim pa je goste pozdravil zdajšnji predsednik IUFRO Dušan Mlinšek, ki je povedal nekaj zaskrbljujočih, čeprav povsem realističnih besed: "Gozdovi, v tišini izginjajo s površja zemlje. Nikoli, odkar obstaja človeštvo, narava ni doživela toliko terorja kot v zadnjih nekaj desetletji. Naloga kongresa je, da jasno povemo, kako naj znanstveniki pripomorejo k reševanju gozdov."

Udeleženci kongresa

Tudi predsednik IS skupščine SRS Dušan Šinigoj se je v svojem posegu zaustavil ob propadanju gozdov in o vlogi, ki jo imajo znanstveniki pri preprečevanju tega hudo nevarnega pojava. Uvod v strokovno delo je imel inž. Mirko Andrašek. Med drugim je poudaril, kako obstajajo številni antagonizmi med razvitim in nerazvitim svetom. Sem sodi tudi vprašanje "umazane" industrije, ki se iz razvitega sveta seli v nerazviti. Prav v teh nerazvitih državah so tudi gozdovi postali pravi plen interesov razvitih. Ta odnos je treba spremeniti, zaustaviti je treba gibanja, ki dosežke znanosti in sveža ekonomska spoznanja enostransko obračajo samo v prid peščice držav, namesto da bi se enakomerno pretakala v vseh smereh.

Tudi nadaljnji referenti so poudarili vprašanje sodobnih znanstvenih dosežkov in sodobnega industrijskega razvoja. Dejstvo je, da je danes potreben drugačen odnos do napredka.

Vsekakor je kongres IUFRO mednarodnega pomena. V Ljubljano je prišlo okoli 1.500 tujcev, aktivnih udeležencev kongresa, 300 jugoslovanskih strokovnjakov in približno 250 spremljevalcev. Jasno je, da je prihod tolikih strokovnjakov zahteval od gostiteljev izjemen napor, ki naj omogoči nemoten potek razprav. Jasno je namreč, da bo v Ljubljani tekla do 13. septembra beseda o gozdovih, to je o pljučih narave, ki jih naša civilizacija neusmiljeno ogroža.

Seveda znanstveniki ne morejo vsegarešiti. Lahko podajajo študije, recepte in napotke. Brez politične volje, brez zainteresiranosti držav in vlad. Brez prave zavesti gospodarskih dejavnikov in brez pravilnega osveščanja ljudi je vsak napor zaman. Premalo se namreč zavedamo, kaj vse gozdovi pomenijo in kakšen bi bil svet brez njih. Prav gotovo bi postalo življenje nemogoče in narava bi se nad nadutostjo človeka prav gotovo maščevala.

V spomin E. Rusjana

Ob 100-letnici letalca Edvarda Rusjana se bo v petek, 12. t. m. pričel na Brniku blizu Ljubljane velik aeromiting z razstavo. Miting bo trajal do nedelje. Na sporedu je tudi kakovosten kulturni program. O prireditvi bomo podrobneje še pisali

SSk za slovenske oddaje na RAI

Dne 8. septembra so se na sedežu RAI v Rimu sestali predstavniki Slovenske skupnosti Marjan Terpin in Mirko Špacapan in vodja oddaj tretje italijanske televizijske mreže Orazio Guerra. Razpravljali so o položaju slovenske manjšine v Italiji in podrobno analizirali napore za globalno zaščito ter za dosego slovenskih oddaj na televiziji. Visoki predstavnik italijanske radiotelevizije Guerra je dejal, da dobro pozna razmere v naši deželi in da bo nastopil pri deželnem vodstvu RAI, da v kar največji meri spremlja delovanje Slovencev v Italiji. Obenem pa je tudi zagotovil svoje osebno zanimanje za čimprejšnjo rešitev problema lastnih slovenskih televizijskih oddaj.

Gobe še vedno radioaktivne

TRST — Včeraj popoldne se je v Trstu sestala deželna komisija za zdravstveno varstvo, ki proučuje posledice katastrofe v Černobilu. Komisija je sporočila, da je poseben odbor ugotovil visoko stopnjo radioaktivnosti pri nekaterih vrstah gob in je potemtakem uživanje prevelikih količin teh jesenskih gozdnih dobrot precej nevarno. Na sestanku so tudi odločili, da bodo prenesli lov na srnjad do prvega oktobra, saj je tudi pri teh živalih stopnja radioaktivnega cezija visoko nad povprečjem.

● VIDEM — Montažne hišice, ki so jih uporabljali v Furlaniji po potresu, bodo verjetno prepeljali v Afriko. Največ jih bo šlo v Somalijo, Etiopijo, Mavretanijo in Mali. Tu naj bi hišice služile italijanskim delavcem, ki delujejo na socialnem in sanitarnem področju.

Prihodnji teden v Benetkah zanimiva pobuda dežele Veneto

Europa Genti prispevek k združevanju celine

BENETKE — Benetke bodo prihodnji teden moralna prestolnica Evrope. V mestu samem in v okoliških občinah se bodo zbrali predstavniki, umetniki, kulturni delavci iz malone vse stare celine na srečanju Europa Genti (Ljudje in regije Evrope). Srečanje je priredila dežela Veneto pod pokroviteljstvom Ministrstva za zunanje zadeve in v sodelovanju s skoraj vsemi občinami iz Veneta.

Izredno pester program pobude predvideva vrsto razprav, seminarjev in okroglih miz s kulturnega, gospodarskega in znanstvenega področja, na katerih bodo sodelovali vidni znanstveniki in umetniki, poleg tega pa raztave, plesne, filmske, folklorne in druge umetniške prireditve v 18 občinah. Prireditelji so namreč vsako od 18 povabljenih dežel Evrope povezali z eno občino. Tako bo na primer Slovenija povezana z Občino Castelfranco Veneto, kjer bo ves teden vrsta slovenskih manifestacij.

Europa Genti je prva tovrstna manifestacija in bo nedvomno imela znaten kulturni pa tudi politični odjek. Organizatorji pa vsekakor že razmišljajo, da bi tako pobudo organizirali vsaki dve leti in jo spremenili v neke vrste bienalo evropskih narodov in narodnostni.

Predsednik Veneta Carlo Bernini je pojasnil, da je dežela Veneto s svojimi izkušnjami v delovni skupnosti Alpe Jadran in v svojih povezavah z deželami drugih evropskih držav prišla do spoznanja, da so ravno dežele bistveni členi evropske stvarnosti. Srečanje Europa Genti pa naj bi bil prispevek k gradnji združene Evrope.

S tega vidika želi pobuda prispevati k utrditvi vezi v Evropi, kar je morda na državni ravni težko, na deželni pa veliko lažje. Ob tem pa namerava poudariti važnost krajevnih avtonomij, ovrednoti veliko kulturno, umetniško in zgodovinsko bogastvo, ki korenini v evropski istovetnosti. To pa naj bi bil po besedah Carla Berninija temelj, na katerem bi lahko dali staremu kontinentu novo perspektivo enotnosti.

In v tej logiki lahko odigrajo, po mnenju prireditelj ev, Benetke izredno važno vlogo, saj mesto ni vpleteno v nobeno stvarnost, ki bi lahko izzvala pri drugih odpor ali težave. Benetke hočejo skratka postati neke vrste nevtralni center, vendar center, ki nevtralnosti ne pojmuje pasivno, pač pa aktivno in propozitivno. Srečanje, ki bo na zelo visoki ravni, pa bi po mnenju prireditelj ev lahko dejansko postalo tisti kulturni motor, ki bi dal novega zagona v soočanju s tehničnim in tehnološkim izzivom prihodnosti.

Srečanje je zasnovano zelo široko in s kulturnega vidika so zlasti pomembni simpoziji, ki bodo v Benetkah v ustanovi Giorgio Cini, kjer se bodo zbrali vidni znanstveniki, kulturni delavci in gospodarstveniki, da bi razpravljali o krajevnih kulturah in tradicijah Evrope, o literaturi in evropski identiteti, o inovacijah in tradiciji, o umetnosti in znanosti v Evropi, o gospodarskem sodelovanju med državami naše celine, o evropski dediščini v svetu. Vzporedno je predvidenih še nekaj seminarjev, med katerimi velja zlasti omeniti tistega o novih tehnologijah in zaposlitvi.

Zanimiva pa je pozornost, ki jo srečanje namenja krajevnim kulturam in njhovemu prispevku k sedanji istovetnosti in družbeni stvarnosti Evrope. Tradicija posameznih skupnosti, pravijo prireditelji, razširjenost mitov, ljudskih izročil, plesov in pesmi so ustvarili tisto podlago, ki predstavlja, kljub specifičnosti krajevnih izrazov, skupno bogastvo vseh držav, v katere se razčlenjuje Evropa. Kulturni in življenjski modeli, ki jih je Evropa dala svetu, so zrasli v veliko večji meri na terenu krajevnih kot pa nacionalnih kultur, inovativne nosilne ideje sedanje Evrope pa tudi temeljijo na solidni osnovi tradicije, na prispevku različnih skupnosti in življenjskosti njihove materialne in nematerialne kulture. Skratka to je bogastvo, ki lahko Evropi zajamči novih sokov in novih moči v izzivu s prihodnostjo.

Evropa narodov in narodnosti predstavlja v tej viziji veliko bogastvo in prav tako velik potencial, ki je lahko kos vsem izzivom sedanje tehnološke dobe, obenem pa prav s svojo raznolikostjo lahko kljubuje težnjam k pomasovljenju in k razčlovečenju družbe. In v tem okviru lahko tudi narodnosti odigrajo veliko vlogo.

Dežela Veneto s svojo pobudo postavlja kandidaturo za nosilno vlogo v okviru Evrope. Če naj sodimo po programu je srečanje Europa Genti zastavljeno zelo ambiciozno in dokazuje, da si Veneto v viziji te Evrope išče svoj prostor. Žal druge stvarnosti kot je lahko na primer dežela Furlanija-Julijska krajina pomena takih iniciativ niso še dojele in se prevečkrat ustavijo iz strahu pred narodnostnim vprašanjem, medtem ko bi ravno računajoč na to bogastvo lahko imele še večji potencial za razvijanje in spodbujanje vizije nove sodobne Evrope.

Slovenski teden v Castelfrancu Venetu

CASTELFRANCO VENETO — V okviru srečanja Europa Genti bo od nedelje, 14., do sobote, 20. septembra, v Castelfrancu venetu teden Slovenije. Program, ki je bil izoblikovan v sodelovanju s Cankarjevim domom, bo začel v nedeljo z nastopom folklorne skupine France Marolt. V ponedeljek bodo odprli razstavo domače in umetne obrti, v kulturnem delu pa bo nastopil Slovenski oktet. V torek bo otvoritev fotografske razstave Toneta Stojka s koncertom skupine Quatebriga ter Janija Kovačiča, v sredo bodo vrteli film Rdeči Boogie Karpa Godine, v četrtek bo koncert ansambla Savinjskih sedem, v petek koncert Tria Lorenz, v soboto pa koncert ansambla Šok.

Philipp Vandenberg

Hetera

71.

Dafne je položila roke na ramena stratega, da se je zdrznil kot pod udarcem biča, in rekla: »Temistokles, dober si do mene; toda ali si res pričakoval, da bom odšla sama s spletično in služabnikom na ladjo, kjer je prostora za sto ali še več starčkov, žensk in otrok? Če bodo barbari vdrli v Helado, bo pomenil vsak prostor na ladji eno rešeno življenje.«

Kot takrat v Olimpiji je Temistokles začutil toploto, ki je prihajala iz te ženske. Neodločno jo je prijel okoli pasu, toda poguma, da bi jo stisnil k sebi, ni imel. Prevelik je bil njegov strah, da bi ga spet zavrnilla. Niti tega ni vedel, zakaj je Dafne vsekakor hotel poslati proč, saj bi s tem vendar izginila iz njegovega vidnega kroga, vedel je le to, da se tej Afroditi podobni heteri ne sme nič zgoditi.

»Povej, vojskovodja!« ga je vzpodbujala Dafne, »zakaj ti je do mojega življenja? Saj te vendar slepita samo naslada in čutnost, tako kot vse druge Atence, zato bi bilo pač žalostno, če bi se moral odpovedati pogledu name! Heter je veliko v Atenah, in marsikatera je slavna po svoji lepi zadnjici, medtem ko lahko druge pokažejo lepe prsi. Vse znajo igrati na citre in flavto, pa tudi filozofijo poznajo. Zato ni razloga, da bi trdnovratno vztrajal pri eni sami teh dragih žensk.«

Silovito, skoraj jezno je bruhnilo iz Temistokla: »Zakaj me izzivaš, ti poželenja vredno bitje? Držal sem te v objemu, ležal sem ti pri nogah, toda še nikoli nisi odgovorila na nobeno moje čustvo, nasprotno, čutim skoraj sovraštvo...«

Neopazno je hetera razmaknila roke okoli vojskovodjevega vratu, ga pobožala z dlanmi po prsih, se pred njim spustila na kolena in stisnila levo lice na Temistoklova ledja. In počasi, komaj slišno, je spregovorila: »Naši filozofi trdijo, da se bo zavrnjena ljubezen spremenila v sovraštvo. In pravijo tudi, da sta sovraštvo in ljubezen resnični sili tega sveta. Odkar sem te prvič videla, Temistokles, se obupno borim proti svojim čustvom.« Ob teh besedah je močno stisnila vojskovodjo k sebi, kakor da bi hotela slišati, kako v njem utriplje srce. Dafne je kričevito zaprla oči in obupano kriknila: »Hetera sem, ali slišiš, in hetera sme vse, samo zaljubiti se ne sme!«

Hladno in neizbrisno kot smrtna obsodba na aeropagu je ostalo v prostoru Dafnino priznanje. Temistokles je obrnil glavo proti stropu, da bi zadržal solze, ki so mu privrele v oči. V grlu ga je stiskalo, ko je iskal besede: »Spala si z brezštevilnimi moškimi, mnoge si osrečila s pametnimi besedami, zakaj moram ravno jaz zaradi tega trpeti?«

»To je razlika,« je odgovorila Dafne, »nobeden izmed njih, ki só mi pohotno ležali med nogami, ni mogel v meni zbuditi niti najrahlejšega diha ljubezni. Četudi mi ni bilo niti enkrat zoprno, so plačali in bili zadovoljni. Pri tebi drugače!«

»Drugače?«

»Tebi pripadajo moja čustva, in vseeno je, kako jih imenuješ, ljubezen ali sovraštvo. Ko bi se ti enkrat samkrat predala, bi postal eden izmed mnogih, in moja čustva bi izginila.«

Temistokles se je spustil na tla , tako da sta klečala eden naproti drugemu. Nemo in nemočno sta se gledala, dokler se vojskovoja ni nazadnje opogumil in jo prijel za roke. »Prišel sem, da bi te rešil,« je rekel neprizadeto, »zdaj pa bi rad skupaj s teboj odšel velikemum kralju nasproti in umrl.«

Tedaj je Dafne skočila pokonci in njene oči so se jezno zabliskale: »Saj si ob pamet, vojskovodja! Zaradi ljubezni do ženske bi prepustili Helene zanesljivemu propadu? Ne, Temistokles, zmagoviti vojskovodja Atencev, barbarom se boš uprl z vsemi sposobnostmi, ki so ti jih dali nesmrtni bogovi. Boril se boš in boš zmagal, ker jaz tako hočem. Atene te potrebujejo!«

Vojskovodja je neverno pogledal hetero, ta pa je nadaljevala: »Ne bom zbežala pred sovražniki. Spremljala te bom v boju proti barbarom kot nekoč Melisa in druge hetere. In pogumnejši boš kot kdaj prej, moj veliki vojskovodja.«

Barbari so prestopili Hermos in prečkali plodne doline Lidije po širokih trgovskih poteh proti severu. Tisoč jezdecev s črnimi ogrinjali in poplesujočimi konji je bilo na čelu barbarske vojske, sledilo pa jim je tisoč suličarjev, s sulicami, povešenimi iz spoštovanja. Za njimi je peljal sveti voz s podobo boga Ahure mazde, ki ga je vleklo deset belcev iz nisajske ravnine. Voznik je hotel peš in držal vajeti; nobenemu smrtniku namreč ni bilo dovoljeno, da bi sedel na božje vozilo.

V naslednjem vozilu na visokih kolesih in z zlastmi obroči je sedel Kserks, ogrnjen v praznični škrlatni ornat, in radovedno kukal izza težkih, zibajočih se zaves. Tudi Patiramfes voznik velikega kralja, je hodil ob vozil. Od časa do časa je vtaknil Kserks glavo skozi okno in ponosno pogledal nazaj, kjer se je vila skozi doline in čez griče neskončna kača perzijskih jezdecev, suličarjev in pešcev, in nenadoma se je v njem porodila želja, da bi videl celo svojo vojsko na enem kraju.

Vzhodno od hriba Kane je stopil k velikemu kralju bogat ludijski trgovec. Hiliarhi, poveljniki telesne straže, so ga vrgli na tla, in Lidijec je moral vtakniti glavo v prah, ko se je veliki kralj peljal mimo.

Kaj je hotel, je vprašal Kserks, in telesni stražarji so odgovorili, da mu je ime Pitioa, sin Atisa, enega najboljših ljudi v kraljestvu. Njegovemu očetu Dareju je nekoč podaril platano iz zlata in vinsko trto z grozdjem iz smragdov. Zdaj pa bi rad svoje prispeval še k tej vojni.

Včeraj uradno odprtje 22. seminarja za vzgojitelje, učitelje in profesorje na Tržaškem

»Od šolnikov je odvisno, kako bo drevo slovenskega življa zelenelo in živelo«

»Vzgojno delovanje šol je izredno pomembno predvsem na obmejnih področjih med državama, kjer ob medsebojni izmenjavi izkušenj, za katero želimo, da bi bila čedalje plodnejša, žive in skupaj rastejo po jeziku in kulturi različna ljudstva. Šoli, posebej še šoli slovenske kulture na Tržaškem, je zaupana sicer težavna a ne neizvedljiva naloga, da oblikuje take mlade ljudi, ki jih ‚okolje' ne bo pogojevalo, ki se bodo znali v svetu primerno usmerjati in ki se bodo hkrati s ponosom zavedali svojega narodnostnega in kulturnega porekla.« S temi besedami je tržaški in deželni šolski skrbnik Ottaviano Corbi včeraj v Kulturnem domu v Trstu uradno odprl letošnji 22. seminar za vzgojiteljice, učitelje in profesorje slovenskih šol na Tržaškem. Uradnega odprtja so se poleg res lepega števila naših šolnikov udeležili tudi predstavniki šolskih in političnih oblasti s tostran in onstran meje, med katerimi so bili tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič, italijanski generalni konzul v Kopru Felice Scauso in tržaški župan Arduino Agnelli.

Tržaški šolski skrbnik Corbi je v svojem nagovoru omenil predvsem pomen poglabljanja vprašanj vzgoje in izobraževanja, pri čemer je še posebej opozoril na "učiteljevo poklicno formiranost, ki naj celotni šolski organizaciji omogoči, da bo kot javna ustanova bolje odgovarjala zahtevi po izobraževanju in usmerjanju, ki v svetu mladih stalno narašča."

»Šola slovenske kulture na Tržaškem se zaveda nujnosti, da se spoprime s temi vprašanji in sicer tako, da okrepi sredstva in metode didaktičnega prizadevanja, ki ima za cilj obogatitev celotne kulturne dediščine narodnostne skupnosti, saj mora biti eden njenih najšistejših in najžlahtnejših izrazov«, je dejal še Corbi, ki je ob koncu poudaril potrebo, da slovenska šola ohrani specifične značilnosti, ki so lastne sleherni narodni kulturi in jih s srečavanji z različnimi kulturami še obogati.

Predsednik Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije Franci Pivec je v svojem nagovoru omenil vprašanje skupnega kulturnega prostora. »Bistveni pogoj za nadaljnji razvoj tega skupnega kulturnega prostora je prav njegova odprtost, odprtost meja ter vsestransko medsebojno sodelovanje, ki ustreza zahtevam današnjega časa in razvoja. Seveda pa zahteva tako odpiranje za manjšino še dodatne pogoje. Če plavamo v morju večinskega naroda, moramo imeti veliko kakovostnih otokov, ki naj kažejo smer, utrjujejo zavest, da ne bi v večinskem morju utonili. Eden takih otokov, celo eden najpomembnejših, je prav šola«, je poudaril Pivec. Le kvalitetno zastavljena vzgoja in izobraževanje plodno oblikujeta tako posameznika kot narodno zavest. Pozitivna naravnanost vzgoje in izobraževanja je možna samo ob ustrezni politični, družbeni in kulturni klimi, k njej pa botrujejo tudi individualni in kolektivni človeški faktorji. Vzgojitelji, učitelji in profesorji so vsa ta leta pripomogli k temu. Od njih, od njihovega dela, od njihove pripravljenosti, da zaradi nenehnega spreminjanja stopijo v korak s časom in zahtevami časa, je odvisno, kako bodo zarisovali pot naše mlade generacije, »da bo to drevo še naprej zelenelo in živelo«, je zaključil Pivec, ki je zaželel našim šolnikom še mnogo uspehov na tej nelahki poti.

Franci Pivec

Sprejem generalnega konzula SFRJ

Po včerajšnjem uradnem odprtju 22. seminarja za vzgojiteljice, učitelje in profesorje slovenskih šol na Tržaškem je generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič povabil udeležence seminarja na že tradicionalni sprejem za naše šolnike. Udeleženci seminarja so v gornjih prostorih Kulturnega doma imeli tako priložnost, da si izmenjajo mnenja o včerajšnjem predavanju in o delu, ki jih še čaka pred začetkom pouka.

Predavanje dr. Aleksandre Kornhauser o znanju za jutri

Računalnik je v 20 letih spremenil izobraževanje

Znanje za jutri je bil naslov včerajšnjega osrednjega predavanja na 22. seminarju za slovenske šolnike na Tržaškem. Našim vzgojiteljicam, učiteljem in profesorjem je predavala predstojnica Mednarodnega centra UNESCO za kemijsko izobraževanje in informatiko pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani dr. Aleksandra Kornhauser. Predavateljica je bila že znana zamejskim šolnikom, saj je večkrat sodelovala na njihovih seminarjih in zasedanjih, in jih "osvojila" s svojimi izvajanji; njeno včerajšnje predavanje je prav tako zadelo v živo, o čemer je najbolj zgovorno pričal dolg aplavz ob sklepu njenega posega.

Dr. Kornhausejeva je želela s svojim predavanjem nuditi našim šolnikom nekaj prispevkov k izobraževanju za jutri. Pri tem se je skupno z asistentoma Dušanom Krneljem in Bojanom Kovačem poslužila vsaj za naše razmere nevsakdanje "izobraževalne tehnologije": pripomočkov za kemijske eksperimente in računalnika.

»Vzgojitelj mora imeti vedno pred seboj spoznanje, da kar učimo otroke danes, bodo delali ljudje še leta 2.020, 2.030«, je dejala. Zaustavila se je nato ob nekaterih resnici na ljubo dokaj črnogledih podatkih o položaju v svetu. Prepad med bogatimi in revnimi se bo še povečal ("V morju revščine bodo ostali le nekateri otoki bogatih"); 2 milijardi ljudi stradata, vsako minuto umre zaradi tega 28 ljudi, od tega je 21 otrok; milijarda ljudi boleha za tropskimi boleznimi; narava (gozdovi, jezera, reka) umira. »Le z znanjem in z etično in družbeno koristno uporabo tega znanja bomo lahko pozitivno vplivali na izboljšanje sedanjega stanja«, je poudarila dr. Kornhauserjeva.

Aleksandra Kornhauser

Predavateljica je ob tem opozorila na multidisciplinarni pristop pri vzgoji in izobraževanju otrok in omenila potrebo po medsebojnem odnosu med matematičnimi, naravoslovnimi in družboslovnimi predmeti. Mišljenje, da je glaven le tisti predmet, ki ga posamezni šolnik poučuje, je ozko, preživeto in povsem nerealno. Pri vzgojno-izobraževalnem procesu je sedaj važno le povezovanje posameznih elementov (izobraževanja, raziskovanja in dela).

Dr. Kornhauserjeva se je zavzela za čim bolj zgodnje izobraževanje: »V prvih sedmih letih življenja smo najbolj brihtni. To je treba izkoristiti«. Že v vrtcu lahko privajamo otroke na raziskovalni pristop, da sami sodelujejo pri eksperimentih. Predavateljica je nato tudi na odru Kulturnega doma praktično prikazala nekaj eksperimentov, ki naj uvajajo otroke k štednji z energijo, jih seznanijo z gostoto snovi, z ozmozo. S tem v zvezi je pripravljenih že mnogo projektov za uvajanje naravoslovja in družboslovja v vrtce. Zgodnje obdobje je tudi najbolj primerno za usmerjanje, je poudarila predavateljica.

Zatem je prišel na vrsto prikaz številnih možnosti uporabe računalnika v šoli. Računalnik omogoča, da v mnogo krajšem času veliko več naredimo. Pri tem je dr. Kornhauserjeva konkretno prikazala učenje periodnega sistema elementov s pomočjo računalnika. Kompjuter je pri tem posredoval nešteto več podatkov, kot smo se jih lahko nekdaj naučili. Spraševanje po podatkih in učenje formul na pamet nimata torej po uvedbi računalnika več nobenega smisla!

Kakšno naj bo torej odslej učenje? Dr. Kornhauserjeva je prepričana, da se je treba učiti po sistemih, po množicah. Na tem je treba graditi svoje znanje. Računalnik je v zadnjih dvajsetih letih povsem spremenil izobraževanje. Človek mora opazovati, kaj se okoli njega dogaja, mora sklepati. Ta proces se mora začeti že v vrtcu in se nato nadaljevati v šoli. Vzgojitelji, učitelji in profesorji imajo pri tem vrhunsko vlogo: otroku, učencu, dijaku morajo približati znanost, da bo zanj postala privlačna, da se bo spoznal z znanostjo: šele nato bo lahko tako osveščen človek izsledke znanosti tudi uporabljal za izboljšanje sveta.

Včeraj v Časnikarskem krožku predstavitev kataloga

Razstava v Miramaru je pomembna pobuda za razvoj turizma v Trstu

Razstava na Miramarskem gradu, ki jo Tržačani skoro ljubkovalno imenujejo kar »Maksimilijanova razstava«, je prav gotovo ena najzanimivejših pobud v našem mestu. Predstavniki Občine in Pokrajine pa tudi vsi drugi, ki jih skrbi usoda Trsta, venomer opozarjajo, da je treba za ekonomsko rešitev tega mesta poudariti predvsem njegovo bogato kulturo in zgodovino. To je namreč edina pot k cilju, da bi tudi Trst dobil naslov centra tako imenovanega »kulturnega turizma«, ki ga sedaj s ponosom nosijo mesta kot Benetke ali Firence.

Ob takšni edinstveni razstavi, kot je »Maksimilijan od Trsta do Mehike«, je izšla obenem tudi dragocena publikacija, katalog, ki navaja natančno dokumentirane zgodovinske podatke raznih strokovnjakov, predvsem koordinatorke razstave Laure Ruaro. Včeraj zjutraj so na tiskovni konferenci v Novinarskem krožku v Trstu knjigo tudi uradno predstavili. Srečanje se je pričelo z uvodom Giannija Marchia, predsednika tržaške Pokrajine, ki je nudila tej obširni in bogati pobudi vso pomoč. Velik prostor nekdanje konjušnice bodo do 2O. novembra bogatili številni dragoceni predmeti, priča Maksimilijanovega življenja, njegovih želja in sanj, njegove visoke kulture, smisla za umetnost, ljubezni do narave. Za razstavo so se začeli od njene otvoritve dalje zanimati tudi pomembni muzejski centri tako v Italiji kot v tujini, predvsem Avstriji in Nemčiji. Prav zaradi tega so pobude, kot je ta, za Trst izredno pomembne. Samo tako bo lahko mesto, ki mu grozi ekonomski polom, opozorilo nase in s tem pospešilo razvoj turizma.

Deželni odbornik Dario Barnaba je prav tako opozoril na skrite možnosti, ki jih Trst še vendo ne zna pravilno izkoriščati. Razstava o Maksimilijanu je eden prvih, a najodločnejših korakov, ki naj bi pripomogli k uveljavitvi mesta. Miramarski grad bi lahko kmalu postal, kot Villa Manin v Passarianu, eden najpomembnejših mednarodnih centrov za razne kulturne pobude. Te besede je Barnaba namenil predvsem javnim ustanovam, saj je uresničitev takega načrta odvisna predvsem od njih.

Ob zaključku je spregovorila še Laura Ruaro, koordinatorka razstave in urediteljica kataloga. Knjiga z elegantnimi, temno plavimi platnicami, je razdeljena na dva dela: prvi del je rodovitno polje vseh mogočih podatkov o Maksimilijanovem življenju, drugi del pa vsebuje barvne ilustracije najpomembnejših in najlepših razstavljenih predmetov. Ta katalog bo, kot kaže, kmalu spremljal miramarsko razstavo tudi v druga mesta Italije, pa tudi v tujino. In obiskovalci bodo preko nje spoznali tisti zgodovinski trenutek, ki ga naše mesto ne sme pozabiti.

Obisk ljubljanskih bivših deportirancev

V petek prispe iz Ljubljane na Tržaško večja skupina bivših deportirancev v nacistična taborišča. Kakih sto bivših deportirancev v Buchenwald in druga nacistična taborišča se bo najprej poklonilo spominu štirih bazoviških junakov, nato bodo ob 10. uri obiskali tržaško Rižarno, v prvih popoldanskih urah pa bodo gostje bivših deportirancev ter borcev v Križu.

Poklon spominu padlih korvete »Berenice«

Delegaciji Tržaškega pokrajinskega odbora in miljske sekcije VZPI-ANPI sta včeraj počastili spomin padlih korvete "Berenice", ki so leta 1943 umrli na svoji ladji v Miljskem zalivu med napadom nacistov, katerim se niso hoteli predati. Delegaciji sta položili cvetje ob vznožje spomenika na nekdanjem vojaškem pokopališču v Ul. della Pace in na miljskem pokopališču.

Pogovor z Oskarjem Kraljičem iz Prebenega

Nov izsuševalnik gnojila po japonskem patentu bo na ogled na Kmetijskih dnevih v Boljuncu

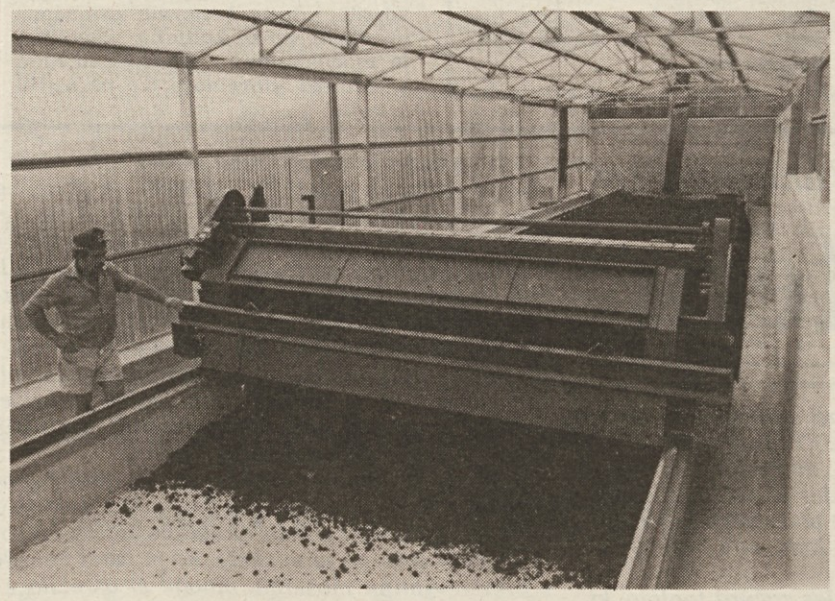

V okviru kmetijskih dnevov, ki bodo v Boljuncu od 12. do 15. septembra, bo tudi Oskar Kraljič iz Prebenega predstavil svojo novo napravo, izsuševalnik gnojila OKADA EVROPE.

Da bi izvedeli kaj več o tej novosti, smo ga zaprosili za pogovor in tako že pred začetkom Kmetijskih dnevov prišli do zanimivih podatkov o izsuševalniku.

Oskar Kraljič se s kokošjerejo ukvarja že približno 30 let. Začel je z 200 kokošmi, z leti pa se je število večalo in večalo. Pri delu mu je začela pomagati kar cela družina, tako da je sedaj to že pravo družinsko podjetje, ki redi 6 tisoč kokoši. Od teh dobi dnevno približno 4 tisoč jajc in seveda - narava je pač narava - tudi precejšnjo količino iztrebkov, katerih se je treba seveda na kakšen način znebiti.

Gnoj je bil torej že dolgo vrsto let za Kraljičeve najhujši problem. Težko je bilo dobiti kraj, kamor bi ga lahko odlagali, vonj gnoja tudi ni najbolj prijeten, takega, kakršen je, čisto naravnega, pa tudi ni mogoče na kak način uporabiti, toliko manj pa prodajati. In tako je bilo nujno dobiti neko rešitev.

Za sušenje kokošjega gnoja obstajajo različne metode. Najbolj se uporabljajo stroji na energetski pogon, ki zahtevajo velike izdatke za pogonsko silo. Kraljič pa je pred nekaj leti na kmetijskem sejmu v Veroni videl model izsuševalnika, ki je prihajal iz Japonske in je za svoje delovanje potreboval le sonce in zrak. Ta "ekološki" izsuševalnik ga je tako prevzel, da se je spravil na delo in odločil, da bo tudi sam zgradil tako napravo in se rešil starega problema.

V Italiji je ta sistem sušenja po japonskem patentu v uporabi šele dve leti. Oskar Kraljič, ki ga je začel graditi pred letom dni, pa je prvi kokošjerejec v naši deželi, ki ga bo uporabljal. Čeprav je moral nekaj časa čakati na občinsko dovoljenje in dovoljenje Krajevne zdravstvene enote, je gradnja končno stekla. Kraljič je bil deležen tudi deželne podpore; v sedanjih časih, ko se energetski problem iz dneva v dan veča, je seveda taka zamisel, ki deluje na popolnoma naraven način, hvalevredna in razumljivo je, da se tudi državna uprava zanima za njeno čimbolj množično uporabo.

Izsuševalnik sam je v resnici prozorna plastična zgradba s kovinskim ogrodjem, ki ima 240 kvadratnih metrov površine. Za delovanje potrebuje le sonce, ki zaprto plastično halo segreva, in ventilacijo za izmenjavo toplega zraka, ki gnoj suši. Vanjo pride dnevno približno 1 kubik gnoja. Enkrat dnevno se ta gnoj premeša, cel proces sušenja pa traja 150 dni. Po petih mesecih ima tako kokošjerejec na razpolago gnojilo, pripravljeno za tržišče, ki količinsko znaša od 20 do 30 odstotkov začetne mase. Na tak način pridobljeno organsko gnojilo ne vsebuje smeti, lupin ali drugovrstnih odpadkov. Sestavljeno je le iz kurjih iztrebkov in v optimalnih razmerah vsebuje vse hranilne snovi, potrebne za dobro rast raznovrstnih rastlin. Uporaben je v vinogradništvu, pri gnojenju vrtov, rastlin na splošno, posebno pripraven pa je za intenzivno kulturo.

Oskar Kraljič bo s prodajo tako na drobno kot na debelo začel čez tri mesece. "Svečana otvoritev izsuševalnika pa bo v teku kmetijskih dnevov. V tem času bo naprava na ogled vsem, ki si želijo to izredno zanimivo novost pobliže spoznati." **(žp)**

Na sliki: novi izsuševalnik Oskarja Kraljiča.

Zmeda se stopnjuje

Na tržaškem političnem prizorišču vlada popolna zmeda. Nekdaj so izbirali župana med najboljšimi na osnovi programa in zavezništev. Sedaj pa se gredo v Trstu igrice, kako bi najboljše postrelili, kandidati so vedno bolj drugorazredni, ali točneje sploh jih več ni, ker za vsakega velja navzkrižni veto.

Vse skupaj naj bi približno izgledalo takole: Lista postavlja veto na vse razen na svojega Cecovinija, na skoro svojega Agnellija in na liberalca Traunerja.

Demokristjani postavljajo veto na socialista Agnellija (tu je morda celo nekoliko zanimiv razloček in vprašanje: postavljajo veto socialističnemu kandidatu ali samo kandidatu Agnelliju?), na Cecovinija in na Traunerja, sprejemljiv pa je republikanec Pacor in katerikoli kandidat Liste z izjemo Cecovinija. Sposobni Richetti je sam odstopil.

Socialisti so predvsem razdvojeni: nekaj trde na deželi, nekaj drugega pa v Trstu. Za Richettija pravijo, da so za, toda v isti sapi trde, da je Lista proti. Pristali so na Pacorja, predvsem pa seveda vidijo lastnega kandidata. Razdvojeno je tudi pokrajinsko vodstvo.

Republikanci postavljajo veto na listarja, na socialista, so skratka skoro samo za lastnega kandidata.

Liberalci so proti vsem z izjemo Cecovinija, češ da je že kandidiral za liberalno stranko in so seveda za lastnega kandidata Traunerja.

Istočasno pa vsi javno, odločno in glasno kriče za upravljivost, trdne večinske uprave v korist Trsta itd.

V tej zmedi se na današnji seji tržaškega občinskega sveta lahko zgodi vse in obratno od vsega. Vsaka napoved bi bila preuranjena, saj je politična, pa tudi preprosta človeška logika pozabljena, potisnjena v kot.

Prav gotovo ni sprejemljiva rešitev, ki jo ponuja Lista: župan Agnelli ostane in z večino Liste in liberalcev sestavi in odobri proračun. Tak ali drugačen poskus ustvarjanja desničarsko manjšinske uprave, ki bi bila objektivno odprta do MSI, istočasno pa pomenila izsiljevanje vseh ostalih demokratičnih strank, je povsem nesprejemljiv in ga moramo odločno odkloniti. Nekaj takega se je skušalo že lani v devinsko-nabrežinski občini, kjer pa je vseeno prevladal demokratični čut in je bila ustvarjena normalna uprava. Tak poskus ne bi bil v skladu z načeli stranke, ki ga uradno formalno odklanja.

Do tu smo na občini, v ponedeljek se sestane pokrajinski svet, kjer je položaj še nekoliko bolj zmeden, ker pokrajini predseduje uradni melonar Marchio, ki sploh še ni rekel, da bo odstopil.

V tem položaju skoro ni več treh možnih treznih rešitev: 1. Večinske uprave, ki naj bi bila sicer izvedena po geslu »Vsi noter«, ki pa naj bi pomenila morda kolikor toliko normalno upravljanje. 2. Predčasne volitve, toda na osnovi jasnih programov in stališč. 3. Ali končno — po našem — najboljša rešitev v sodelovanju demokratičnih strank in KPI s trdno upravo, ki potisne listarje in neofašiste v kot.

Namesto tega imamo zmedo, ki bo povzročila še večjo zmedo, nezaupanje v demokratični sistem in s tem tudi nadaljnji korak k propadanju Trsta in nereševanju odprtih vprašanj.

Pred drevišnjo sejo tržaškega občinskega sveta

Le majhne možnosti za izhod iz krize LpT: župan Agnelli naj umakne odstop

Dan pred sejo občinskega sveta, ki se bo sestal drevi, ob 18.30, je politični položaj skrajno nejasen: jasno je le to, da je šestrstrankarska koalicija močno razklana v svoji sredi in ni zmožna iznesti enotnega predloga, s katerim bi se nato predstavila Listi za Trst, da bi na tak način lahko prišlo do oblikovanja večinskega odbora. To je očitno pokazala ponedeljkova politična kronika, ki se je za šeststrankarsko deželno koalicijo zaključila dokaj klavrno. Odpadel je tako sestanek z LpT, ki se v sedanjem položaju čuti dokaj močno. Od izvolitve župana Agnellija je namreč previdno molčala in se ni spuščala v razne polemike, ki pa so pretresale petstrankarsko zavezništvo. Razvoj dogodkov je pokazal, da deželna koalicija ni bila zmožna razvozlati tega vprašanja in tega se LpT zadovoljno veseli.

Zato je včeraj prišla na dan s svojimi predlogi; sklicala je tiskovno konferenco, na kateri so njeni glavni voditelji ocenili sedanji položaj in nakazali možne rešitve. Predvsem so poudarili ,da so podprli Agnellijevo kandidaturo le zato, da bi omogočili možnost izvolitve večinskega odbora; orisali so nato razvoj dogodkov, ki niso privedli do konkretnih rezultatov, zaradi česar je LpT prevzela pobudo v svoje roke in sklicala dva sestanka s KD in PSI; nato je dala pobudo za skupni sestanek med temi tremi strankami, obenem pa je sklicala na svoj sedež predstavnike petstrankarske koalicije, ki je nato odpadel. Na sestankih s KD in PSI je LpT predlagala tri možne alternative za rešitev tržaške krize. Prva je predvidevala, da bi županskо mesto pripadlo PSI, predsedstvo pokrajine pa KD ali LpT; druga možnost je predvidevala izvajanje sporazuma iz maja leta 1984, po katerem naj bi župan pripadal LpT, predsedstvo pokrajine pa KD; kot tretjo alternativo pa je LpT predlagala, da bi župan postal liberalec, predsednik pokrajine pa republikanec.

LpT je torej predlagala te tri alternative in pričakovala, da bi se o njih pogovarjala na ponedeljkovem plenarnem sestanku, ki pa je zaradi pomanjkanja sporazuma v deželni koaliciji odpadel. Kot so dejali njeni voditelji, je LpT vzela na znanje nemoč petstrankarskega zavezništva in pred javnostjo obsodila tak nevzdržen položaj. Zdelo se ji je tudi potrebno, da pove svoje mnenje in nakaže svoje predloge. Pri teh izhaja predvsem iz ugotovitve, da so pokrajinski nadzorni organi že »opozorili« občinsko upravo, da mora glasovati o proračunskem dokumentu v teku tega meseca; zato se tudi obrača na politične sile, da bi preprečile razpust izvoljenih skupščin. Zaradi vsega tega vabi župana Agnellija, naj »zamrzne« svoj odstop do odobritve proračuna; obenem predlaga, da bi občinski svet ponovno izvolil isti občinski odbor, ki je sicer že dal ostavko; ponovno pa bi moral odstopiti takoj po odobritvi proračuna. Taki so torej predlogi Liste za Trst pred dvevišnjo občinsko sejo.

Na tiskovni konferenci je bil sicer govor tudi o drugih vprašanjih, ki so povezani z reševanjem tega problema; politični tajnik stranke je namreč med drugim tudi dejal, da LpT ne sprejema nobenega veta na kandidaturo Cecovinija, v kolikor bi na pogajanjih županskо mesto pripadlo Listi za Trst. Ostro se je obregnil tudi ob KD in ji očital, da bi morala sedaj poskrbeti za rešitev problema, ki ga predstavlja predsednik pokrajine, potem ko je sama omogočila, da je lahko prišlo do takega, sedaj nevzdržnega položaja.

V svojih izvajanjih in posredovanju predlogov so se voditelji LpT pokazali velike optimiste: izrazili so prepričanje, da bi LpT na morebitnih predčasnih volitvah še pridobila na glasovih, ker je pač po tajnikovih besedah vodila dosledno politiko v korist mesta in ne za »stolčke«, kot pa ostale stranke deželne večine.

LpT se torej skoraj cinično veseli; stanje je vsekakor zelo težko in skoraj brez izhoda. O njem so včeraj ponovno razpravljali demokristjani, v večernih urah pa se je sestalo tudi socialistično pokrajinsko vodstvo, o njem je včeraj razpravljal tudi pokrajinski komite KPI, zaključke tega zasedanja pa bodo komunisti orisali na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali za danes dopoldne

V vsej tej negotovosti ni izključeno, da bi župan Agnelli ostal na svojem mestu tudi po drevišnji seji; v ponedeljek pa se bo sestal pokrajinski svet, ki bo na dnevnem redu imel izvolitev novega odbora in predstavitev proračuna; predsednik Marchio pa še vedno vztraja na svojem mestu. (A. S.)

Resolucija pokrajinskega sindikata kovinarjev FIOM-CGIL

Kovinarji vežejo obnovo delovne pogodbe na ukrepe za večjo socialno pravičnosti

Vodstveni odbor pokrajinskega sindikata kovinarskih delavcev in uradnikov FIOM-CGIL je na svojem zadnjem zasedanju obravnaval nekatera ključna vprašanja sindikalne in gospodarsko-politične narave, s posebnim ozirom na obnovo delovne pogodbe in na perspektive v tržaških kovinarskih obratih.

Glede obnove delovne pogodbe je vodstvo sindikata kovinarjev prepričano, da je treba čimprej začeti pogajanja, čeprav so javni in zasebni delodajalci izrazili zelo nepopustljiva stališča do sindikalnih zahtev. Njihov namen je tudi zavleči zapadlo pogodbo vse do konca leta, čeprav jo je možno in potrebno obnoviti v zelo kratkem času. V ta namen bodo sindikati sprožili med zaposlenimi široko razpravo o pogajanjih in o morebitnih oblikah sindikalnega boja. Akciji za obnovo delovne pogodbe pa se mora — po mnenju vodstva pokrajinskega FIOM — pridružiti tudi politična iniciativa za tak finančni zakon, ki bo usmerjen v odpravljanje globokih socialnih in ekonomskih razlik, še zlasti na davčnem področju in pri vprašanjih ticketa ter družinskih doklad.

Položaj krajevne industrije ostaja po mnenju vodstva FIOM še vedno kritičen in zaskrbljujoč, posebno v tržaških podjetjih z državno udeležbo. Razlog je v dejstvu, da še vedno ni ustreznih odgovorov na osrednja vprašanja, ki zadevajo njihovo sanacijo. Zavod IRI in njegove finančne družbe nadaljujejo z izvajanjem svojih načrtov krčenja proizvodnje in zaposlitve v javnih podjetjih. V zvezi s tem so kovinarji prepričani, da bodo morali biti naslednji meseci odločilni za dokončno rešitev problemov, ki so ostali odprti, saj sindikati in delavci z veliko vztrajnostjo ponavljajo svoje, konkretne predloge za ladjedelništvo, jeklarstvo in dizelistiko, ob katerih se delodajalci vseskozi izmikajo. Toda, soočanje se mora začeti in privesti do natančnih sporazumov: pri tem bo izredno pomembna mobilizacija zaposlenih in politična akcija družbenih in političnih sil ter dežele in krajevnih uprav, ki morajo združiti energije. Toda, prav v tem tiči razlog velike zaskrbljenosti kovinarjev, saj so tržaške krajavne uprave v globoki krizi, medtem ko mesto potrebuje ugledno in reprezentančno upravo, v kateri bodo zastopane najboljše in najbolj dinamične ter napredne sile in ki bo slonela na programu gospodarske in družbene sanacije.

Vodstvo pokrajinskega sindikata kovinarjev FIOM-CGIL je izrazilo ostro kritiko, ker še ni bil sprejet deželni zakon o 45 milijardah za posege na območju tržaške in goriške pokrajine, ki predstavlja nepogrešljiv inštrument za uporabo obstoječih sredstev. V tem smislu je poverilo vsem strukturam nalogo, naj določijo enotne pobude znotraj posameznih podjetij, da bi se s konkretnimi predlogi vključili v priprave na oktobrsko konferenco o državnih udeležbah in zahtevali programirano uporabo gospodarskih in finančnih sredstev paketa za Trst.

Ob koncu zasedanja so člani vodstva sprejeli resolucijo, v kateri poudarjajo, da se pogajanja za obnovo delovne pogodbe morajo začeti pri davčnem vprašanju, ki se je že pred časom izrodilo v pravi škandal. Davčni sistem, ki mu po nepravičnosti ni primere v drugih državah, črpa največji del priliva iz plač odvisnega dela, kar povzroča veliko in upravičeno nezadovoljstvo med delavci in upokojenci. K temu gre prišteti še znižanje družinskih doklad in višanje ticketov za zdravila, kar skupaj ustvarja povsem nevzdržne socialne razmere. Res je, da so v razpravi različni predlogi reform, ki pa kot po pravilu ostajajo na papirju, kar dokazuje popolno pomanjkanje politične odločnosti. Pri FIOM zato predlagajo takojšnje znižanje davčnega priliva in prispevkov, ki gravitirajo na dohodke iz odvisnega dela, in vzpostavitev davčnega ravnovesja z odločnim bojem proti utajevanju davkov, z uvedbo obdavčenja rent in državnih vrednotnic. Hkrati pa je nujno odpraviti najvišje zneske ticketa za zdravila in nepravične izključitve od prejemanja družinskih doklad.

To so le temeljni elementi za uvajanje socialne pravičnosti, ki morajo skupaj s problemi zaposlovanja postati osnova za ocenjevanje vladnih izbir in za sindikalno mobilizacijo oziroma akcijo.

Občinska obvestila

Tržaška občina obvešča, da bodo začeli občinski otroški vrtci delovati v četrtek, 18. septembra 1986. Za vse informacije se do takrat lahko obrnete na didaktična ravnateljstva.

* * *

Zaradi vzdrževalnih del na prezračevalnih napravah bodo za ves promet zaprli predor pod Montebellom, in sicer drevi od 23. ure do 5. ure jutri zjutraj ter od 23. do 5. ure v noči od četrtka na petek.

* * *

Tržaška občina je zaradi sezonskih kmetijskih del odredila prepoved motornega prometa v obeh smereh Ulice del Pucino ter obeh cest, ki jo povezujeta s Križem (najkrajše in tiste, ki gre mimo kriške železniške postaje). Zaprte bodo za čas trgatve, in sicer od 13. septembra do 12. oktobra. Prepoved seveda ne velja za vozila in kmetijske stroje lastnikov terenov in za stanujoče ob omenjenih poteh ter za prebivalce Križa. Pisno dovoljenje za promet v obeh smereh jim bo izdal rajonski svet za Zahodni Kras.

* * *

Na željo združenja Confesercenti in drugih stanovskih in sindikalnih organizacij je tržaška občina dovolila, da so lahko papirnice in knjigarne odprte po normalnem urniku vse ponedeljke v mesecu septembru.

* * *

Rajonski svet za Zahodni Kras se bo sestal danes, 10. septembra, ob 11. uri na sedežu na Proseku št. 220. Na dnevnem redu so odgovori na vprašanja svetovalcev, sporočila predsednika, odobritev zapisnikov, mnenje o proračunu za leto 1986 in mnenje o spremembi pravilnika pokrite tržnice.

* * *

Rajonski svet za Škorkljo je pripravil rekreacijsko-družabne prireditve v ljudskem vrtu »M. De Tommasini« na katere brezplačno vabi vse prebivalstvo svojega okrožja. Včeraj je zaradi slabega vremena prireditev odpadla. Godci miljske godbe na pihala glasbene šole karnevalske družbe »Bulli e Puppe« pod vodstvom mojstra Daria Berninija bodo zato nastopili 16. t. m., nato pa predvajali film Francesca Rossija »Carmen«. V nedeljo, 21. septembra pa bo ob 11. uri nastopila godba »G. Verdi«.

Sporočilo ACI

Tržaški pokrajinski urad ACI sporoča, da finančni ministrski odlok z dne 27. 6. 1986 določa nove zapadlosti za objavo seznamov vozil, ki so izključena iz prometa po uradnem postopku. Zato bodo v pokrajinskih uradih ACI, v Ulici Cumano 2 (pritljičje - davčni urad), do 30. septembra 1986 na razpolago seznami s številkami evidenčnih tablic vozil, ki bodo morala iz prometa. Rok za predstavitev more bitnih prizivov na posebnih obrazcih, ki jih brezplačno nudi avtomobilski registrski urad, zapade 30. oktobra 1986.

● **Na trgu pri Sv. Jakobu** se nadaljuje praznik komunističnega tiska. Kioski bodo danes odprti od 18.30 dalje, ob 19.30 pa bosta Stelio Spadaro in Pavel Stranj predstavila posebno številko revije »Il Territorio«, ki je v celoti posvečena vprašanjem slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Ob 21. uri bo na sporedu koncert jazz orkestra »Palumbo blues band«.

ALFIERI SERI (LpT) DEŽELNI SVETOVALEC

Občinski odbornik Alfieri Seri bo čez nekaj dni postal deželni svetovalec. Včeraj se je namreč sestala posebna komisija deželnega sveta in potrdila, da je Seri prvi neizvoljeni svetovalec na listi Liste za Trst in bo zato zamenjal Marina Tassinarija, ki je pred nekaj tedni umrl. Seri bo po vsej verjetnosti prisegel že na prihodnji seji deželnega sveta, ki se bo sestal 23. t. m.

DREVI KONCERT PIANISTA IZ TURINA

V gotski luteranski cerkvi na Trgu Panfili bo drevi ob 20.30 nastopil turinski pianist Giuseppe Massaglia. Koncert sodi v okvir desete izdaje Glasbenega septembra, ki ga prireja Avtonomna letoviščarska in turistična ustanova za Trst in njegovo obalo v sodelovanju z združenjem Appuntamenti musicali in z občinsko ustanovo Cappella Civica.

Giuseppe Massaglia je diplomiral na konservatoriju »Paganini« v Genovi, od svojega prvega javnega nastopa pri desetih letih pa je imel že nešteto koncertov doma in na tujem, bodisi kot solist ali v različnih komornih sestavih. Zmagal je na številnih italijanskih in mednarodnih tekmovanjih, poleg koncertne dejavnosti pa tudi poučuje, saj je docent na konservatoriju »Vivaldi« v Alessandrii.

Program drevišnjega koncerta obsega dela Schuberta in Liszta, vstop pa je, kot ponavadi, prost.

mala črna kronika

V Ulici del Pozzo 18/A pri Sv. Jakobu se je včeraj nekaj minut pred 13. uro pognala z okna v 5. nadstropju 44-letna Loredana Toso in obležala mrtva na asfaltu. Vzroki samomora niso znani. Ženska se je že dalj časa zdravila pri centru za mentalno higieno.

Sv. Jakob pa je bil včeraj prizorišče tudi dramatičnega poskusa samomora, ki pa ga je preprečil hiter poseg policije in gasilcev ter prisebnost ženske, pred katero je hotel 37-letni August Bos iz Ulice Cumano napraviti samomor. 24-letna Care Sabia je namreč poklicala policijo, ko jo je njen bivši prijatelj August Bos baje skušal prisiliti, da bi se vrnila k njemu in jo izsiljeval s samokresom. Agenti so v petem nadstropju stanovanja v Ulici San Giacomo in Monte dobili okrvavljenega moškega s kuhinjskima nožema v rokah, ki si je zadajal rane in kričal, da se bo ubil. Ob prihodu agentov se je pognal proti oknu, skok skozi okno pa so mu preprečili gasilci. Šele ob prihodu druge policijske izvidnice so moškega onesposobili, pred tem pa je z nožem prebil stolico v kuhinji, da je 30-centimetrsko rezilo štrlelo iz nje in se skušal vreči nanjo.

Moškega so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki res ugotovili številne rane po vsem telesu, predvsem po rokah, a le površinske, da se bo zdravil le 7 dni. Kot vedno ob takih primerih se je zbrala ogromna množica radovednežev, gasilski in policijska avta so v bistvu začepili glavno šentjakobsko ulico, da se je promet precej časa odvijal po polževo.

Pri prečkanju drevoreda D'Annunzio je 58-letno Tereso Gianporcaro poročeno Leone včeraj zbil na tla osebni avtomobil, ki ga je upravljala 49-letna Roberta Rismondo. Leonejeva se bo morala zaradi zloma leve pišči zdraviti 60 dni.

Večjo srečo sta imela včeraj ded in vnuk na prehodu za pešce na Nabrežju pred Trgom Unità, kjer je vanju trčil avtomobil, ki ga je upravljal Paride Zuzek iz Ulice Piccardi. 59-letni Nereo Otmarich je v bistvu ostal nepoškodovan, njegov 2-letni vnuk Mathias Hussel pa se bo zaradi udarca po čelu zdravil osem dni.

Pogovor z mladim glasbenikom ob vstopu v novo sezono

Violinist Črt Šiškovič pred novo izkušnjo kot koncertni mojster pri orkestru Verdija

Violinist Črt Šiškovič med svojim zadnjim nastopom s pianistom Igorjem Lazkom

Violinist Črt Šiškovič je bil pred dnevi ponovno gost v Trstu in sicer kot solist na koncertu v evangeličanski cerkvi, kjer je nastopal s pianistom Igorjem Lazkom.

»Imaš kaj časa za nas? Se lahko zglasiš v našem uredništvu,« smo ga vprašali. Kot vedno, je bil tudi tokrat takoj pripravljen na razgovor, ki smo ga zabeležili za naše čitatelje.

Radi te vidimo, še raje poslušamo, smo mu rekli. **Te bomo sedaj zopet kaj videli, oziroma slišali?**

»V aprilu sem koncertiral v Kulturnem domu v Trstu, sedaj tudi v evangeličanski cerkvi; obakrat s pianistom Igorjem Lazkom. Sedaj pa bom pogosteje tu v Trstu, ker sem zmagal na natečaju za koncertnega mojstra za orkester opernega gledališča Verdi v Trstu. To pomeni, da bom v tej sezoni zaposlen prav v tem gledališču.«

No, to pa je razveseljiva vest, smo ugotovili, **saj bo to pravzaprav prvič, da bo slovenski glasbenik zasedal to pomembno mesto v tržaškem opernem orkestru, ki zahteva od njega, da skrbi za pravilno uglasbitev orkestra, za disciplino v ansamblu in seveda tudi za kvaliteto muziciranja.**

»Tudi sam sem vesel, da sem uspel na tem natečaju. Vesel pa sem, da bom igral v svojem rojstnem mestu in da bom sodeloval v ansamblu, kjer so že zastopani naši glasbeniki, kot na primer Aleksander Vodopivec, pa Iztok Kodrič, pa še mnogi drugi, ki jih ne bi hotel naštevati, ker se bojim, da bi koga pozabil.«

Kdaj boš začel z delom in koliko te bo ta nova zaposlitev vezala, glede na tvojo dejavnost, kot solista?

»Zelo sem zadovoljen, da sem podpisal pogodbo, ki me veže le na polovico letošnjega programa, tako kar zadeva operno, operetno in koncertno sezono v Trstu. To pomeni, da bom sodeloval pri izvedbi le polovice oper in operet v letošnji sezoni, kot tudi pri polovici koncertov, ki bodo na programu. To mi bo omogočilo, da bom ostal sodeloval tudi v komornem orkestru »Simfonetta - Köln«, s katerim smo letos opravili lepo turnejo po Italiji in Zahodni Nemčiji; lahko pa bom tudi kot solist nastopal v Kölnu in še drugod, prav gotovo tudi v Trstu.«

Bo to zate nova izkušnja, obogatitev tvoje glasbene dejavnosti?

»Prav gotovo. Vstopil bom v operni svet, kar bo brez dvoma tudi dobra izkušnja za mojo solistično kariero. Če pa hočem povezati svojo sedanjo dejavnost z mojim študijem na naši Glasbeni šoli v Trstu, potem moram reči, da mi je le-ta nudil veliko možnosti nastopanja tako doma, kot tudi v matični domovini. Vse glasbene šole ne dajejo takšnih možnosti svojim gojencem. S temi nastopi sem si nabiral tudi izkušnje na odru in tudi kot solist. Tu se vedno rad spomnim svojih mentorjev Oskarja Kjudra in Erminija Ambrozeta, ki sta mi pomagala pri mojem študiju.«

20. septembra boš začel s svojim delom v gledališču Verdi. Ali že veš, s kakšnim delom boste začeli?

»Pred dnevi sem se vrnil iz Nemčije in nisem imel še časa, da bi se podrobno seznanil s programom dela. V gledališču Verdi so v teku dela za obnovitev zgradbe, zato tudi ne vem, kdaj se bo sezona začela. Polovica orkestra bo tako odšla na Sicilijo, drugi bomo tukaj študirali s prof. Zannerinijem. Potem pa bomo videli.«

Že poznaš tvoj novi delovni ambient?

»Nastopil sem z orkestrom gledališča Verdi v mesecu maju na koncertu v gledališču Rossetti. Vodstvo je bilo tedaj z menoj zadovoljno in upam, da bo tako tudi v bodoče.«

Pa vso srečo za bodoče tudi z naše strani!

N. L.

Obvestilo kmečkim zavarovancem

Osrednji urad SCAU je spet zamudil s pošiljanjem položnic na dom kmečkim zavarovancem, ki bi morali do 10. septembra poravnati prva dva obroka rednih prispevkov. Zato je že povsem gotovo (kot smo podrobneje že poročali v petkovi številki), da bodo tudi ta rok postipicirali vsaj za mesec dni. Do srede je treba poravnati le drugi obrok dodatnega prispevka. Ko kmetje dobijo na dom sveženj sedmih položnic, naj se nemudoma obrnejo na urad patronata Kmečke zveze INAC, ki bo izpolnil hrbtno stran in preveril točnost že natisnjenega zneska, tako za zdravstveno oskrbo (nekateri namreč sploh niso dolžni plačati tega prispevka, drugi pa bodo morali odšteti več od minimalnega zneska 324 tisoč lir za ravninska oziroma 162 tisoč lir za gorata območja), kot tudi za pokojninski prispevek, saj SCAU sploh ni vzel v poštev izbrisov po 31. 12. 1984.

(B.S.)

gledališča

CANKARJEV DOM
Do 13. t. m. - IUFRO
18. kongres svetovne zveze gozdarskih znanstvenoraziskovalnih organizacij.
Od 17. do 18. t. m. - Drugačnost otrok v šoli
Organizator Svetovalni center Ljubljana
Velika dvorana
Jutri, 11. t. m., ob 21. uri: NORDRING INTERNATIONAL - Koncert ob svetovnem kongresu IUFRO.
Mala dvorana
V petek, 19. t. m., ob 19.30: MOEBIUS SHOW - Gledališka skupina Moebius iz Toronta (Kanada) izvaja pantomimo. Umetniški vodja Paul Gaulin.
Srednja dvorana
Od 15. do 26. septembra ob 20. uri: Sodobni argentinski film.
V sredo, 24. t. m., ob 19.00 : Alpinizem v vertikali. Predava Silvo Karo.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE - Nova Gorica
Jutri, 11. t. m., ob 20. uri: Lukas B. Suter SPELTERINI SE DVIGNE - premiera in izven, ki bo v Solkanu. Režija Boris Kobal.

koncerti

Tržaški glasbeni september - Jutri, 11. t. m., ob 20.30 bo v Evangeličansko-luteranski cerkvi (Largo Panfili) nastopil pianist GIUSEPPE MASSAGLIA. Na sporedu Schubertove in Lisztove skladbe.

čestitke

Danes praznuje teta MARIJA iz Padrič 83. rojstni dan. Vse najboljše ji želita nečakinja Vilma z možem in pranečakinja Cinzia.

KD Primorsko - Mačkolje čestita družini PAROVEL za prejete nagrade na Vinskem sejmu v Ljubljani.

kino

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Chi è sepolto in quella casa?**, r. Stephen C. Miner, □□
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Quelle due ninfomani**, porn., □□
NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **A trenta secondi dalla fine**, r. Andrey Konchalovsky; i. John Voight, Erik Robert.
EDEN - 15.30, 22.00 **Sevizie per due evase in calore** in **Tensione erotica**, porn., □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Poltergeist II - The Other Side**, fant., ZDA 1986, 91'; r. Brian Gibson; i. Craig T. Nelson, Jobeth Williams, □
CAPITOL - Danes zaprto
EXCELSIOR I - 16.30, 22.00 **Karate Kid II**, i. Ralph Macchio, Pat Morita.
EXCELSIOR II - 17.30, 22.00 **L'arancia meccanica**, 135'; r. Stanley Kubrick, □□
FENICE - Danes zaprto
MIGNON - 15.45, 22.00 **Dressage**, i. V. Catanzaro, S. Novak, er., □□
ALCIONE - 16.00, 22.00 **Witness - il testimone**, pust., ZDA 1985; r. Peter Weir; i. Harrison Ford, K. McGillis.
LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 **La rosa purpurea del Cairo**, ZDA 1985; r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Jeff Daniels, Danny Aiello.
VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **Nove settimane e 1/2**, er dram., 113'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger
RADIO - 15.30, 21.30 **Sofocation**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Prispevajte za
»Dijaško matico«

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 9. 9. 1986

Ameriški dolar	1.410.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	686.—	Švicarski frank	842.—
Francoski frank	208.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	607.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	201.—
Funt šterling	2.090.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.885.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	820.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	2,70
Kanadski dolar	1.000.—	Drobni dinar	2,70

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

TEČAJI V ŠOLSKEM LETU 1986/87 za:

- URADNIKE
- RAČUNALNIŠTVO
- MIZARJE
- KAMNOSEKE
- VRTNARSTVO
- VINOGRADNIŠTVO in
- KLETARSTVO

Trst — Ul. Ginnastica 72
Tel.: 577941
Urnik: 9.00 do 12.00

Sporočilo ACI

Tržaški pokrajinski urad ACI sporoča, da finančni ministrski odlok z dne 27. 6. 1986 določa nove zapadlosti za objavo seznamov vozil, ki so izključena iz prometa po uradnem postopku. Zato bodo v pokrajinskih uradih ACI, v Ulici Cumano 2 (pritličje - davčni urad), do 30. septembra 1986 na razpolago seznami s številkami evidenčnih tablic vozil, ki bodo morala iz prometa. Rok za predstavitev morebitnih prizivov na posebnih obrazcih, ki jih brezplačno nudi avtomobilski registrski urad, zapade 30. oktobra 1986.

razna obvestila

Slovenski dijaški dom "S. Kosovel" v Trstu (Ul. Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11 - tel. 040/573141) sporoča, da je v teku VPIS ZA PRIHODNJE ŠOLSKO LETO. Domska pisarna je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12.30 in od 16. do 18. ure.

Grafična delavnica Atelier in kulturno-umetniška skupina Prints vabita v petek, 12. t. m., ob 18.30 v Nabrežino na OTVORITEV IN PREDSTAVITEV NOVE DELOVNE SEZONE 86/87.

Mladinska skupina P. Tomažič obvešča, da bosta vaji danes, 10., in jutri, 11. septembra, ob 20.30.

Mešani pevski zbor Milan Pertot vabi nove mlade pevce, naj se pridružijo "klapi", ki se bo zbrala na prvi pevski vaji in družabnosti jutri, 11. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih - Ul. Cerreto 12.

Pripravljalni odbor Kmetijskih dnevov obvešča vrtnarje in gojitelje rož, ki želijo razstavljati svoje pridelke, da jih prinesejo v občinsko gledališče FRANCE PREŠEREN v Boljuncu v petek, 12. t. m., do 12. ure in se javijo pri informacijskem uradu.

Galerija
Ul. sv. Frančiška 20
Vabimo vas **jutri, 11. septembra, ob 18. uri** na odprtje razstave
kiparja
LOVRA INKRETA

šolske vesti

Šola Glasbene matice - Trst vpisuje nove gojence še danes, 10. septembra, od 9. do 12. ure v Ul. R. Manna 29.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje vpisuje do 13. t. m. v sledeče tečaje za šolsko leto 1986/87: v TRSTU: 1. drugi letnik tečaja s kvalifikacijo za tehnične upravne uradnike (900 ur); 2. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za tehnične upravne uradnike (900 ur); 3. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za mizarje (1200 ur); 4. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za kamnoseke (1200 ur); 5. tečaj specializacije za programerje elektronskih računalnikov (175) ur; 6. izpopolnjevalni tečaj za dopisnike v angleščini (150 ur); 7. tečaj ažurniranja za zunanjo trgovino (40 ur); 8. tečaj ažurniranja za vodenje malih obratov - finančni aspekti (40 ur); 9. izpopolnjevalni tečaj za tehnike vzdrževalce hardware mini in mikro računalnikov (300 ur); 10. izpopolnjevalni tečaj v vrtnarstvu - Kolonkovec (40 ur); 11. izpopolnjevalni tečaj za vinogradništvo in kletarstvo - Nabrežina (60 ur) — v GORICI: 1. tečaj specializacije za programerje elektronskih računalnikov (175 ur); 2. tečaj za dopisnike v angleščini (150 ur, začetniški); 3. tečaj za fiskalno ažurniranje pri vodenju malih obratov (40 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije: za Trst na sedežu Zavoda, Ul. Ginnastica 72 (Dijaški dom), tel. 577941 in za tečaje iz kmetijstva tudi na Kmečki zvezi, Ul. Cicerone 8/B, tel. 62948; za Gorico v Slovenskem dijaškem domu, Ul. Montesanto 84, tel. 83495, vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure.

Šolsko skrbništvo je razpisalo natečaj za eno mesto dodatnega učitelja za prizadete učence in eno mesto dodatne vrtnarice za prizadete otroke. Rok za vložitev prošnje zapade 19. septembra. Navodila in obrazce dobite na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. F. Filzi 8/I.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 18. septembra izlet v San Marino in na ogled "Mini Italije". Vpisovanje danes, 10. septembra, od 10. do 11. ure v društvenih prostorih v Ul. Cicerone 8. Vabljeni!

ŠD Zarja priredi v nedeljo, 14. septembra, izlet v Lesce ter na ogled Bleda, Krope in Begunj. Odhod iz Bazovice ob 6.30. Vpisovanje (razpoložljivih je še nekaj mest) v krožku ŠD Zarja vsak dan od 18. ure dalje.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 10. septembra
OTOKAR

Sonce vzide ob 6.37 in zatone ob 19.27 - Dolžina dneva 12.50 - Luna vzide ob 14.00 in zatone ob 22.23.

Jutri, ČETRTEK, 11. septembra
MILAN

PLIMOVANJE JUTRI: ob 1.49 najvišje 9 cm, ob 6.53 najnižje -16 cm, ob 13.34 najvišje 35 cm, ob 21.06 najnižje -28 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 21,2 stopinje, zračni tlak 1013,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 63-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Cristiano Bordon, Andrea Filincieri, Federica Filincieri, Alice Morgan, Manuela Longo, Gabriele Bastiani.

UMRLI SO: 85-letna Elena Barbaro, 83-letna Francesca Goranez, 66-letni Bruno Serena, 64-letni Aldo Vascon, 73-letna Vicenza Colavito, 56-letni Mario Masiello, 78-letna Adelia Tomizza, 75-letni Albino Pisko, 59-letni Marcello Padovan, 63-letni Guglielmo Bordon, 92-letni Renato Lenardon, 73-letna Nerina Pavanello, 81-letni Luciano Boscolo, 89-letni Miho Ščabič, 80-letna Eleonora Milos, 73-letni Palmiro Trevisan, 52-letna Graziella Drocher, 84-letna Maria Clementi, 79-letna Luigia Zakotnik, 76-letni Egidio Pecchiari, 78-letni Carlo Ferluga, 73-letni Valerio Pahor, 88-letni Antonio Moratto, 94-letna Giuseppina Azmann, 80-letni Libero Vigna, Aldadino Cragnolin, 85-letna Maria Cekada, 80-letna Giuseppina Strohmayer, 75-letna Maria Brecevich.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. septembra 1986
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Mazzinijev drevored 1 (Milje), Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Mazzinijev drevored 1 (Milje).
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Obvestilo KGS kmetovalcem

Kraška gorska skupnost obvešča vse kmetovalce, da bo potekal spored podeljevanja čekov dopolnilne odškodnine (indennità compensativa) za leto 1983 po naslednjem sporedu:

Za kmetovalce iz občin Sovodnje, Doberdob, Foljan, Zagraj, Ronke - danes, dne 10. 9. 1986 od 18. do 20. ure v občinski stavbi v Doberdobu.

Kmetovalci iz občine Devin Nabrežina pa lahko dvignejo čeke v zakladnici vsak dan od 8.30 do 12.30.

Izlet KZ

Kmečka zveza prireja tudi letos strokovni izlet za svoje člane. Tokrat se je izbira usmerila na Južno Tirolsko in Tridentinsko, za datum pa so izbrali 20. in 21. september. Udeleženci izleta si bodo lahko ogledali razne turistične zanimivosti dežele, kjer živi nemška narodnostna skupnost, obenem pa bodo obiskali nekatere kmetijske objekte v Eizacktalu (Val d'Isarco) in Dolino Non. Člani, ki se nameravajo udeležiti izleta, se lahko vpišejo v uradih Kmečke zveze.

razstave

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove je odprta razstava del mladih likovnikov, ki so sledili slikarskemu tečaju prof. Ninija Perizija v sugestivnem kraškem okolju nabrežinskih kamnolomov.

mali oglasi

PRODAM moto guzzi 350 v dobrem stanju. Tel. 224407.
PRODAM 4-osebni šotor, češke znamke, rabljen samo 20 dni. Tel. 227342.
PRODAM po ugodni ceni izvenkrmni motor, 25 k. m., znamke carniti, komaj pregledan. Tel. 227342.
17-LETNI FANT išče zaposlitev kot mehanik, avtoklepar ali kakršnokoli drugo delo. Telefonirati ob uri kosila na št. 040/200743.
PRAŠIČE najboljše pasme, primerne za pršute, prodaja podjetje Grudina, Sovodnje - Štradalta - tel. 882343. Dobava tudi na dom.
PRODAM kompletno opremo za kopalnico: sanitarije, armature in ploščice ter gorilnik Riello na nafto, po manj kot polovični ceni. Tel. 211178.
PRODAM suzuki 750 EF, letnik '85, športno opremljen, nove gume, poskušnja, 7.000.000 možnost dogovora. Tel. 227112.

prispevki

Toni Stegelj z družino daruje 20.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

V spomin na svoje drage daruje Lojzka Cijak 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na Pepija Husuja daruje Lojzka Cijak 5.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Frančiško Svetlič vd. Legiša daruje Fani Kosmina z družino 20.000 lir za KD Vigred.

V spomin na drago sestrično Milko Vremec darujeta Pepka in Ivo Vidav (Čebanovi) 5.000 din za popravilo openske cerkve in 5.000 din za Sklad M. Čuk.

Miran Kuret daruje 75.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Pepija Husuja daruje Josip Čuk 20.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Rudolfa Kalca daruje Josip Žagar (Padriče 70) 10.000 lir za glasilo KPI Delo.

Namesto cvetja na grobova Rudolfa Kalca in Karla Grgiča daruje družina Grgič (Bazovica 13) 20.000 lir za KD Slovan.

V spomin na brata Rudolfa Kalca daruje sestra Kristina 10.000 lir za KD Slovan.

V spomin na Rudolfa Kalca daruje Tončka Martinova 10.000 lir za KD Slovan.

V spomin na g.o Milko Vremec darujeta Jelka in Peter Cvelbar 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 15-letnici smrti Saška Daneua darujeta Jelka in Peter Cvelbar 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 18. obletnici smrti Edkota Križniča daruje žena 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Milo Vremec daruje Etka Križnič 30.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na Milo Vremec daruje družina Martelanc 30.000 lir za ŠD Polet.

Ob 18. obletnici smrti očeta Edkota Križniča daruje hči Marinka 30.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Felicije Makovec vd. Bresciani daruje Angela Milič 30.000 lir za gradnjo kulturnega doma - spomenika padlim v NOB iz Briščikov.

Ob 7. obletnici smrti moža Rudija daruje žena Jušti z družino 10.000 lir za ŠD Polet in 10.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na drage prijatelje "Kuka" daruje družina Ernest Malalan (Opčine) 50.000 lir za Sklad M. Čuk in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na drage prijatelje daruje "Kuk" 50.000 lir za Sklad M. Čuk in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Ob prvi obletnici smrti moža Nineta daruje g.a Pavla Novak-Milič 20.000 lir za pevska zbora Vesela pomlad.

Ob 100-letnici rojstva pok. Kristjana Škerlavaja (Križeta) darujeta hči Angela Škerlavaj-Sferzi in vnuk Nino 20.000 lir za ŠD Polet, 20.000 lir za SKD Tabor, 20.000 lir za Sklad M. Čuk, 20.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah in 20.000 lir za OPZ Vesela pomlad.

ti in morje

vojko colja

Fortissimo alu: »terensko plovilo« proti zgrešenim konceptom navtike

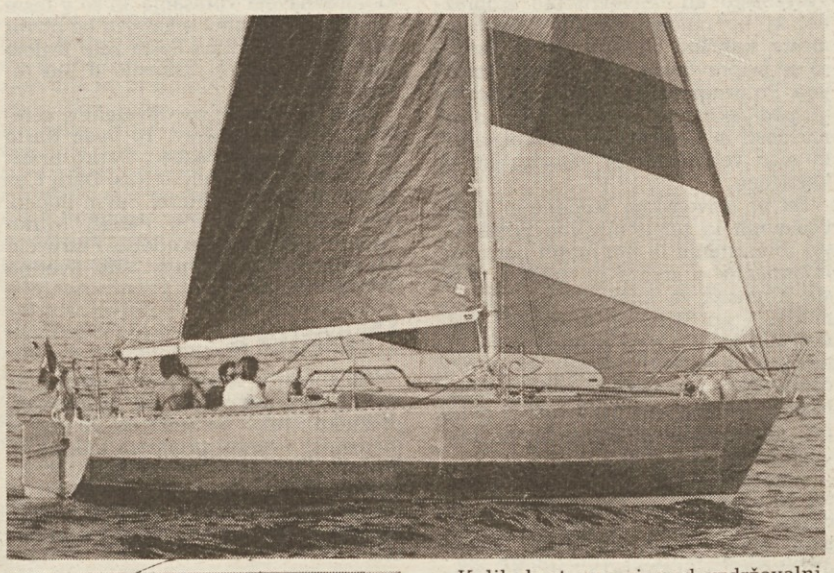

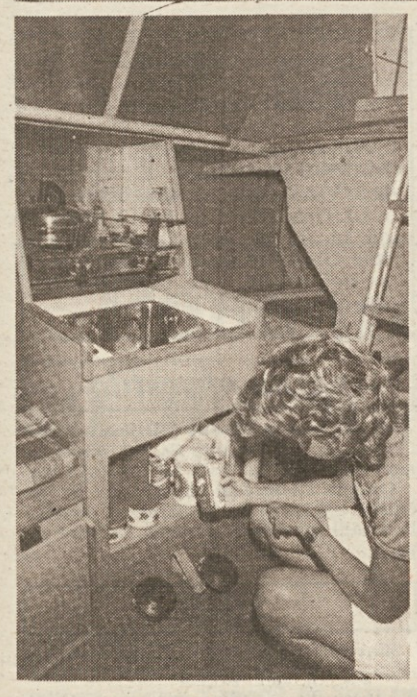

Kolikokrat smo si med vzdrževalnimi deli ob koncu sezone in ob njenem začetku zaželeli, da bi imeli tako plovilo, pri katerem bi bila barvanje in druga vzdrževalna dela zreducirana na minimum.

V naši rubriki smo že večkrat navajali, da bi to lahko dosegli, ko bi plovilo držali v morju samo poleti. To pa ni še vse, taka rešitev je namreč vezana tudi na gradbeni material in na razsežnosti plovila. Pred leti smo predstavili male aluminijaste čolne, pri katerih so vzdrževalna dela res minimalna. Kasneje nismo aluminija omenjali, saj smo v glavnem zasledili ta gradbeni material le pri dragih prestižnih in regatnih jahtah. Iz naše in iz izkušenj kolegov pa nam je bilo jasno, da bi bil aluminij kot nalašč za male družinske kajutne jadrnice.

Italijansko navtiko pestijo križi in težave, ki jih lahko strnemo v zgrešen koncept razkazovanja standarda. Že pred leti smo v specializiranih revijah zasledili zamisel, da bi v Italiji zgradili jadrnico, ki bi na glavo obrnila dosedanje koncepte. In tako je izpod svinčnika ladijskega arhitekta Sergia Abramija nastala kajutna jadrnica "fortissimo alu".

Načrt je popolnoma revolucionaren. Gradbeni material je aluminij, kar na minimum zreducira vzdrževalne stroške. To pa ni edina značilnost. Pri aluminijastih prestižnih jahtah so vsi načrtovalci pazili na zunanji izgled, ob bokih so zato aluminij ukrivili in ga seveda prebarvali. Tega ni pri Abramijevi jadrnici: boki imajo tri robove in niso prebarvani, razen podvodnega dela. Načrtovalec pa je šel še dlje v rušenju italijanskih konceptov. Širina jadrnice je namreč točno 2,50 metra, kar omogoča cestni prevoz, v petih različicah pa ima samo ena balastno kobilico, vse druge premično, kar še olajša tak prevoz in shranjevanje na suhem.

Povsem razumljivo bi bilo nesmiselno pri taki zunanjosti vgraditi gosposko notranjost. Podkrovje je torej prav tako špartansko, a do skrajnosti racionalno in funkcionalno, da lahko upravičeno trdimo, da imamo pred sabo pravo "pomorsko terensko vozilo". Notranjost lahko po želji prikrojimo svojim zahtevam in tako še naknadno spremenimo pet različic, ki so zagledale luč v obratu Francesca Bertinija (Ulica Lorenzini 37, Desenzano del Garda, tel. 9141769).

Po vsem tem še nekaj tehničnih podatkov: dolžina 7,77 metra, vodna črta 7,07 metra, širina 2,50 metra, ugrez od 0,40 do 1,55 metra, 2,93 BRT (neregistrirana), notranji balast 420 kg, balast v premični kobilici 524 kg, teža prazne jadrnice 1.500 kg, polne pa 2.400 kg. Že iz tega je lahko vsakomur jasno, da bo pri nas taka jadrnica kljubobvala vsakemu morju. Prihodnjič si bomo nekoliko po bliže ogledali razne različice.

Berite

»Novi Matajur«

Priprave na Fantastico 7

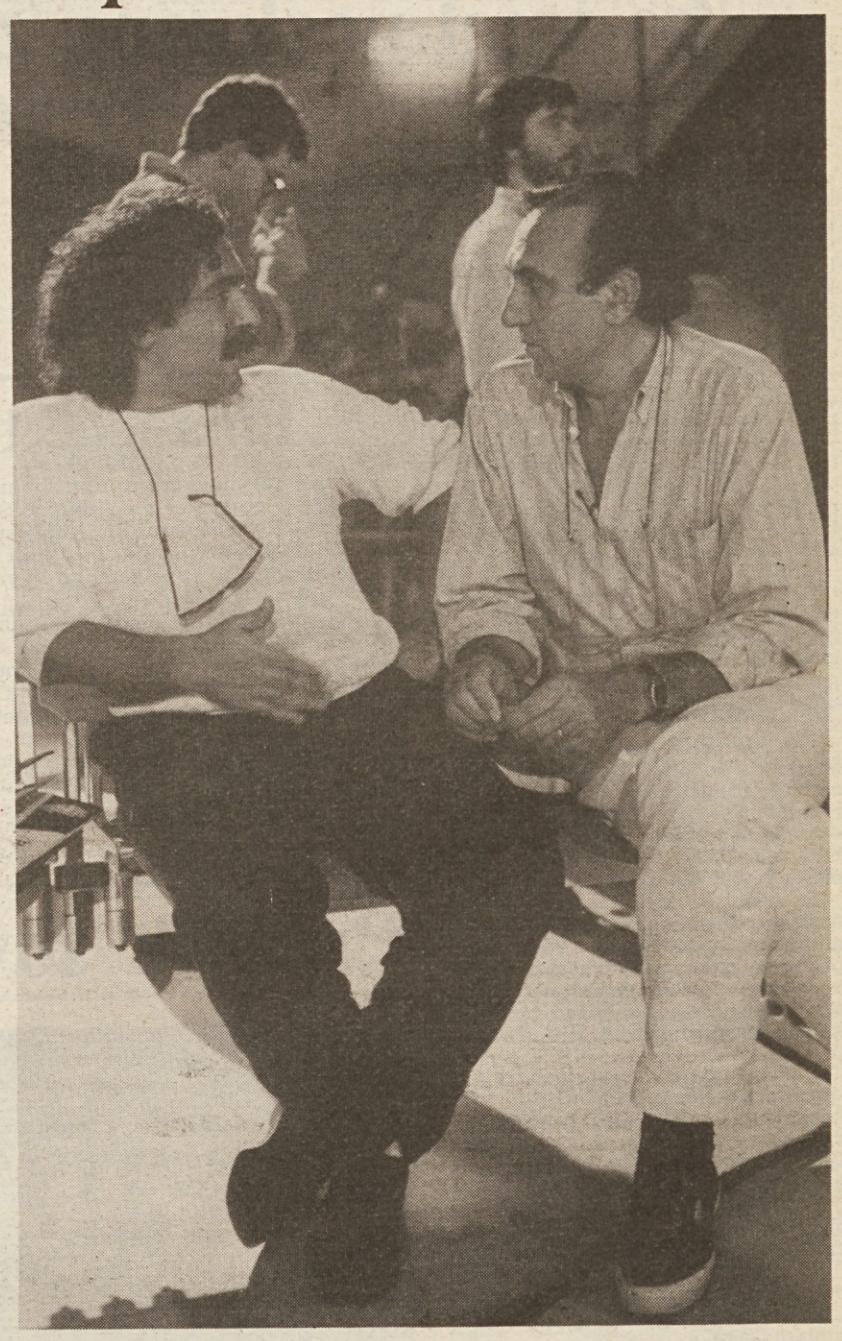

Pippo Baudo je v teh dneh začel pripravljati televizijsko oddajo Fantastico 7, ki bo od oktobra do januarja spremljala sobotne večere milijonov Italijanov. V oddaji, ki je povezana z loterijo Italia bo najbrž sodeloval tudi Nino Frassica, izumitelj simpatičnega frančiškana Antonina iz Scasazze.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

10.30 Nadaljevanka: Investigatore - Rapina a mano armata (3. del)
11.30 Nanizanka
12.00 Nadaljevanka: Jo Gailard - Un clandestino a bordo (8. del)
13.00 Balet: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Il re di Poggioreale (dram., It., 1961; r. D. Coletti; i. E. Borgnine, K. Wynn, Y. Sanson)
15.45 Dokumentarec: Storie di uomini e di moto 1930 - 1936
16.25 Nadaljevanka: Il conte di Montecristo (3. del)
17.15 Risanka: L'isola del tesoro
18.10 Informativna oddaja: Trent'anni della nostra storia - 1965
20.00 Dnevnik
20.30 Nanizanka: Professione: pericolo! - Imbroglio a San Francisco
21.30 Benetke: Biennale del Cinema di Venezia
22.30 Dnevnik
22.45 Dokumentarec: Destinazione uomo - A casa sotto il sole
23.40 Dnevnik
23.50 Bruselj: nogometna tekma Belgija - Irska

RAI 2

12.00 Nanizanka: A passo di fuga - Cacciatori di prede
13.00 Dnevnik
13.15 Nanizanka: Saranno famosi
14.10 Zabavna oddaja: L'avventura, vmes risanka Scooby Doo, TV serija Sotto lo stesso cielo in nanizanka Il lupo nella notte
16.55 Film: Canzoni di ieri, canzoni di oggi, canzoni di domani (kom., It., 1962; r. Domenico Paolella; i. Alberto Sordi, Renato Rascel, Carlo Dapporto)
18.20 Športne vesti
18.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Gli eredi di Marholm
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.30 Športna oddaja: Grand Prix - finalno srečanje v atletiki
23.00 Dnevnik
23.10 Film: Le 24 ore di Le Mans (dok., ZDA 1971; r. Lee H. Katzin, i. Steve McQueen, Elga Andersen, Luc Merenda)
0.10 Dnevnik
0.20 Film: Le 24 ore di Le Mans (2. del)

RAI 3

11.00 Informativni oddaji: Materiali didattici, 11.30 Monografie
12.00 Glasbena oddaja: Di Gei musica
13.00 Nadaljevanka: Le sorelle Materassi
14.10 Film: Ritorno, melodie di sogno (glasb., It. 1940, r. G. Von Bolvary; i. R. Brazzi, M. Harell)
15.25 Dokumentarec: Grandi lavori nel mondo
16.20 Glasbena oddaja: Dancemania
17.25 Glasbena oddaja: Dadaumpa
18.20 Dokumentarec: Grandi mostre
19.00 Dnevnik
19.20 Deželne vesti
19.25 Informativna oddaja
20.00 Dokumentarec: Panorama internazionale
20.30 Benetke: XLIII Mostra internazionale del cinema
21.30 Film: La risaia (dram., It. 1955; r. Raffaello Matarazzo, i. Elsa Martinelli, Folco Lulli)
23.05 Dnevnik
23.30 Dokumentarec: Capitali culturali d'Europa

RTV Ljubljana

17.20 Poročila
17.25 Otroški spored. Slovenske ljudske pravljice - O pustu
17.40 Modro poletje - 8. del
18.10 Izobraževalna serija: Pesem kraškega gozda
18.45 Risanka
19.00 Danes: Pomurski obzornik
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
20.05 Film tedna: Mala umazana vojna - Nič več žalosti in pozabljenja (argentinski film)
21.25 Rim: Atletika - finale za veliko nagrado
22.55 Dnevnik

V oddaji »Maratona d'estate« na RAI 1 bodo predstavili Rudolfa Nurejeva in Margot Fonteyn

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamu deklica iz vesolja, Otroci z otoka
18.00 Novela: Ljubezen in oblast
18.55 TV novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki:

TRST — Politični komentar
TRST — Seminar slovenskih šolnikov
TRST — Seminar o vzgoji v večjezičnem okolju
SOVODNJE — Praznik krvodajalcev
KOLONKOVEC — Praznik solate
ZGONIK — Tečaj odbojke
REPEN — Košarka: Jadran - Novo mesto

19.30 TVD Stičišče
19.50 Folklora
20.30 Film
22.10 TVD vse danes
22.20 Nadaljevanka: Mladi dr. Freud
23.40 Rim: Lahka atletika

CANALE 5

8.30 Nanizanke: Una famiglia americana, 9.20 Una vita da vivere, 10.10 General hospital, 11.00 Alice, 11.30 Dalle nove alle cinque, 12.00 Lou Grant
13.00 Znanstveni tednik: Big bang
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Cosi gira il mondo
16.00 Dokumentarec: Il mondo intorno a noi
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Kojak, 19.30 Love Boat
20.30 Film: Sotto... Sotto... strapazzato da anomala passione (kom., 1984, r. L. Wertmüller, i. E. Montesano, V. Lario)
22.30 Glasbena oddaja: Verona domani
23.30 Nanizanki: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: Vegas, 9.20 Switch
10.10 Film: Carousel (kom., 1956, r. H. King, i. G. MacRae, S. Jones, C. Mitchell)
12.00 Nanizanki: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke L'incantevole Creamy, Le avventure della dolce Katy, She-Ra la principessa del potere
14.30 Nanizanka: La famiglia Bradford
15.30 Film: La costanza della ragione (dram., It. 1965, r. P. Festa Campanile, i. C. Deneuve, S. Frey, E. M. Salerno)
17.20 Nanizanke: Con affetto Sidney, 17.50 Mary Benjamin, 18.40 Mai dire si, 19.30 Charle's Angels
20.30 Nadaljevanka: Yellow Rose (11. del)
22.30 Film: La scala a chiocciola (krim., ZDA 1947, r. Siodomak, i. D. McGuire, E. Barrymore)
0.10 Nanizanki: Vegas, 1.00 Switch

ITALIA 1

8.35 Nanizanki: Sanford and Son, 9.00 Daniel Boone
9.45 Film: Il figlio del Texas (dram., ZDA 1952, r. D. Daves, i. D. Robertson, J. Dru)
11.10 Nanizanke: Sanford and Son, 11.35 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Il mago di Oz, Lady oscar, Occhi di Gatto
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 Storie di maghi e di guerrieri
20.00 Risanka: Magica, magica Emi
20.30 Nagradna igra: OK! Prezzo è giusto, vodi Gigi Sabani
23.15 Nanizanka: La banda dei sette
0.15 Nanizanki: Madigan, 1.35 Kazinsky

TELEPADOVA

13.00 Risanke: Uomo Tigre, Sport Billy
14.00 Nadaljevanke: Pagine della vita 15.00 Anche i ricchi piangono, 16.00 Andrea Celeste
17.00 Risanke: Belle e Sebastien, Kimba, I predatori del tempo, Uomo Tigre
19.30 Nanizanka: Mork & Mindy
20.00 Risanke
20.30 TV film: Cinema!!! (kom., r. Pupi Avati, i. Toni Ucci, Carlo Delle Piane, Lino Capolicchio, 4. del)
21.30 Film: Il prezzo di una vita (dram., 1980, r. H. Noever, i. M. Piccoli, M. West)
23.30 Film: I ragazzi della California
1.00 Nanizanka: Missione impossibile

TELEFRIULI

13.00 Film: Ballata per un pistolero (vestern, 1967, i. Angelo Infanti)
14.30 Risanka: Hanna & Barbera
15.30 Glasbena oddaja: GTX Music
18.30 Nanizanka: Ironside
19.30 Dnevnik
20.00 Nanizanka: Il mio amico Falco Rosso
20.40 Film: Gli eroi sono stanchi (dram., 1955, r. Yves Ciampi, i. Yves Montand, Maria Felix)
22.30 Dnevnik
23.30 Nanizanka: Scaccomatto

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Gledališki glasovi po stezah spominov; 8.40-10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Roman v nadaljevanjih: Plebanus Joannes (6. del); 10.10 Koncert; 11.30-13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestanek ob 12.00: S potovanja po Afriki; 13.20 Zborovska glasba: komorni mešani zbor "Nova Gorica" v cerkvi sv. Martina v Dolini (2. del); 13.40 Glasbeni almanah; 14.10-17.00 Poletni mozaik: Glasbeni portret U: Kodra; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Zabavni zvoki; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25-15.25 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Starodavna španska glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Mihe Dovžana; 20.00 Koncert za besedo - Ptice; 20.25 Minute s slovenskimi interpreti; 21.05 Odlomki iz opere "Trubadur"; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Danes se spominjamo; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 - 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost - Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Glasba jugoslovanskih narodov.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Glasbeni program; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 15.45-19.30 Splash; 16.00 Besede in glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Music shop; 17.00 Sestanek s Kompasom; 17.45 Evergreen; 18.00-18.30 Pula kliče Koper; 19.00 Jazz; 20.00-6.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Matineja z Alenko; 15.00 Poletni cocktail, vodi Rok; 19.00 Glasba po željah, v studiu Sabina; 21.00 Mixture, vodi Mitja.

Kmetijski zavod v Gradišču bo imel poskusno zemljišče

Pokrajinski svet odobril nakup parcele

Sekcija kmetijskega tehničnega zavoda "Paolino di Aquileia" v Gradišču bo v bližnji prihodnosti vendarle razpolagala tudi z zemljiščem, kjer bodo dijaki lahko opravljali prakso in različne poskuse. Pokrajina namerava odkupiti od Zavoda San Giuseppe okrog 65 tisoč kvadratnih metrov zemljišča v neposredni bližini vojašnic ob državni cesti št. 305 . Z lastnikom je bil, kakor izhaja iz poročila, ki ga je na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta podal odbornik Franco Gallarotti dosežen sporazum glede cene in menda tudi z najemniki, oziroma lastniki sosednjih parcel, ki bi lahko uveljavljali pravico do prednostnega nakupa, ne bo težav. Počakati pa bo seveda treba, da se celotni postopek zaključi.

Odbornik za finance je na seji obrazložil dosedanja prizadevanja pokrajine, da bi kmetijskemu tehničnemu zavodu vendarle zagotovili primerno kmetijsko zemljišče. Prizadevanja trajajo sicer že lep čas, pravzaprav od same ustanovitve šole. Doslej so vzeli v poštev kar nekaj možnosti, nobena pa ni bila uresničena. Tako je sprva kazalo, da bodo šoli namenili zemljišča bivše psihiatrične bolnišnice v Gorici, zatem so iskali rešitev v Gradišču, oziroma neposredni okolici, kjer pa je bilo zelo težko zagotoviti na enem mestu dovolj veliko površino.

Za zemljišče, ki ga je mogoče tudi namakati, bodo izplačali približno 268 milijonov lir. Dobršen del sredstev bo pokrajina krila s prispevkom iz Goriškega sklada, razliko pa iz lastnih sredstev. Zemljišče je približno poldrugi kilometer oddaljeno od šole "Paolino di Aquileia".

V daljši razpravi so predstavniki vseh strank, čeprav je bilo slišati tudi nekaj očitkov, da je bilo vprašanje rešeno šele z veliko zamudo, izrekli soglasje. Poudarjeno pa je bilo priporočilo, naj bi zdaj, ko je kočljiva zadeva v glavnem rešena, največ pozornosti namenili iskanju najbolj primernega načina za smotrno upravljanje zemljišča.

Po daljši razpravi in po zaključnem posegu predsednika pokrajine, prof. Cumpete, je bil predlog o odkupu soglasno sprejet.

Precej razprave je bilo tudi v zvezi z odobritvijo variante načrta prve skupine del za prenovo bivše kolonije v Lužnici. Pravzaprav je šlo za ratifikacijo sklepa, ki je bil sprejet, s strani ožjega odbora, že konec aprila. Šlo je za v bistvu nepomemben, zgolj formalen sklep, ki pa je vendarle sprožil plaz posegov, predvsem o namembnosti prenovljene stavbe. Stavba naj bi, tako je bilo doslej poudarjeno neštetokrat, odkar je to vprašanje prišlo na dnevni red, pred približno šestimi leti, služila v socialne namene. Bilo je doseženo soglasje o izvršilnem načrtu za prvi poseg, oziroma prvo skupino del, za vse drugo pa se bo treba ponovno in temeljito dogovoriti, je med včerajšnjo razpravo dejal komunist Cattunar.

Bilo pa je slišati tudi priporočilo, naj bi si potek del, ogledala komisija.

Seja pokrajinskega sveta je zatem nekaj časa potekala za zaprtimi vrati.

Vzdušje je bilo povsem umirjeno, čeprav je v določenih krogih že slišati napovedi o novi nevihti, ki se pripravlja, v zvezi s kandidaturami za skupščino KZE, predvsem v republikanski stranki. Kakor smo že poročali, so republikanci iz Gradeža predložili svojo listo, na kateri kandidira tudi pokrajinski odbornik De Grassi. Menda je prve korake pričakovati že v prihodnjih dneh, ko naj bi v republikanski stranki sprožili disciplinski postopek proti skupini iz Gradeža. O nevarnosti nove krize na pokrajini je bilo na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta slišati le bežen namig. Stvari pa se kot kaže precej zapletajo.

Finančne težave KZE

Čeprav izvoljeni organi navadno ne zasedajo v obdobju tik pred izvolitvijo novih članov organa, so v vodstvu goriške Krajevne zdravstvene enote bili prisiljeni kršiti to nenapisano pravilo. Povod za sejo glavne skupščine je bila v prejšnjih dneh finančna stiska, ki pesti zdravstveno ustanovo. Na dnevnem redu so bile tri nujne točke, s katerimi so vnesli nekatere popravke v letošnji proračun.

Kot sta obrazložila predsednik Calzolari in član upravnega odbora Tuzzi je pri prvih dveh v bistvo šlo za premik finančnih sredstev iz nekaterih na druge postavke. S tem so zajamčili nekaj finančnih sredstev v postavkah, kjer je povsem zmanjkalo denarja in bi zato KZE ne bila v stanju, da zajamči službe (delovanje pralnic, nabavo hrane, sanitetnega materiala in druge), ki se finansirajo iz teh postavk. S tretjim sklepom je skupščina vzela na znanje, da so iz lanskega poslovanja ostale na razpolago skoraj tri milijarde lir, tako da so letošnji predvideni deficit znižali z 18 na približno 15 milijard.

V resnici pa potrebuje KZE veliko več denarja. Če ne bo kmalu dodatnih finansiranj (menda potrebujejo med 30 in 40 milijard), bo že ob koncu meseca pomanjkanje sredstev paraliziralo delovanje goriške zdravstvene ustanove.

Od jutri do nedelje v Dijaškem domu

Profesionalno uveljavljanje tema seminarja za študente

Problem brezposelnosti danes močno pogojuje možnosti, ki se mlademu človeku ponujajo ob stiku s tržiščem dela. To velja še posebno za mlade z višješolsko ali univerzitetno izobrazbo, ki ne najdejo zlahka delovnega mesta, kakršno bi želeli in za katero so se pripravljali z dolgoletnim študijem. Po drugi strani pa se v nekaterih gospodarskih vejah odpirajo zanimive možnosti in perspektive za zaposlitev, ki niso vedno dovolj valorizirane in koriščene.

Da bi slovenskim študentom družboslovnih in tehničnih ved pomagali pri orientiranju in jim nudili potrebne informacije o stanju na tržišču dela, sta Komisija za izobraževanje in usmerjanje pri SKGZ in Slovenski raziskovalni inštitut dala pobudo za štiridnevni informativni seminar, ki se pričenja jutri v goriškem Dijaškem domu. Naslov seminarja je Možnosti in ovire pri profesionalnem uveljavljanju mladega Slovenca v F-JK.

Seminarsko delo bo zelo intenzivno, saj bo napolnilo tri cele dneve in nedeljski dopoldan. Ob specifičnih temah zaposlitvenih možnosti, gospodarskega potenciala, družbenopolitičnih dilem v naši deželi in sosedni Sloveniji, bo v uvodnem metodološkem delu govor tudi o skupinski animaciji ter širše o vlogi Slovencev v Italiji v sedanjem političnem in gospodarskem kontekstu.

Jutri in v petek zvečer bosta na sporedu filma Ratataplan in Naš človek, ki obravnavata vprašanja, ki so v tesni povezavi s temami, o katerih bo govor na seminarju. Filma bosta zato priložnost in povod za diskusijo o teh temah.

Dolg je seznam predavateljev, referentov in animatorjev. To bodo Karlo Devetak, Branko Jazbec, Darko Bratina, Pavel Stranj, Veljko Rus, Darij Cupin, Eugenio Del Piero, Savin Jogan, Ivan Bratina, Klavdij Palčič, Mirko Primožič, Filibert Benedetič, Ferruccio Clavora, Livio Antonič, Vito Svetina in Pavel Slamič.

Premiera

Na območju novogoriške občine se nadaljujejo prireditve ob občinskem prazniku. Tako bo jutri ob 20. uri v gledališki dvorani premiera Lukasa B. Šuterja "Spelterini se dvigne", v izvedbi PDG. V petek pa bo v Panovcu strelsko tekmovanje z vojaško puško. Prireditve se bodo sklenile 26. septembra.

GLASBENA MATICA GORICA

Vpisovanje v šolo GLASBENE MATICE je v teku do 12. septembra. Vpisovanje je vsak delavnik v Ul. Croce 3 od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure. Vpisovanje v šolo Glasbene matice v Doberdobu bo jutri, 11. t. m., od 16. do 18. ure na sedežu KD Jezero.

Praznik sovodenjskih krvodajalcev

Sovodenjski krvodajalci so prejšnjo nedeljo v Rubijskem gradu pripravili lep praznik z družabnostjo, ki so se je udeležili tudi gosti iz Nove Gorice, Ajdovščine in Škofje Loke ter Vipave ter predstavniki pokrajinskih združenj in sekcij. Praznovanje so popestrili godbeniki, člani pihalnega orkestra iz Vileša, ki ga sestavljajo krvodajalci, in pa mladi plesni pari kluba Diamante iz Turjaka s prikazom klasičnih in latinskoameriških plesov.

V imenu prirediteljev je udeležence pozdravila tajnica društva, Marinka Batič Tommasi, ki je opozorila na globok humanitarni pomen krvodajalstva in poudarila potrebo, da bi v društvo v prihodnjih mesecih pritegnili predvsem mlade člane. Vzpodbuda za to je desetletnica obstoja društva, ki jo bodo primerno proslavili prihodnje leto. Dogodek naj bi primerno obeležili predvsem s povečano aktivnostjo, s pridobivanjem novih članov, z uresničevanjem novih pobud tudi na področju zdravstvene vzgoje in širjenja ideje o pomenu krvodajalstva.

Udeležence sta pozdravila tudi predsednika obeh zvez krvodajalskih sekcij, ki delujejo na Goriškem, Egidio Bragagnolo in Aldo Malaroda in predstavniki Rdečega križa iz Nove Gorice, Ajdovščine, Škofje Loke in Zavoda za invalidno mladino iz Vipave.

Na prazniku so podelili tudi diplome in kolajne najbolj aktivnim članom. Dvajsetkrat sta doslej darovala kri Slavko Florenin in Gabrijel Devetak in sta prejela bronasto kolajno. Diplomo za desetkratno darovanje pa so podelili Marinu Devetaku, Dariu Grillu, Adrianu Maliču in Giuseppu Francescottu.

Zjutraj je bila na prireditvenem prostoru v Rubijah tudi maša.

Aretacija

Včeraj dopoldne so v Tržiču priprli tri jugoslovanske državljane pod obtožbo kraje z obtežilnimi okoliščinami. 25-letni Slobodan Šofranac, 26-letni Željko Obradović in 26-letni Renco Milić so se v trgovini Drive in hoteli polastiti avtoradia, a se jim namera ni posrečila. Ni se jim posrečil niti beg, ki se je končal po nekaj sto metrih, blizu bolnišnice.

Lastnik trgovine in nekateri občani, ki so bili priča dogodku, so se namreč lotili zasledovanja trojice in jo kaj kmalu dohiteli. Medtem je na kraj prispela tudi policija. Trojica zmikavtov je zdaj v goriškem zaporu, na razpolago sodišču.

razna obvestila

Vpisovanje gojencev v Dijaški dom v Gorici, Ul. Montesanto 84, tel. 83495, se nadaljuje vsak delavnik od 10. do 13. ure.

Občina Doberdob obvešča, da bo občinska knjižnica do nadaljnjega obvestila zaradi tehničnih razlogov začasno zaprta.

izleti

Slovensko planinsko društvo vabi v nedeljo, 14. septembra na izlet na Mangrt (2578 m). Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod ob 7. uri s Travnika. Vzpon je predviden z Mangrtskega sedla, do koder je možen pristop z avtomobilom. V primeru slabega vremena, izleta ne bo.

Društvo nadalje obvešča, da bo v nedeljo nad Mozirjem v Savinjski dolini Dan planinca. Tradicionalne prireditve se bo udeležila ožja delegacija članov društva. Informacije prejmejo interesenti pri Ivu Berdonu.

kino

Gorica

VERDI 18.00 - 22.00 »Hannah e le sue sorelle«. Woody Allen.

CORSO Zaprto. Jutri: 18.00 - 22.00 »Scuola di polizia n. 3«.

VITTORIA 17.30 - 22.00 »Porno, calde e perverse«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR

COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 - 20.00 »Policaj iz Beverly Hillsa«.

DESKLE 19.30 »Morilčev dan«.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Ivan Mozetič iz splošne bolnišnice v kapucinsko cerkev in na glavno pokopališče, ob 11. uri Giovanna Bon vd. Del Negro iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku, ob 14. uri Egon Trampus iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Rupi.

Sekcija KPI Sovodnje sočustvuje z družinskimi člani in svojci ob tragični smrti EGONA TRAMPUSA.

Na 32. mednarodnem sejmu v Ljubljani

Kljub skromni udeležbi na sejmu vrsta priznanj za briška vina

Udeležba briških vinogradnikov na letošnjem 32. Mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani je bila nekoliko bolj skromna kakor prejšnja leta, kljub temu pa so naši vinogradniki prejeli nekaj pomembnih priznanj. Na prvem mestu velja vsekakor omeniti Ferruccia Sgubina iz Mirnika, ki je prejel dve veliki zlati medalji za bel pinot in za tokaj. Sgubin je bil deležen posebnega priznanja tudi na lanskem sejmu.

Dve zlati medalji je prejela Zadružna klet iz Krmina in sicer za vzorec merlota in vzorec kaberneta. Tri medalje so prisodili vzorcem, ki jih je poslal Miro Gradnik s Plešivega: kabernet je bil ocenjen s srebrno medaljo, vzorca rebule in belega pinota pa z zlato medaljo. Zadruga "Brda" iz Števerjana je prejela srebrno medaljo za vzorec soavinjona. Na razstavi je sodelovala s štirimi vzorci vin.

Čeprav je bila udeležba razstavljalcev iz naše dežele in Italije nasploh bolj skromna, (najbrž bi kazalo podrobneje analizirati razloge) pa velja ob tem poudariti dejstvo, da je kakovost odtehtala številčnost. To glede vzorcev vina. Glede žganih pijač pa velja posebej opozoriti, da imamo v naši deželi svetovnega šampiona za žganje. Vzorec furlanskega žganja Flavia Comarja iz kraja Terzo di Aquileia je namreč ocenjevalna komisija proglasila za svetovni šampion.

Morda že jutri novosti iz Rima

Dobri izgledi za odobritev tečaja informatike na ITI

Iz Rima, kjer se mudi pokrajinski odbornik za šolstvo Mirko Špacapan, smo dobili vest, da se - tik pred pričetkom novega šolskega leta - končno premika tudi zadeva glede triletja informatike na Industrijskem tehničnem zavodu Galilei v Gorici. Kot smo svojčas poročali, se je postopek za odprtje triletnega nadaljevalnega tečaja zaustavil med julijsko vladno krizo. Kriza je bila medtem razrešena, a o odprtju novih razredov v slovenski paralelki zavoda doslej ni bilo vesti.

Odbornik Špacapan je pri pristojnih šolskih oblasteh večkrat posredoval za pospešitev postopka, ki bi privedel do podpisa odloka o odprtju. Po najnovejših vesteh je torej dekret za dovoljenje prispel na tajništvo ministra in sedaj čaka na podpis.

Osebni tajnik Falcuccijeve, dr. Rubinacci, je dejal, da so še nekatere formalnosti, ki jih je treba razrešiti, vendar bo predvidoma že jutri znano, če so napori goriškega odbornika in vseh šolskih dejavnikov privedli do želenih rezultatov. Za jutrišnji dan so namreč Špacapana poklicali na ministrstvo, da mu sporočijo zadnje novosti glede izgledov za pravočasno odprtje slovenske informatike na zavodu ITI - Galilei.

TOMAŽ DEVETAK

Po sledovih traperjev na brzicah reke Mistassini

5.

Naslednje jutro, v petek, 27. junija, nas je prebudil dež. Do desetih smo vse pospravili in nadaljevali s spustom. Zaradi nizke vode sva morala Mauro in jaz spuščati kanuja z vrvjo po brzicah. Na Rinalda, ki je že od vsega začetka imel težave zaradi bolečin v hrbtu, in Lauro nismo mogli preveč računati pri tem, kot pri vseh drugih napornejših opravilih, ki so sledila med potovanjem. Spuščanje z vrvjo nama je razumljivo vzelo veliko časa. Cel dan sva bila v vodi do pasu, napredovanje pa je bilo zelo počasno. Da bi bila povsod enakomerno mokra je poskrbel dež, ki je neusmiljeno padal cel dan. Reka je končno spet postala globlja in s kanuji smo zdrknili po njej za kak kilometer. Že pred ovinkom, ki je bil pred nami, se je slišalo bučanje vode: naznanjalo je naslednje brzice.

Razočarano smo ugotovili, da te brzice niso označene na karti. Torej nismo bili tam, kjer smo mislili! Spet smo se morali ustaviti in z raziskovanjem z brega pregledati brzice ter dobiti njihovo šibko točko. Z Maurom sva poiskala primeren prehod med skalami, ki bi nama omogočil, da prelisičiva brzice in nevarnosti, ki jih skrivajo. V začetku je bil tak prehod še kar širok, potem pa so se naenkrat sredi reke pojavili velikanski kamni in le na eni strani se nam je odpirala ozka pot — najina edina možnost, če sva hotela prepluti brzice.

Spet sta Rinaldo in Laura šla peš in se povzpela na skale, ki so jima ustrezale zaradi idealnega kotu za snemanje in fotografiranje. Z Maurom sva najprej preplula bučne vode z enim kanujem. Prvič je seveda težje, ker moraš v dolgi brzici šele razumeti tokove. Nato sva se vrnila še po drugi kanu, ki nama je zdrsel skozi brzice veliko laže. Zaradi vračanja sva torej lahko do potankosti spoznala vse najtežje točke reke, saj sva jih vsakokrat morala prepluti po dvakrat.

Seveda sva se dobro zavedala, da bi ena sama napaka pri taki stvari pomenila izgubo živeža in kanuja. Po koncu brzic smo med naplavljenim lesom ob bregu opazili razbit kanu. Bogve od kdaj je že tičal tam. Niti barve ni bilo več prepoznati.

Utrujenost se nas je oklenila, tako da smo kar se da na hitro postavili šotore, ne da bi zakurili še ogenj. Pojedli smo le nekaj suhega sadja in zaspali kot ubiti, medtem ko sta dež in veter igrala naprej svoj koncert.

Tisto soboto, bil je 28. junij, smo se dobro najedli že zjutraj in nato spočiti spet krenili na pot. Bilo je oblačno. Takoj po začetku so se pojavili pred nami skoki: to so strmi predeli, po katerih reka pada kot po stopnicah, v obliki zaporednih slapov. Tod seveda ne moreš pluti s kanujem. Takoj smo se spoprijeli z delom.

Ob bregu smo se spet močili v vodi in počasi spuščali kanuja z vrvmi. Bilo je zelo naporno, še posebno, ko sva na nekaterih težavnih prehodih morala z Maurom vzdigniti kanuja z vso opremo in ju prenesti čez skale. Tako ali drugače smo naposled premostili tudi to oviro. Plovba se je nato nadaljevala nekaj kilometrov spet gladko, potem pa smo pred sabo ponovno zaslišali nezgrešljivi hrup deroče vode in se ustavili pred novimi brzicami.

Razmislek ob letošnji Dragi

Ko ideološka nestrpnost zamegli kritično misel

Svoje razmišljanje o letošnji Dragi bom pričel kar s prejšnjim četrtkom, to je dnevom pred otvoritvijo Študijskih dni, ko je Katoliški glas objavil v uvodniku oster napad na Edvarda Kocbeka. Pisec članka obtožuje Kocbeka, da je bil pričevalec nečloveškega marksizma in ne krščanstva, da je zagrešil vrsto hudobij itd. Pisec uvodnika ironizira celo nad Kocbekovim pisateljevanjem. Članek mi je ponudil grenko misel, da svet ni milosten do tako občutljivih mislecev, kot je bil Kocbek. Vedno bo kdo, ki bo omaloževal njegove dvome, njegovo razdvojenost in njegov pogum, da ob težkih trenutkih ni obtičal ob strani, ampak se je za nekaj odločil in bil pripravljen za svojo odločitev plačati v prvi osebi.

Ostri napad na Kocbeka mi je prišel na misel, ko sem sledil nedeljskim diskutantom in tudi predavateljem v Dragi. Razmišljanja in kritike, so se pogosto spremenile v en sam krik nad grozotami marksističnega totalitarizma, ki je povsod enak, nehuman, protičloveški. In videl sem svet, ki je razpolovljen na dvoje: v krvoločne komuniste in na krščansko usmiljeni in pravičen zahod. Čemu služijo danes takšne razprave, ki niti razprave niso? Lahko gledamo na sodobni svet skozi tako totalitarna očala? Zdi se mi, da ne.

Nič nimam proti, da kdo ostro kritizira totalitarizme. Ne morem pa pristati na tako vizijo sveta, kjer so eni branitelji človekovih pravic in njegovega dostojanstva na drugi pa krvoločni pasjeglavci. Nekateri diskutanti so prišli iz južnoameriških držav, je res tam vse v redu? Kako je z desparesidosi ? Kako je s čilskim režimom? Kaj naj povemo o rasizmu v Južni Afriki? In svet, kjer so milijoni lačni? In oboroževalna tekma, v katero sta vpreženi obe velesili? Je res stalinistični model mišljenja ostal le temni madež marksistov? Ne obstajajo marksisti, ki kritično razmišljajo? In kako je z vprašanjem miru? Je slovenstvo izven teh svetovnih paradigem? Je res koristno za Drago, da se toliko besed izgublja v izlivih hudega predvojnega in medvojnega sovraštva. Lahko še kaj pomeni tisto emigrantstvo, ki vztraja na svojih starih pozicijah in ni zmožno niti kančka avtokritike?

Ob predavanju Miklavčiča in Matvejevića je bila Draga prireditev na visokem nivoju, vprta v razmišljanje, dražljiva in zakaj ne, poučna. Ko so se stvari zasukale v stroge ideološke okvire, ko je žolč nadomestil vprašanja, dvome in kritiko je, vsaj zame, postala Draga dolgočasna in neplodna.

ACE MERMOLJA

Očarljiv okus antike

Arheološke najdbe pri Piranu potrjujejo domneve o najbolje ohranjenem najdišču na slovenskih tleh

Na Fornačah, tik nekdanje tovarne mila Salveti, so že pred časom delavci, ki gradijo čistilno napravo v piranski občini, naleteli na stare ostanke, ki pričajo o življenju na tem območju za časa republikanskega Rima. Že pred tem pomembnim odkritjem so strokovnjaki opozarjali, da je to območje tudi uradno razglašeno za arheološki spomenik, zato so delavci piranskega medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ves čas opravljali strokovni nadzor. Ko pa so naleteli na večje najdišče, z dobro ohranjenimi starimi zidovi, so začeli pospešeno z arheološkimi izkopavanji. Seveda, kolikor pač delo arheologov naglico sploh dopušča. Strokovnjakom zavoda so v pomoč študentje arheologije.

Povedati velja, da odkritja niso nekaj povsem neznanega, saj že stari viri omenjajo, da je tod stala villa rustica, govorijo pa tudi o mozaikih. Kot pravita ravnateljica piranskega zavoda Daniela Tomšič in odgovorni konzervator, arheolog Marko Stokin, dosedanja odkritja potrjujejo, da gre za naselbinski kompleks. Dobro ohranjeni zidovi, ki jih je moč uvrstiti med doslej najbolje ohranjene na slovenskih tleh iz dobe antike, bi bili lahko del gospodarskih objektov, naselbinski kompleks pa naj bi segal vse do manjšega pristanišča, ki se morebiti nadaljuje še pod morsko gladino.

Marko Stokin razlaga, da dosedanje najdbe potrjujejo domneve, da je naselbina na Fornačah, kot ji pravijo, nastala v prvem stoletju pred našim štetjem. Očarajo te predmeti, ki so jih doslej našli - bronasti kovanci, žebelj, pokrovčki za amfore, glinaste uteži za ribiške mreže, sponke za oblačila, fragmenti keramičnih posod in amfor, nekateri celo z napisi, ki po mnenju strokovnjakov spominjajo na venetsko pisavo. Najdbe keramike navajajo na misel, da je obstajalo naselje na Fornačah dlje časa, saj spominjajo na helenistični vpliv. Slednjega so povzele italijanske delavnice in ga ohranile vse do prve polovice prvega stoletja našega štetja.

Posebna, morda za laika tudi najbolj opazna zanimivost so poleg dobro ohranjenega dela akvadukta čvrsti zidovi, ki so se bržkone nadaljevali vse tja pod kompleksom nekdanje tovarne mila. Vendar pa so graditelji, nehote ali celo namenoma, prezrli njihov pomen in ob gradnji tovarne pred desetletji ob izkopavanju temeljev uničili dobršen del arheoloških ostankov iz davnine.

Zidove, ki naj bi bili kletni del antičnih gospodarskih poslopij, je vse do nedavnega objemala zamejska plast. Kot vse ostalo, kar so našli in kar daje slutiti, da bo zemlja zastrto v svojih nedrjih ljubosumno čuvala tudi poslej, saj te dni arheologi počasi, vsaj zaenkrat, pospravljajo svoje lopatke, metlice, dlete ... Če bodo namreč v kulturni skupnosti Slovenije in v piranski občini uspeli iz deleža, ki ga zbirajo, za te raziskave še nameniti kak dinar, se bodo študentje in arheologi na gradbišče lahko vrnili čez nekaj mesecev. Da bi z občutkom, centimeter za centimetrom, odkrivali podobo davne preteklosti, iz katere je zgodovina gradila temelj sedanjosti Pirana. Vendar je, žal, vse odvisno od denarja in seveda od strokovno podprtih študij in analiz, na katere bo treba še počakati. Sedanja raziskovanja so namreč zaenkrat oprta le na domneve, hipoteze.

V zavodu za varstvo kulturne in naravne dediščine sicer zatrjujejo, da si bodo prizadevali z raziskovanji nadaljevati in dosedanje najdbe primerno zaščititi. Predvsem zategadelj, da ne bi bile deležne kakršnih poškodb. Kajti, tako kot se je prepletalo življenje v preteklih stoletjih, tako se po svoje tudi ta hip na Fornačah: na eni strani arheologi s svojimi pripomočki, očarani nad bogastvom preteklosti, na drugi strani, streljaj od najdbišča, vrvi gradbišče s sodobnimi stroji, materiali in ekipa, ki gradi čistilno napravo...

JASNA ARKO - KAMBIČ

Poudarek letošnje Vilenice bo na sožitju različnih kultur

OBČINA SEŽANA

VILENICA 86

Od 18. do 20. septembra bo potekala v Sežani, Lipici in jami Vilenici prireditev "Vilenica 86", ki jo prirejata Društvo slovenskih pisateljev in Zveza kulturnih organizacij Sežana. Društvo slovenskih pisateljev se je odločilo za tovrstno prireditev, kjer bodo vsako leto podeljevali mednarodno literarno nagrado in to v okviru akcije za uveljavljanje slovenske književnosti v širšem evropskem prostoru. Pobuda je nastala v prepričanju, da je slovenska literatura zadnjih let na visoki evropski ravni in da je neprecenljiva škoda, ker ta slovenska kvaliteta ni v evropskem prostoru tudi dejansko navzoča.

Akcija naj bi imela dva dela: prvi je izdaja oziroma ponudba izbranih slovenskih literarnih del tujim založnikom, drugi del je pa ravno ta mednarodna literarna prireditev. Ustanovili so petčlansko žirijo, ki jo sestavljajo Drago Bajt, Jože Hradil, Jože Pirjevec, Tone Pretnar, Erik Prunč in Veno Taufer. Člani žirije so hkrati tudi strokovnjaki za posamezna jezikovna področja, ki jih nagrada zajema; to so področja srednjeevropskega kulturnega prostora, ki sega od Baltika do Jadrana oziroma od Berna do Beograda. Nagrada "Vilenica 86" naj bi z uveljavitvijo v širšem evropskem prostoru afirmirala slovensko književnost kot integralni del te kulture, opozarjala naj bi na umetniške dosežke v poeziji, pripovedništvu, dramatiki in esejistiki, pa tudi na duhovno bogastvo in uveljavljanje življenjske moči integracijskega principa različnosti v evropskem kulturnem občestvu. Ta se je oblikoval in se še oblikuje v umetnostih tega srednjeevropskega kulturnega prostora kot njegova posebej prepoznavna izkušnja in kulturno sporočilo. Jama Vilenica ni le najstarejša turistična znamenitost te vrste na Slovenskem, marveč na svetu sploh, saj je bila odprta za obisk že leta 1821. Izbira je padla ravno nanjo, ker je nadvse primerno simbolno povezovalno mesto slovenske in srednjeevropske kulture s širšo evropsko.

Organizatorji so se odločili, da bo vsako leto ob podelitvi izšla v slovenskem prevodu knjiga nagrajenca, vzporedno pa bodo krajši teksti nagrajenca objavljeni v publikaciji, ki bo v vseh jezikih kulturnega protora, ki ga obsega ta mednarodna literarna nagrada. Letošnji program predvideva otvoritev likovne razstave Janka Kastelica, ki bo v sredo 17. septembra ob 18. uri v Lokvah; tu bo ob 20. uri predstava Goldonijevih Primorskih zdrah gostujočega SSG Trst. V četrtek 18. bo ob 20. uri v atriju hotela Lipica koncert sopranistke Olge Gracelj; v petek 19. bo ob 11. uri v dvorani SO Sežana Srednjeevropska literarna matineja, zvečer pa je na programu ob 19. uri v jami Vilenici literarni večer nagrajenca in članov Društva slovenskih pisateljev. Slavnostna podelitev nagrade "Vilenica 86" pa bo v jami v soboto, 20. septembra s pričetkom ob 19. uri.

Zbirka »Nobelovci« tudi na Kitajskem

PEKING — Morda zveni nenavadno, pa je vendarle tako. Nobelova nagrada še ni dosegla Kitajske. Na njenih ogromnih prostranstvih, v tolikšnem oceanu človeških usod in vrednot, do zdaj še nihče ni našel imena, ki bi s svojo pisano besedo zaslužil to nagrado. Res je sicer, da je pred 48 leti dobila Nobelovo nagrado za književnost pisateljica Pearl Buck in se je uradna obrazložitev glasila: "Za bogastvo in iskrenost njenega epohalnega opisovanja življenja kitajskega kmeta", toda Pearl Buck ni Kitajka. Poleg tega bi Kitajci mirno lahko dodali, da so o življenju kitajskega kmeta pisale množice domačih pisateljev, vendar nihče izmed njih ni bil izbran za to visoko priznanje.

Veliko se o tem piše tudi zadnji čas, prav te dni pa so kitajski založniki svojim bralcem ponudili dela vseh doslejšnjih literarnih "nobelovcev" in prvo serijo desetih knjig je, kot poroča Tanjug, že mogoče kupiti, a še to le po srečnem naključju, ker je skorajda pošla. V celoti bo izšlo, kot pravijo založniki, deset svežnjev s po desetimi knjigami, vsaki pa bo dodan tekst obrazložitve švedske kraljevske akademije, nagrajenčeva biografija in njegova zahvalna beseda.

Uredništvo založniške hiše "Lid jiang", ki se je lotilo tega podviga, je sporočilo javnosti, da to počne z željo, pomagati kitajskemu bralcu bolje razumeti svet in spoznati književnosti drugih narodov. Hkrati pa seveda pomagati k razcvetu kitajske literarne ustvarjalnosti.

Nov Galebov dnevnik

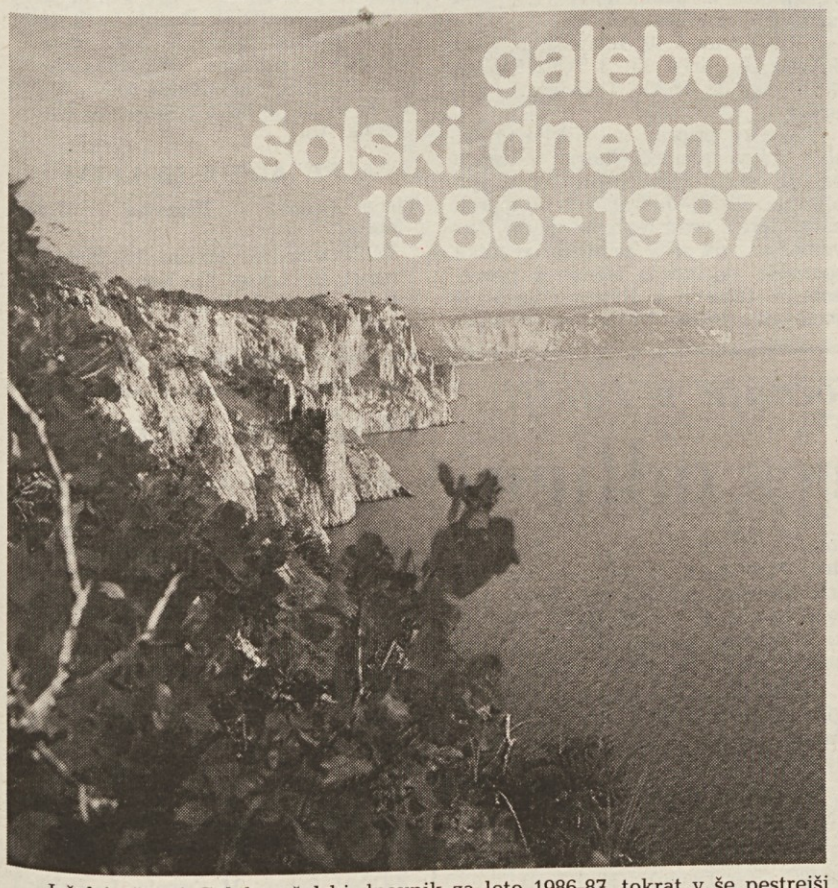

Izšel je četrti Galebov šolski dnevnik za leto 1986-87, tokrat v še pestrejši izdaji, saj po dogovoru s šolniki in ravnatelji vsebuje nekaj dodatnih in koristnih razpredelnic, ki ga nedvomno izpopolnjujejo in bogatijo. Izdajo je omogočila Sekcija slovenskih denarnih zavodov v Italiji, v kateri so: Hranilnica in posojilnica na Opčinah, Kmečka banka iz Gorice, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica iz Doberdoba, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica iz Nabrežine, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica iz Sovodenj in Tržaška kreditna banka, ki so ob priliki Dneva varčevanja poklonile dnevnik vsem učencem in dijakom slovenskih osnovnih in nižjih srednjih šol v Italiji. Predstavitev dnevnika bo v torek 16. septembra ob 16. uri v prostorih Tržaške knjigarne.

Novi repertoar SNG iz Maribora

V Drami SNG Maribor so predstavili novo gledališko sezono. Na programu imajo za Veliki oder mladostno delo Bertolda Brechta "Bobni v noči", v katerem je avtor opisal poskus in propad novembrske revolucije leta 1919 v Berlinu, pa tudi malomeščansko korupcijo in izgubo mladostnih iluzij. Iz jugoslovanske sodobne dramatike je izbira padla na igro Nenada Prokića "Metastabilni Graal", ki je parabola o nastopajočem fašizmu in uprizoritev samomora umetnika, ki živi v okolju, ki prenese samo povprečnost. Sledi komedija Američana Thorntona Wilderja "Ženitna mešetarka".

Krst bo v Mariboru doživel prvenec pesnika Boriša A. Novaka "Vojaki zgodovine". Avtor tu opisuje večne neprilagodljivosti in samosvojosti družine, ki preživlja razpad 20. stoletja. Na Malem odru bo SNG v letošnji sezoni uprizorilo dramo "Tako kot je" ameriškega dramatika Williama M. Hoffmana, sledila bo komedija Stefana Dahnerta "Dediščina za dediščino", ki je lani prejela Hauptmannovo nagrado kot najboljši prvenec.

Na programu je še dramska poema o ljubezni, smrti in teatru "Savanski zaliv" Marguerite Duras, za Otroški oder pa premiera pravljične igre "Izgubljena princesa, ukradeni princ" Dana Thoteroeja. V Mariboru bo v okviru abonmajskih predstav tudi gostovanje Slovenskega Ljudskega Gledališča iz Celja, ki bo uprizoril Partljičevo igro "Ščuko, da te kap", uprizorili pa bodo tudi nekaj ponovitev in sicer "Benečanka", Cankarjev "Za narodov blagor", igro Ervina Fritza "Fleur de Marie" ter Jolyjev "Pogovor v peklu med Macchiavellijem in Montesquieujem". SNG Maribor načrtuje tudi skupen projekt z AGRFT in Cankarjevim domom "Noč bogov" Mira Gavrana ter krst slovenskega dramskega prvenca.

45 FIERA DI PORDENONE

40. MEDNARODNI SEJEM Pordenone

CRUP Cassa di Risparmio di Udine e Pordenone

5.-14. SEPTEMBER 1986

URNIK: ob delavnikih 16.00-23.00, sobota in praznik 9.00-23.00

Atletika: tekmovanje v Rimu ob lesketanju dolarjev

Temne plati »Grand Prixa«

V Rimu bo nocoj zaključno tekmovanje atletskega »Grand Prix«, ki bo imelo nalogo, da po točkovnem ocenjevanju letošnjih 15 mitingov razdeli precejšnje število milijonov prvim na lestvicah.

»Grand Prix« še zdaleč ni povsem prodrl z svet atletike in iskrena želja bi bila, da bi v bodočnosti povsem propadel, kajti škoda, ki jo povzroča izrazita komercializacija, je že očitna.

V bistvu se ob tem sistemu tekmovanja (in s poskusi posnemanja) k atletiki zlivajo velike vsote denarja, ki pa roma v maloštevilne žepe. Ustvarja se zato vzdušje pretirane tekmovalnosti, v kateri atleti mimo svojih državnih zvez odločajo o svojem delovanju, brez večjega obzira na svojo vzdržljivost in zato tudi z večjo dovzetnostjo do dopinga.

Atletika kot športno dejanje ustvarja vse preveč predvidljive dogodke in ne more razburiti širokih mas. Sponzorji zato iščejo za svoje koristi osebnosti, v katere skušajo sredstva množičnega obveščanja zgostiti vso pozornost, da bi bil pri množicah učinek večji. Na EP v Stuttgartu je bilo na primer opazno, da so veliko odmevnost imeli le tisti zmagovalci in atleti, ki so znali primerno »prodajati« svojo podobo.

Trenutno se v atletiki veliko zasluži preko skrbno zrežiranih tekov, kjer določena »zvezda« naskakuje rekord brez prave konkurence in mimo pravil, ki na primer ne dovoljujejo tekačev za diktiranje začetnega ritma. »Cena« zvezdnikov se viša tudi s sijem nepremaganosti, ki je odraz medsebojnega izogibanja in skrbnega preverjanja moči nasprotnikov. Obstaja nato tudi atletski »lumpenproletariat«, ki do zaželenega dobička prihaja preko slabše plačanih, zato pa številčnejših nastopov.

Na ta način individualizacije nastopov že dalj časa temno gledajo države vzhodne Evrope, ki stremijo tudi za kolektivnimi uspehi. V resnici jih pretirano število nastopov drugih včasih tudi favorizira, ker se na velikih tekmovanjih predstavljajo s svežimi močmi. Nedvomno pa imajo te države na domači fronti težave z atleti, ki verjetno niso neobčutljivi na vabila za nastope v tujini. V okvir »Grand Prixa« spadajo tudi tekmovanja v Bratislavi, Budimpešti in Moskvi, ki pa so bila prej vsiljena kot prostovoljno vključena v okvir.

Režiser celotne zadeve je predsednik italijanske in mednarodne atletske zveze Nebiolo, ki je s slično politiko na domačih tleh že povzročil padec splošne kakovosti italijanske atletike.

Nocoj bodo v Rimu tekmovali v naslednjih panogah:

MOŠKI: kladivo, hoja 3 km, višina, 800 m, krogla, troskok, 100 m, 400 m ovire, tek na miljo, 3000 m zapreke, 5000 m; ŽENSKE: disk, 5000 m, 400 m, 100 m ovire, 200 m, kopje, 1500 m.

RAI 2 bo tekmovanje neposredno prenašal od 20.30 do 23. ure.

Bruno Križman

Novo poglavje mednarodnega nogometa

Začetek evropskega pokala

Mednarodna nogometna sezona stopa danes na pot novih dogodivščin. Na sporedu je kar pet tekem kvalifikacijskega turnirja za evropski pokal, katerega sklepni del bo leta 1988 v ZRN.

Največ zanimanja velja tekma med Islandijo in Francijo v Reykjaviku ter med Belgijo in Irsko v Bruslju. Francozi naj bi začeli s tem turnirjem nov ciklus svojega nogometa, Belgijci pa startajo po navdušujočem četrtem mestu iz Mehike.

Odigrali bodo še naslednje tekme: Škotska - Bolgarija, Romunija - Avstrija in Finska - Wales.

Italija bo svojo otvoritveno tekmo odigrala 15. novembra proti Švici, Jugoslavija pa 15. oktobra proti Turčiji.

Sestava 7 skupin evropskega pokala:

SKUPINA 1: Španija, Romunija, Avstrija, Albanija; SKUPINA 2: Italija, Portugalska, Švedska, Švica, Malta; SKUPINA 3: Francija, Sovjetska zveza, NDR, Norvečka, Islandija; SKUPINA 4: Anglija, Severna Irska, Jugoslavija, Turčija; SKUPINA 5: Nizozemska, Madžarska, Poljska, Grčija, Ciper; SKUPINA 6: Danska, Wales, Češkoslovaška, Finska; SKUPINA 7: Belgija, Bolgarija, Irska, Škotska, Luksemburg.

NOGOMET: ITALIJANSKA B LIGA

Pescara namesto Palerma

MILAN — Veselje v Pescari, zaprepadenost, jeza, protesti v Palermu: to so bile prve reakcije po včerajšnji odločitvi italijanske nogometne zveze, da Palerma ne vpiše v prihodnje prvenstvo B lige. Njegovo mesto bo tako prevzela Pescara.

Še včeraj so predstavniki Palerma predstavili dokumentacijo, ki naj bi po njihovem mnenju zadostovala za vpis društva. Očitno pa pri zvezi niso bili tega mnenja in so sklenili, da ni zadostnih zagotovil, da bodo poravnali vse dolgove in omogočili regularen potek dejavnosti kluba.

Kotalkanje: na državnem prvenstvu

Zlato za Kokorovca

RIM — V Mentani nad Rimom se je včeraj začelo absolutno italijansko državno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju, ki se ga udeležujejo najboljši juniorji in seniorji iz vse Italije. Že prvi dan prvenstva je prinesel openskemu Poletu prvo zlato medaljo, ki jo je premočno osvojil Samo Kokorovec. Zlata medalja je toliko več vredna, ker je bilo tokrat prvič, da se je Samo povzpel na najvišjo stopničko v obveznih likih, kjer je bil prejšnja leta vedno drugi.

Že po prvem liku je bilo jasno, da je Samo dobro pripravljen. Dobil je namreč najvišjo oceno in v preostalih likih je naskok še povečal. Po četrtem in zadnjem liku je nabral skupaj 84 točk, drugouvrščeni Natali je imel 71,9, Giraldi, ki je bil tretji, pa 70 točk. Izreden uspeh torej, ki Samu na stežaj odpira vrata v tej športni zvrsti.

Danes zvečer bo Samo Kokorovec nastopil v kratkem programu, ki odloča o uvrstitvi v jakostno skupino, pojutrišnjem pa bo na vrsti prosti program, ko bo podeljena nova zlata medalja in medalja v kombinaciji.

Sinoči so nastopili tudi plesni pari, kjer nastopa tudi nekaj tekmovalcev iz Trsta, konec tedna pa bosta na državnem prvenstvu nastopila tudi Nicoletta Sossi in Mauro Renar v umetnostnem kotalkanju za dvojice.

Glučkov začel s treningi

CASERTA — Bolgarski košarkar Glučkov, ki bo v prihodnji sezoni igral za Mobilgirgi, je začel s treningi. Glučkov naj bi bil telesno dobro pripravljen in dober borec pod košem. Jutri bo že nastopil v prijateljski tekmi.

Argentincem prosta pot

RIM — Predsednik argentinske odbojkarske zveze je izjavil, da bodo igralci te latinskoameriške države lahko prosto nastopali za italijanske klube. Pred časom se je razširila vest, da je argentinska zveza prepovedala izseljevanje, da bi preprečila upadanje kakovosti domače odbojke.

Košarka: v sinočnjih srečanjih turnirja Alpe Adria

Uspeh Stefanela, poraz Segafreda

Stefanel-Klosterneuburg 106:75 (52:38)

STEFANEL: Gobbi, Fischetto 15 (2:4), Gatto 18 (4:6), Ruaro 2, Just, Gambelli, Riva 11 (3:3), Vitez 22 (1:2), Jones 24 (4:4), Bertolotti 12 (1:1), Tasso 2 (2:2).

SODNIKA: Škerlj in Bais iz Trsta; PON: Seifert (30); 3 TOČKE: Fischetto, Vitez, Bertolotti, Zderadička.

Stefanel je v tekmi turnirja Alpe Adria gladko premagal avstrijskega prvaka Klosterneuburg. V tržaških vrstah je nastopil tudi temnopolti center Earl Jones, ki je dospel v Trst le nekaj ur pred tekmo. 210 cm visoki Američan je zaigral odlično, predvsem v napadu, kjer je zgrešil le nekaj metov. Svojo trenutno dobro formo je potrdil tudi Vitez, ki se odlično znajde z novim trenerjem Tanjevićem.

S to zmago ima Stefanel še možnost, da se uvrsti v finale tega turnirja, ki bo v soboto in nedeljo v Gorici in na katerem bosta nastopili prvi dve uvrščeni ekipi iz vsake skupine. Odločilnega pomena za nastop v finalu bo jutrišnja tekma v Trstu med Stefanelom in Segafredom. (M. Oblak)

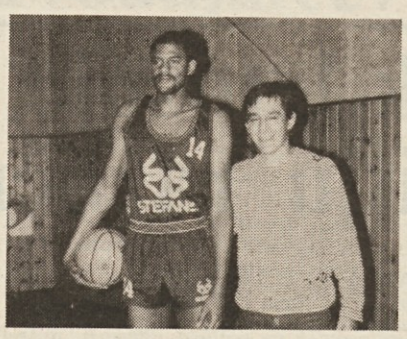

Jones in Tanjević

Mineral Slovan Ljubljana - Segafredo 111:79 (62:46)

MINERAL SLOVAN: Vide, Alibegović 7, Blaznik, Janžek 4, Bajc 9, Vidmar 3, Kompara 18, Besedič 19, Brodnik 35, Hudoklin 4, Muha 8, Ličan.

SEGAFREDO: S. Mitchell 20, Corpaci, Marušič 5, C. Mitchell 4, Gilardi 13, Sala 5, Ardessi 10, Lorenzi 6, Devetti, Borsi 2, Stramaglia 10, Bullara 4.

V okviru turnirja Alpe Adria so sinoči v Ljubljani odigrali prvo srečanje med Slovanom in Segafredom. Domačini so slavili premočno zmago in resnici na ljubo je treba priznati, da so gostje tokrat popolnoma odpovedali. V vrstah ljubljanskih košarkarjev je prednjačil Brodnik, ki je v pičlih 25 minutah igre zbral 35 točk. Pri Goričanih so vsi igrali izpod svojih sposobnosti. Edini, ki se je enakovredno kosal z nasprotniki je bil Gilardi. Drevi (20.30) bo v Gorici povratno srečanje med obema moštvoma. Ob koncu bi še pristavili, da je bilo sojenje v Ljubljani precej pristransko in to v korist domačega moštva. (Cancia)

Kasparov veča prednost

MOSKVA — Kasparov ima že dve točki prednosti in je tako na dobri poti, da ubrani naslov svetovnega šahovskega prvaka. Zmagal je namreč tudi v 14. partiji, potem ko se Karpov včeraj sploh ni predstavil za šahovnico. Partijo sta Kasparov in Karpov prekinila predvčerajšnjim v 41. potezi, izzivalec pa je včeraj kar telefonsko sporočil, da točko prepušča nasprotniku. Očitno so analize pokazale, da v nadaljevanju nima nobene možnosti, da iztrži remi.

Rezultat je sedaj 8:6 v korist Kasparova.

Barbadillo zapušča Videm

VIDEM — Medtem ko je Graziani včeraj opravil prvi trening z videmskim nogometnim prvoligašem, Barbadillo odhaja. Igralec je sklenil dogovor, s katerim društvo zagotavlja, da mu bo našlo novo namestitev, v Videm pa naj bi prišel neki drug tujec

Odbojka: žensko svetovno prvenstvo

Nov spodrsljaj Italije

PRAGA — Zadnji dan polfinalnih srečanj 10. ženskega svetovnega odbojkarskega prvenstva je prinesel pričakovane rezultate. V Pragi se bodo pomerile za kolajne naslednje štiri reprezentance: Kuba, Peru, LR Kitajska in NDR. Neporažene ostajajo tako še naprej vrsta Kube in branilke naslova, igralke Kitajske. Vse bolje igra zadnje čase tudi Peru katerega so nekateri prehitro odpisali. Stari kontinent bodo zastopale v četverici velikih Vzhodne Nemke, ki so doslej izgubile samo tekmo z LR Kitajsko. Skupina za končni vrstni red od 5. do 8. mesta pa je taka: Brazilija, Južna Koreja, Sovjetska zveza in Japonska.

Med ekipami, ki bodo igrale za končni vrstni red od 9. do 12. mesta je tudi Italija skupaj z ZDA, Bolgarijo in Češkoslovaško. Če je za Italijo to dober uspeh, saj Italijanke v evropski in še posebej svetovni odbojki niso visoko kotirane, za ostale tekmece pomeni s preteklostjo precejšen korak nazaj. Italijanke so v zadnjem nastopu v Pragi pokazale dobro igro in se srčno borile z Vzhodnimi Nemkami in so prav gotovo zaslužile vsaj set.

PRAGA: Japonska - LR Kitajska 0:3; NDR - Italija 3:0; SZ - ZDA 3:0. KONČNI VRSTNI RED: LR Kitajska 10; NDR 8; Sovjetska zveza 6; Japonska 4; ZDA 2; Italija 0.

OSTRAVA: Bolgarija - Peru 0:3; Južna Koreja - Brazilija 0:3; Češkoslovaška - Kuba 0:3. KONČNI VRSTNI RED: Kuba 10; Peru 8; Brazilija, Koreja in Bolgarija 4; Češkoslovaška 0.

V Plznu je skupina za končni vrstni red od 13. do 16. mesta taka: 13. ZRN, 14. Severna Koreja, 15. Kanada, 16. Tunizija.

Košarka: Jadran sinoči proti Iliriji

Prava trening tekma

Jadran - Ilirija 82:85 (42:45)

JADRAN: Žerjal 8, Gulič 8, Čuk 2, Rauber 12 (0:2), Daneu 20 (4:6), Sosič 4, Štoka 8, Terčon 8, Ban 12 (1:2) in Persi.

ILIRIJA LJUBLJANA: Ceranja 8 (0:1), Mržek 18 (2:4), Medved 18 (2:4), Mehle 9 (0:1), Sešek 6 (1:4), Valentinčič 2, Jelnikar 14 (1:2), Senica 10 (2:2), Masterl.

PM: Jadran 5:10, Ilirija 8:18; ON: Jadran 14, Ilirija 15; 3 TOČKE: Gulič 2, Ban 1; Mehle 1, Sešek 1, Jelnikar 1.

V okviru priprav na bližnje prvenstvo B lige je sinoči Jadran v Repnu odigral prijateljsko tekmo proti ljubljanski Iliriji. Jadranovci bi morali sinoči igrati proti Novemu mestu, Novomeščani pa so v zadnjem trenutku sporočili, da imajo težave s prevozom in tako je v Repen dopotovala Žagarjeva ekipa, ki nastopa v republiški ligi.

»Bila je to prava trening tekma,« je po srečanju dejal Jadranov trener Peter Brumen. In res: obe ekipi sta igrali izredno hitro, poletavno, odločno. Oba trenerja sta izvedla precej menjav. Rezultat v tem srečanju je bil seveda postranske važnosti. Naši košarkarji so tudi v tej tekmi, kot v nedeljo proti San Donaju, pokazali dobro telesno pripravljenost, dobro obrambo in občasno tudi nekaj lepih in učinkovitih napadalnih shem. Škoda le, da se je lažje poškodoval Mauro Čuk. (bl)

ALPE ADRIA (B LIGA)

Virtus Padova — Postojna 93:90 (49:43)

POSTOJNA — Marini 10, Nelc 7, Premrl 10, Likon 21, Kobe 22, Šantelj 19, Pakiš 1, Paternost, Tiringer, Jadrič.

Nogomet: Pokal Ž. Race na Proseku

Nocoj Primorje-Gaja

Nogometni turnir za Pokal Ž. Race se bliža zaključku. Drevi ob 20.30 bo na proseškem igrišču prva polfinalna tekma med domačim Primorjem in padriško-gropajsko Gajo.

S tehničnega vidika bi moralo biti srečanje zanimivo. Gaja nastopa v polfinalu dokaj presenetljivo in dejstvo, da je pred nekaj dnevi izločila kriško Vesno, daje varovancem trenerja Kozine pečat dobre forme, na katero bodo morali Prosečani računati.

Jutri bo na Proseku drugi polfinale med ekipama San Marco in San Nazario, ki sta izločili v četrtinah Zarjo oziroma Kras.

Proseški turnir se bo zaključil v sredo, 17. septembra, s finalom za prvo mesto. Dan prej bo tolažilni finale za tretje mesto.

Tamara Ražem prva v Kopru

KOPER — Na mednarodnem lokostrelskem turnirju v olimpijski disciplini FITA, ki so ga v Kopru organizirali ankaranski lokostrelski delavci, je tekmovalo 32 lokostrelcev v vseh starostnih razredih. Po napornem 10-urnem tekmovanju je pri pionirkah zmagala Tamara Ražem, članica bazoviške Zarje s 1104 krogi, pri pionirjih je bil najboljši Peter Tul iz Ankarana s 1111 krogi in pri mladincih njegov klubski tovariš Robert Medved s 1122 krogi, medtem ko je bil mladinski svetovni prvak Simon Pavlin šele 3. V članski konkurenci sta zmagi odšli v Varaždin, 3. pa je bil med člani Italijan Privilegi, 8. pa Postojnčan Natlačen. (Kreft)

Skirolke: na tekmovanju v Tablji

Devinčani res odlični

V soboto je bilo v Tablji tekmovanje, ki sta ga priredila tamkajšnja Dopolavoro Ferroviario in Pro Loco. Organizacija je bila solidna in tudi proga je bila dobro izpeljana, potekala je v reber in je bila še precej zahtevna. Med društvi se je najbolje uvrstil SK Devin, saj je prevladal v obeh kategorijah in sicer med cicibani, ki so pretekli 2.800 m in med mlajšimi začetniki (5.700 m). Najmlajši tekmovalec je bil mali Devinčan Erik Iori, letnik 1977, ki je zelo dobro opravil svojo preizkušnjo.

Preidimo sedaj k posameznim kategorijam, začenši z najmlajšimi, to je s cicibani. Devinčani so tu popolnoma prevladali, saj so zasedli vseh prvih pet mest. Zmagal je odlični Andrej Legiša, za njim je dospel mali Erik Iori, tretje mesto si je priboril Andrej Mervic, četrto Dean Peric in peto David Širca. V kategoriji mlajših začetnikov se je uveljavil Andrej Antonič, ki je zabeležil tudi četrti absolutni čas. Na zelo dobro tretje mesto se je uvrstil Rajko Zečevič, ki je bil tokrat zares odličen, povsem solidni četrti pa je bil Ervin Iori.

CICIBANI (2.800 m): 1. Andrej Legiša 13'51''; 2. Erik Iori 15'31''; 3. Andrej Mervic 16'01''; 4. Dean Peric 16'41''; 5. David Širca 19' (vsi Devin).

MLAJŠI ZAČETNIKI (5.700 m): 1. Andrej Antonič 25'15'' (Devin); 2. Pierpaolo Zeni 28'09'' (Lussani); 3. Rajko Zečevič 29'39''; 4. Ervin Iori 29'49'' (oba Devin). (Elio Iori)

Zdravniki preprečili dvoboj

LONDON — Zdravniška ekipa, ki je pregledala britanskega boksarja Herrola Grammana, ni izdala dovoljenja za njegov nastop proti Američanu Harrisonu. Gramman je evropski prvak srednje kategorije.

ODBOJKA: memorial B. Frandolič

Danes tri tekme

Moštvi goriške Olympie in Soče sta otvorili 8. memorial B. Frandolič, ki v organizaciji KD Kras iz Dola in Poljan letos poteka v športnem centru na Vrhu. Poleg omenjenih ekip je v tej skupini igralo še moštvo z Vrha. Srečanja so bila na zelo kakovostni ravni in številna publika, ki je sledila tekmam, je prisostvovala precej borbenim igram.

IZIDI:

Olympia - Soča 2:0 (15:8; 15:11); Olympia - Vrh 2:0 (15:5; 15:9); Vrh - Soča 2:0 (15:4; 15:13).

OLYMPIA: Marassi, Dorni, Komjanc, S. Terpin, A. Terpin, D. Terpin, Š. Cotič, I. Cotič.

SOČA: Soban, M. Černic, L. Batistič, Fajt, K. Batistič, Kovic.

VRH: M. Černic, Cotič, L. Černic, G. Devetak, I. Devetak, R. Devetak.

DANAŠNJI SPORED (10. 9.)

OB 19. URI: Dol/Poljane - Vrh (ženske); OB 20. URI: Doberdob - Sovodnje (ženske); OB 21. URI: finale za 3. mesto. (zf)

Vsestransko uspela Krasova prireditev

Krasovi športni delavci so se zopet izkazali. V soboto in nedeljo so odlično priredili mednarodni namiznoteniški turnir za 11. kraški pokal. Od udeleženih ekip so prejeli le laskave ocene, kar je obenem tudi zasluženo plačilo za vloženi trud.

Naše društvo pa se na tem turnirju ni izkazalo le zaradi brezhibne organizacije, z dobrim skupnim nastopom je tudi zasluženo osvojilo prvo mesto na društveni lestvici. Veliko zadoščenje pa pomeni tudi zaslužena zmaga med posameznicami Jasne Bernardič.

Naj omenimo še, da so imeli predstavniki udeleženih ekip v soboto na zgoniški občini slovesen sprejem. Lepo priznanje in zadoščenje za Krasovo društvo pa je bila tudi krasna skulptura, ki jo je v znak dolgoletnega prijateljstva darovalo Krasu tržaško društvo Grandi Motori.

Krasove igralke sedaj čaka pester spored nastopov, sobotni in nedeljski turnir je bil zato kot nalašč za preverjanje trenutne forme.

(Na sliki: boji za zeleno mizo v zgoniškem športno-kulturnem centru)

Naši zaposleni na več frontah

Zelo uspešna nedelja za Adriine kolesarje

Prva septembrska nedelja je bila izredno uspešna za kolesarje lonjerske Adrie, ki so so pomerili na 25 km dolgi progi iz Nabrežine preko Božjega polja do Šempolaja in nazaj v vožnji parov na kronometer.

Poleg absolutne zmage in novega rekorda proge so belo-modri vozači zabeležili še ekipno zmago in dokazali odlično pripravljenost. Par Cerasari-Hafner je osvojil prvo mesto s časom 34'27" in tako za sedem sekund izboljšal rekord proge, Macarol in Kunaver sta bila 4., Poropat in Marušič pa 9.

Isti trije pari bodo sedaj nastopili v soboto s startom ob 15.30 na prvenstvu Triveneta v vožnji dvojic na kronometer na progi Tržič-Gradež-Tržič, kjer so lonjerski vozači že slavili zmago lansko leto.

Prejšnjo nedeljo pa so nekateri kolesarji Adrie nastopili v raznih kategorijah v Sant'Johanu na Tirolskem, kjer se je skozi ves teden odvijalo svetovno prvenstvo cikloamaterjev. Poleg dobrih uvrstitev Zakotnika in Doljaka je bil v svoji kategoriji Kunaver 23. v množičnem skupinskem zaključnem naletu na skoraj 150 km dolgi progi, kjer je bila poprečna hitrost 43,5 km na uro.

V starejši kategoriji je bil Hafner 13., v svoji kategoriji pa Komarc 14. Kaže, da je bila uvrstitev okrog 13. mesta skoraj obvezna v raznih dirkah na Tirolskem za lonjerske vozače, saj je bil 13. tudi Nino Maver v najvišji starostni skupini. (R. Pečar)

Kvalifikacije za atletski pokal Slovenije

Borovci so se izkazali

Pred dnevi so bile v Novi Gorici kvalifacije za atletski pokal Slovenije za mlajše mladince. Na tem tekmovanju je nastopila tudi skupina sprinterjev atletskega društva Bor Infordata. Borovi atleti so se na tekmovanju dobro odrezali ter dosegli nekaj osebnih rekordov. Na žalost pa se je pri štafeti 4x100 m zaradi nekaterih neuspelih predaj ponesrečil poizkus, da bi dosegla normo za nastop na državnem prvenstvu.

100 m: 1. Mitja Možina 11,4; Marjan Guštinčič 11,6; Igor Semak 11,8; Jaro Kozlovič 12,5; **1000 m**: Gabrijel Raženi 2'58"2; **4x100 m štafeta:** 1. Bor Infordata 45,6. (B. R.)

Na državnem prvenstvu CUS

Naši v Bologno

Kot smo najavili, je naš atlet Fabio Ruzzier prejšnji teden na Valmauri skušal izboljšati lastni deželni rekord v enourni hoji. Vetrovno vreme ter istočasno izvajanje tekmovanj v tekih pa je poskus izjalovilo, kljub temu da se je Ruzzier približal rekordu na samih 100 m (12,700 km). Ta delni neuspeh pa je naš atlet že nekaj dni pozneje krepko popravil, saj je v Vidmu, na državnem tekmovanju za trofejo F. Costa, za kar 25" izboljšal skoraj 40 let stari pokrajinski rekord na 5 km, ki je pripadal tedanjemu olimpijcu Pinu Kresseviču. Čas 22'01"93 je obenem tudi drugi najboljši deželni rezultat.

V nedeljo, 14. t. m. čaka Ruzzierja, Ireno Tavčar ter Davida Inamo v Bologni pomembno tekmovanje, saj bo na sporedu državno prvenstvo CUS. Ruzzier in Tavčarjeva bosta branila pred dvema letoma osvojena naslova prvakov v Pavii. Hitrohodec se bo pomeril na razdalji 5 km, Tavčarjeva v metu krogle in diska ter Inamo v skoku s palico. (F. R.)

Na balinarskem turnirju za tretjo trofejo Sokola

Kraški dom prijetno presenetil

V nedeljo je ŠD Sokol priredilo tradicionalni balinarski turnir za tretjo trofejo Sokola. Letošnja izvedba je bila še toliko bolj svečana, saj je potekala ob 20-letnici obstoja nabrežinskega društva. Tudi tokrat so se športni delavci Sokola odlično odrezali kot organizatorji. Slovesno je bilo tudi nagrajevanje najboljših ekip, na katerem je bil prisoten tudi nabrežinski župan Bojan Brezigar.

Dopoldanskega izločilnega dela se je udeležilo 16 ekip, manjkalo pa je le Meblo iz Nove Gorice, ki je nadomestila tretja postava Sokola. Prijetno presenečenje predstavlja tretje mesto repenskega Kraškega doma. Finalno srečanje med pristaniščniki in Sistiano pa je potekalo enosmerno, tako da je šla Portualeju v trajno last tretja trofeja Sokola, saj je že leta 1983 ista ekipa osvojila turnir v Nabrežini. Nagradili so tudi najboljša bližalca polfinalnih in finalnih srečanj in sicer Milana Miheliča, predstavnika Sokola A in Emilia Diva (Portuale) kot najboljšega zbijalca.

Skupina A: Sokol A - Danica 11:5, Sokol A - Sokol C 11:5, Sokol - Zarja 11:0, Sokol C - Danica 11:4, Sokol C - Zarja 11:3, Danica - Zarja 11:9. Napredoval je Sokol A. **Skupina B:** Portuale - Aurisina 11:7, Portuale - Železničar 11:10, Portuale - Topolc 11:2, Aurisina - Topolc 11:9, Železničar - Aurisina 11:2, Topolc - Železničar 11:2. Napredoval je Portuale. **Skupina C:** Sistiana - Snežnik 11:6, Sistiana - Aluminij 11:4, Sistiana - Gaja 11:1, Snežnik - Aluminij 11:6, Snežnik - Gaja 11:2, Aluminij - Gaja 11:3. Napredovala je Sistiana. **Skupina D:** Kraški dom - Kras 11:7, Kraški dom - Sokol B 11:3, Kraški dom - Modri val 11:4, Modri val - Sokol B 11:8, Modri val - Kras 11:5, Kras - Sokol B 11:8. Napredoval je Kraški dom. **Polfinalni srečanji:** Portuale - Kraški dom 11:8, Sistiana - Sokol A 11:7. **Finale za 1. mesto:** Portuale - Sistiana 11:1. **Finale za 3. mesto:** Kraški dom - Sokol A 7:1. **Končni vrstni red:** 1. Portuale, 2. Sistiana, 3. Kraški dom, 4. Sokol A. (Z. S.)

●Na turnirju Repentabru pri Dolu je zmagala sežanska Skala, na odličnem drugem mestu pa so pristali igralci openskega Poleta. Kraškemu Domu pa ni uspelo se prebiti do polfinala. Tudi bazoviška Zarja, ki se je v soboto udeležila balinarskega turnirja v Medvodah pri Ljubljani ob priliki krajevnega občinskega praznika ni posegla po vidnejših rezultatih. (Z.S.)

Odbojkarice in odbojkarji ŠZ Olympia v Radencih

Trdo delo in prijateljske tekme

Pred dnevi so se vrnili v Gorico odbojkarji in odbojkarice ŠZ Olympia, ki so bili na devetdnevnih pripravah v Radencih pod vodstvom trenerja prve moške ekipe Metoda Tušarja in tehničnega vodje ter pomožnega trenerja Darija Maraža. Skupaj z moško ekipo so bila na pripravah tudi dekleta, ki so lansko leto branile barve Olympie v mladinskih prvenstvih.

Več kot dvajsetčlanska skupina je tako trenirala po dvakrat ali trikrat dnevno in si nabrala moči ter navdušenja za bližnja prvenstva. Seveda so bili treningi posebej planirani za fante in dekleta, vsi pa so od njih odnesli kar največ. Posebej je važno to, da se je vzdušje v ekipi izboljšalo, pa tudi razumevanje s trenerjem je dobro.

Odbojkarji prve ekipe, ki bo letos nastopala v C—2 ligi, so se med pripravami udeležili tudi memoriala dr. Toplaka v Apačah, ustanovitelja tamkajšnjega društva. Poleg tega pa so odigrali še nekaj prijateljskih tekem z zelo kakovostnimi ekipami iz Pomurja, ki nastopajo v slovenski ligi. Prav tako so se tudi mlade odbojkarice Olympie pomerile s svojimi vrstnicami iz Murske Sobote, pa še celo s prvoligašicami iz Beograda, ki so se v istem kraju mudile na pripravah.

Šlo je torej za vsestransko koristne in uspele priprave na prvenstvo, ki se bo za moško ekipo pričelo že sredi oktobra. Treningi se sedaj nadaljujejo v Gorici, zaenkrat še na prostem, dokler še niso razpoložljivi notranji prostori. Seveda vsi nestrpno pričakujemo dokončanje nove telovadnice, ki bo dokončno rešila problem vadbenih prostorov in dala delovanju ŠZ Olympia nov zagon.

Na regati v Umagu za pokal Hempel 86

Dobre uvrstitve Čupinih jadralcev

JK Čupa je v nedeljo na povabilo kluba Hempel Albatros nastopil v Umagu z osmimi jadralci. Umaški klub je priredil regato v razredih »europa« in »optimist« za pokal Hempel 86. Prve se je udeležilo 11 posadk, druge pa 35.

V razredu »europa« je bila za naše konkurenca prehuda, med »optimisti« pa so dosegli dobre uvrstitve, to velja predvsem za Ferfoljo, Busana in presenetljivega Tomšiča, ki je na svoji drugi regati izredno dobro jadral. Tudi ostali so se izkazali. Vodstvo v tej prvi regati je takoj prevzel Izolčan Smrdu.

Drugo regato so nekoliko skrajšali. Bil se je oster boj za prvo mesto. Vrstni red pa je bil naslednji: 1. France, 2. Punič, 3. Busan, 4. Ferfolja, 5. Smrdu. Od naših predstavnikov je treba pohvaliti še Meucevo, ki je kljub glavobolu prijadrala do cilja, in Mohvnikla, ki se je z lesenim »optimistom« (Čupa namreč ni imela več regatnih plovil) hrabro boril.

Po regati je sledil družabni večer in nagrajevanje. Pokale so prejeli prvi trije uvrščeni vsakega razreda. Po pozdravu predsednika gostujočega kluba se je predstavnik Čupe zahvalil predsedniku jadralnega kluba Hempel Albatros iz pobratene občine za povabilo, mu poklonil prapor v spomin in ga povabil v Sesljan na regato v prihodnjem letu.

KONČNA LESTVICA - »europa«: 1. Itlič (Pirat Portorož), 2. Beltram (Jadro Koper), 3. Sain (SVOC), 8. Ferfolja (Čupa), 9. Bensi (Čupa).

»Optimist«: 1. France (Burja), 2. Tunič (Jadro Koper), 3. Smerdu (Burja Izola), 7. Ferfolja (Sirena), 9. Busan (Čupa), 20. Marušič (Čupa), 21. Meuci (Sirena), 24. Tomšič (Čupa), 29. Čuk (Čupa), 30. Kerin (Čupa), 31. Mohvinkel (Čupa).

obvestila

ŠD POLET
obvešča, da se bo 15. t. m. pričel tečaj kotalkanja za začetnike. Informacije in prijave na kotalkališču, Repentabrska ulica, vsak dan od 18. do 20. ure.

KK BOR ODSEK ZA MINIBASKET
obvešča, da se bodo tečaji v minibasketu pričeli v ponedeljek, 22. t. m. Vsi zainteresirani se lahko direktno vpišejo na treningih. Začasni spored: igralci letnika 1977 in mlajši v ponedeljek in sredo od 14.30 do 16.00; letnika 1975 in 1976 v torek od 14.30 do 16.00 in v petek od 16.00 do 17.00.

KK BOR
obvešča, da je sestanek odbora v petek, 12. t. m., ob 20.30 na stadionu »Prvi maj« v Trstu.

PREŽIVITE RAZBURLJIV VEČER NA HIPODROMU MONTEBELLO

nocoj ob 20.45

Mladi nogometaši pred pričetkom prvenstva

Doberdobci v formi

ZAČETNIKI

Mladost — Poggio 7:1

MLADOST: A. Ferfolja, Kobal, Zampar, Lakovič, Peršolja, M. Petejan, Narduzzi, Devetak, Marusič, D. Gergolet. (Lavrenčič, Aleš Ferfolja, Devetak, Marko Petejan)

STRELCI: M. Dario, M. Devetak (2), M. Petejan (2), A. Ferfolja, D. Gergolet.

Po dveh tednih dobrega treninga so začetniki Mladosti premagali ekipo Poggia iz Zdravščine z visokim rezultatom. Pri tem naj omenimo, da je bila to prva tekma, ki jo je slovenska ekipa odigrla v združeni postavi štandreških in doberdobskih igralcev.

Mladost — Itala San Marco 7:1

MLADOST: A. Ferfolja, Devetak, Narduzzi, Lakovič, M. Petejan, M. Devetak, F. Zampar, Aleš Ferfolja, Gergolet, Dario. (S. Ferfolja, A. Gergolet)

STRELCI: A. Ferfolja, M. Petejan, M. Dario (2), A. Gergolet, M. Devetak, F. Zampar.

Proti ekipi iz Gradišča so naši spet pokazali česa vsega so zmožni. To srečanje je dobra priprava za prvenstvo, ki se bo začelo v nedeljo, 14. septembra.

M. P.

CICIBANI

Mladost — Itala San Marco 5:0

MLADOST: Ferletič, I. Pahor, Lorenzut, Ferfolja, Lavrenčič, Farra, Gergolet. (Gorian, D. Ferletič, P. Pahor)

STRELCI: P. Gergolet (2), I. Pahor, K. Gorian, D. Lavrenčič.

Srečanje z Italo je pomenilo krstni nastop za večino cicibanov Mladosti. S tem uspehom in dobrim treningom imajo cicibani lepe možnosti v tem prvenstvu, ki se začne v soboto, 20. septembra.

M. P.

Plaketa za Draga Mirošiča

Predsednik Jadralnega kluba Čupa Gorazd Vesel je generalnemu konzulu SFRJ v Trstu Dragu Mirošiču poklonil plaketo v spomin na njegov obisk društvenega sedeža v Sesljanu.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

10. septembra 1986

Ali bo afera vplivala na napovedano vrhunsko srečanje med voditeljema velesil?

Reagan zahteva od vlade Sovjetske zveze naj takoj izpusti časnikarja Daniloffa

NEW YORK — V Washingtonu so z največjim nezadovoljstvom sprejeli poročila iz Moskve, da so sovjetske oblasti dopisnika ameriške revije Us News And World Report Nicholasa Daniloffa, ki so ga pripadniki sovjetske varnostne službe aretirali 30. avgusta, tudi formalno obdolžili vohunstva. Predsednik Reagan je sovjetskemu voditelju Gorbačovu v posebnem pismu zagotovil, da se omenjeni ameriški novinar ni ukvarjal z vohunstvom in od sovjetskih oblasti zahteval, da ga takoj in brezpogojno izpustijo.

Omenjena afera utegne v trenutku, ko se začenjajo najbolj občutljive priprave na napovedano jesensko srečanje med Reaganom in Gorbačovom v Washingtonu, znova zaostriti odnose med obema velikima silama. Tiskovni predstavnik Bele hiše Larry Speakes je izjavil, da bo aretacija omenjenega novinarja negativno vplivala na odnose med obema državama.

Napovedujejo, da bo administracija v primeru, če Daniloffa ne bodo izpustili v naslednjih dneh, proti SZ uvedla povračilne ukrepe. Za enkrat ni jasno, za kakšne ukrepe se bodo v tem primeru odločili v Washingtonu. Nekateri strokovnjaki opozarjajo, da klasični maščevalni ukrepi, kot so na primer odpoved prodaje žita SZ po zagarantiranih cenah, ne pridejo v poštev, saj so na mednarodnem tržišču veliki presežki žita. Ničen učinek bi imela tudi preložitev napovedane otvoritve ameriškega konzulata v Kijevu in sovjetskega v New Yorku, saj ima SZ v New Yorku nekaj sto diplomatov, ZDA pa v Kijevu nimajo nobenega diplomatskega predstavnika.

Opazovalci se nagibajo k mnenju, da utegnejo prevladati zahteve, ki jih postavlja obrambni sekretar Casper Weinberger, to je, "da je potrebno SZ kaznovati", oziroma blokirati občutljive pogovore o razorožitvi, ki potekajo ta čas med obema državama v Washingtonu. Pentagon namreč zastopa stališče, da je SZ bolj potreben dogovor na razorožitvenem področju kot ZDA in da bo sovjetska stran pod takšnim pritiskom popustila.

Kot izjavljajo predstavniki State Departementa, je ameriški predsednik Reagan v pismu Gorbačevu poudaril, "da utegne nadaljnje zadržanje ameriškega dopisnika v sovjetskem zaporu poslabšati ameriško-sovjetske odnose". Ameriška stran trdi, da poskušajo sovjetske oblasti na ta način osvoboditi sovjetskega uslužbenca v sekretariatu OZN Zaharova, ki so ga agenti FBI aretirali v New Yorku teden dni pred aretacijo Daniloffa v zelo podobnih okoliščinah.

Zaharova so ameriški varnostni organi aretirali v trenutku, ko je domnevnemu agentu (v resnici pa uslužbencu FBI) izplačeval denar, Daniloffa pa v trenutku, ko mu je neki sovjetski znanec, kot trdi ameriška stran, podtaknil dokumente, med katerimi je bilo tudi nekaj zaupnih listin.

Po pisanju nekaterih dobro obveščenih tukajšnjih komentatorjev so Američani sovjetski strani pred dnevi predlagali, da izpusti Daniloffa s tem, da Američani pustijo aretiranemu sovjetskemu uslužbencu v OZN Zaharovu, da bo do sojenja pod zaščito sovjetskega veleposlanika v Washingtonu. Potem ko je SZ po mnenju nekaterih opazovalcev zavrnila omenjeni predlog, je ameriški državni sekretar George Shultz izjavil "da ZDA ne pristajajo na nobeno trgovino in da vlada ZDA od sovjetskih oblasti pričakuje, da bo celoten primer rešila v civiliziranem duhu".

Demokratski senator iz New Yorka, ki je bil 8 let predsednik senatnega odbora za obveščevalno dejavnost, je v zvezi s to afero izjavil, "da lahko osebno garantira, da Daniloff ni bil ameriški vohun". Po njegovih besedah ameriške administracije strogo pazijo na to, da ameriških novinarjev "niti v najmanjši meri in pod nobenimi pogoji" ne zapletajo v vohunsko dejavnost.

V primeru, če bo omenjena afera uspešno razrešena do 19. septembra, ko se bosta v Washingtonu sestala ameriški državni sekretar George Shultz in sovjetski zunanji minister Edvard Sevarnadze, verjetno ne bo izrazito negativno vplivala na odnose med obema državama. V primeru, da do takrat ne bo razrešena, pa utegne po besedah predstavnikov Bele hiše "ogroziti celo napovedano vrhunsko srečanje med voditeljema obeh velesil".

Kljub tem svarilnim besedam pa je večina tukajšnjih komentatorjev prepričanih, da takšnega zasuka ne bodo dopustili niti v Moskvi, niti v Washingtonu.

UROŠ LIPUŠČEK

V Avstriji nov val samomorov

DUNAJ — Osemnajst oseb najrazličnejših starosti, krhkih v svojem duševnem ravnovesju, je napravilo samomor, povečini z obešanjem, konec prejšnjega tedna v Avstriji.

Po mnenju strokovnjakov, ki proučujejo ta pojav v Avstriji, državi, ki je v tem pogledu med prvimi v Evropi, so nov val proti sebi usmerjenega nasilja povzročile tragedije zadnjih dni, zlasti še povečanje terorizma. Izvedenci vzroke iščejo tudi v prihodu jeseni, ko se spet pojavijo vprašanja, ki so jih poleti podzavestno "potisnili od sebe".

Zadnji podoben val so zabeležili letošnjega junija, ob koncu šolskega leta, ko si je zaradi bojazni pred izpiti vzelo življenje pet mladeničev.

● **Dva mladeniča iz Vzhodne Nemčije** sta preplezala zid, ki loči oba Berlina in preplavala reko Spree. S plavanjem preko rek in jezer je v zadnjih dneh prišlo na Zahod sedem mladeničev NDR.

Tutu ustoličen za nadškofa

NAIROBI — V katedrali sv. Georgea v Capetownu so slovesno ustoličili Desmonda Tutuja za nadškofa anglikancev petih afriških držav. Imenovanje Nobelovca za mir na tako pomembno cerkveno mesto opazovalci proglašajo za pomembno škofovo politično zmago.

V zastraženi katedrali je Tutu izjavil, da bo prenehal z akcijo za gospodarske sankcije proti južnoafriškemu rasističnemu režimu, kakor hitro bo vlada predsednika Pietra Bothe spremenila svojo politiko. V polni cerkvi ni bilo nobenega vladnega predstavnika. S tem da jih ni povabil, je Tutu hotel pokazati, da se ne strinja z vladno politiko. Sicer pa tudi rasistični režim z njim ni prijazen. Proglasil ga je za "izdajalca", ker je pozval svet k gospodarskemu bojkotu Južne Afrike zaradi apartheida, in mu zagrozil s kaznijo, ko se bo vrnil s svojega potovanja po Kitajski in Daljnem vzhodu.

V pogovoru je Tutu pozval k spravi in zahteval od vlade, da umakne svoje čete iz črnskih predmestnih četrti, izpusti vse politične jetnike in prične pogovor z "avtentičnimi predstavniki afriške večine".

Tutuja je za capetownskega nadškofa izvolilo 500 duhovnikov anglikanske cerkve. Poleg Južne Afrike spadajo pod to provinco še anglikanci v Mozambiku, Lesotu, Svaziji in Namibiji.

Na sliki: Tutu (desno) v pogovoru s poglavarjem japonskih anglikancev .

Menze in otroške jasli tudi v državne ustanove

RIM — Izboljšati razpoloženje in delovno storilnost številnega osebja državnih ustanov je prav gotovo v mislih vseh državljanov, ki se mnogokrat upravičeno pritožujejo nad nestrpnostjo in nevljudnim ravnanjem državnih in na splošno javnih uradnikov, ko morajo priti z njimi v stik ob številnih obveznostih in potrebah v državi, ki jo urejuje zelo zapletena zakonodaja. Kot da že to ne bi bilo dovolj, potem si še javna birokracija rada izmišlja vse mogoče pasti, kako bi preproste državljane še bolj spravila v škripce.

Zdaj pa kaže, da si za boljše počutje in uspešnejše delo javnih uslužbencev prizadeva tudi državni vodilni vrh, saj je minister za javno upravo Gaspari sporočil, da ima že pripravljen zakonski osnutek, ki naj bi izboljšal življenjske in delovne razmere v državnih upravah, in da ga bo v kratkem predložil v odobritev ministrskemu svetu. Najvažnejši določili njegovega zakonskega ukrepa predvidevata ustanovitev menz in otroških jasli v državnih ustanovah, tako da bi bilo osebje rešeno skrbi s hrano in varstvom otrok. Pobuda pa naj bi davkoplačevalce stala okrog 20 milijard lir.

Menze in jasli naj bi ustanovili pri državnih upravah, tudi avtonomnih (na primer pri železnici in pošti), ki naj stroške zanje vključijo v svoje proračune. Pri tem naj bi bile možne tudi konvencije z zasebniki, ki naj bi priskrbeli hrano in strežbo. Stroške bi zmanjšali z ustanovitvijo konzorcijev med raznimi državnimi upravami. Državni uslužbenec naj bi plačeval četrtino vrednosti hrane, v otroških jaslih pa vpisnino, kot je predvidena za občinske jasli v tistem kraju. Minister si sicer ne utvarja, da bi s tem na en mah odpravil neugodje osebja in državljanov, ki imajo z njim opravka, vendar pa je prepričan, da bo le izboljšal razmere.

Gozdarjeva Urška

Riše in piše: **IVICA MITROVIĆ**

6.

Kitajska moda v Evropi

DUESSELDORF — Na 150. mednarodni modni razstavi so kitajska dekleta prikazala tradicionalne in sodobne modele svojih modnih ustvarjalcev, ki so vzbudili zanimanje med tukajšnjim občinstvom